

FAMILIEI LAGUNTZEKO ERAKUNDE ARTEKO IV. PLANA EUSKADIN 2018-2022

Azken ebaluazioaren txostena

2024ko otsaila

AURKIBIDEA

1. SARRERA	3
1.1. Helburuak	3
1.2. Egitura	4
1.3. Metodologia	5
1.4. Ebaluaziorako baldintzatzaileak	6
2. PLANA BETETZEA	8
2.1. Helburuak betetzea	8
2.2. Jarduerak betetzea	10
1. ardatza. Gazteen emantzipazioa eta familia berrien prestakuntza bultzatzea	11
2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta seme-alabak zaintzeko erantzukidetasuna erraztea.	15
3. ardatza. Familiei laguntzea	23
4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea	26
5. ardatza. Familia- eta haurtzaro-politiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea	46
3. FAMILIEN ETA HAURREN EGOERA EUSKADIN: ERAGIN ADIERAZLEEN BILAKAERA	51
4. PLANAREN GAUZATZEAREN, INPAKTUAREN ETA ORIENTAZIOAREN BALORAZIOA	57
4.1. Balorazio orokorra: ezagutza, koordinazioa, ebaluazioa, indarrak eta ahuleziak	57
4.2. IV. Planaren gauzatzeari eta inpaktuari buruzko balorazioa	62
4.3. Plan berriaren orientazioari buruzko iritziak	72
ERANSKINAK	79
1. eranskina. Gauzatze-adierazleak – laburpen-taula	79
2. eranskina. Familia eta Haurren Zuzendaritzak gauzatutako aurrekontua	90

1. SARRERA

Familiei Laguntzeko abenduaren 12ko 13/2008 Legearen 27. artikulua Eusko Jaurlaritzari esleitzen dizkio familiei laguntzeko erakunde arteko plana onartzeko, garatzeko eta ebaluatzeko eginkizunak. Hala, 2018ko ekainaren 19an, Eusko Jaurlaritzaren Gobernu Kontseiluak 2018-2022 aldirako Familiei Laguntzeko Erakunde arteko IV. Plana onartu zuen, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Familien eta Haurtzaroaren Zuzendaritzak sustatua, familia- eta haurtzaropolitiketan inplikaturik dauden Eusko Jaurlaritzako gainerako sailekin, foru-aldundiekin eta EAEko udalekin –EUDELen bitartez–, bai eta Familiaren Euskal Kontseiluan ordezkaturik dauden hirugarren sektoreko erakundeekin ere.

Plana Familien eta Haurren aldeko Euskal Ituna hedatzeko eta gauzatzeko plangintza-tresna nagusitatu hartzen da, pertsonen familia-proiektuari ekin ahal izatea eta nahi duten seme-alaba kopurua izatea eragozten duten oztopoak pixkanaka desagerrarazteko edo murrizteko.

Horretarako, IV. Planak bost ardatz nagusi ditu, oro har, III. Planaren ebaluazioan eta Itun horretan identifikaturik dauden ekintza-eremu handiei dagozkienak:

- 1. ardatza. Gazteen emantzipazioa eta familia berrien prestakuntza bultzatzea.
- 2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta seme-alabak zaintzeko erantzukidetasuna erraztea.
- 3. ardatza. Familiei laguntzea.
- 4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea.
- 5. ardatza. Euskadin familia- eta haur-politiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea.

Bost ardatz horiek 18 helburu estrategikotan egituratzen dira, eta, aldi berean, mota askotako 116 jarduketa biltzen ditu.

1.1. Helburuak

IV. Planak jarraipenari eta gobernantzari buruzko atalean ezartzen du bi ebaluazio-prozesu egingo direla:

- tarteko ebaluazio bat –2020. urtean egin zen–, plana indarrean egon den lehen urteetan nola hedatu den aztertzeko,
- azken ebaluazioa, indarraldia amaitu ondoren IV. Plana betetzen den baloratu ahal izateko.

Azken ebaluazio bat egiteko bigarren konpromiso horri erantzuten dio txosten honek, hiru helburu lortzeko:

- IV. Planeko helburuen eta jardueren betetze-maila zehaztea eta egindako ekintza nagusiak deskribatzea,
- familien eta haurren egoeran izandako bilakaera aztertzea, IV. Planean aurreikusitako adierazleen arabera,
- planari eta etorkizuneko orientazioari buruzko ikuspegi baloratiboagoa eskaintzea.

Ondorioz, azken ebaluazio honen helburua honako oinarrizko galdera hauei erantzutea da:

- Zer neurritan gauzatu dira Familiei Laguntzeko Erakunde arteko IV. Planean aurreikusitako jarduerak? Zein izan dira egin diren jarduera nagusiak eta zertan gauzatu dira? Zein eremu daude garapen baxuagoan?
- Nola aldatu da euskal familien eta haurren egoera IV. Planaren indarraldian? Zein neurritan lortu dira ezarritako helburuak edo aldi honetarako ezarritakoak?
- Zein da erakundeen balorazioa IV. Planari, haren sendotasun eta ahuleziei, inplementazioari eta emaitzei dagokienez? Zein ikaskuntza hartu behar dira kontuan plan berriari begira?

Ikuspuntu metodologikotik, azterketa hau kanpo-ebaluazio gisa har daiteke –kanpoko talde tekniko batek egiten du–, azken ebaluazio gisa edo emaitzen ebaluazio gisa –planaren indarraldia amaitzean egiten da–, deskribatzailetzat –egindako jarduketak xehetasunez aurkezten dira–, parte-hartzailetzat –inplikaturako erakundeek ekarpenetan oinarritzen da– eta baloraziokotzat –erakundeek Familiei Laguntzeko Erakunde arteko IV. Planari buruzko hainbat alderdiri buruz duten pertzepzioa islatzen du–.

1.2. Egitura

Helburuei erreparatuta, txostenak egitura hau du:

- Sarrera-kapitulua. Bertan helburuak, txostenaren egitura, ebaluazio-prozesuaren metodologia eta baldintzatzaileak deskribatzen dira.
- Planaren indarraldian, 2018ko ekainetik 2022ko abendura arte, egindako jardueren gauzatzeko mailari eta deskribapenari buruzko ebaluazioa.
- IV. Planean aurreikusitako familien eta haurren egoeran izango duten eraginaren adierazleen bilakaera aztertzea.
- Izaera kualitatiboko kapitulua, planaren ezarpenari, eraginari eta birorientazioari buruzkoa.
- Familia eta Haurren Zuzendaritzaren Plana gauzatu izanaren eta aurrekontua bete izanaren adierazleak biltzen dituen eranskina.

Horren osagarri, laburpen exekutibo bat idatzi da, txostenaren ondorio nagusiak laburbiltzen dituena.

1.3. Metodologia

Ebaluazio-galderei erantzuteko, ikerketa kuantitatibo eta kualitatiboko teknikak konbinatu dira. Teknika horiek, batetik, jarduerak eta horien adierazleak deskribatzeko matrize batean oinarritu dira, eta, bestetik, izaera kualitatiboagoa duten galdera-sortetan. Horri esker, bildutako informazioa behar bezala triangulatu da.

IV. Planean aurreikusitako jardueren garapena detektatzeko eta deskribatzeko iturri nagusia jarduera horiek hedatzeko ardura duten erakundeek emandako informazioa izan da. Horretarako, honako hauei buruzko informazioa eskatu zaie erakunde horiei:

- IV. Planaren indarraldian bere eskumeneko jarduketa bakoitzaren esparruan egindako ekintzen deskribapen zehatza.
- Jarduketa bakoitzaren gauzatze-maila baloratzea, ebaluazio-baremoaren arabera, bai eta dagozkien prozesu- eta emaitza-adierazleei buruzko informazioa ere.
- IV. Planean aurreikusi gabeko baina bere helburuei lotutako jarduera berria adieraztea, aztertutako aldian gauzatu direnak.

Aldi berean, Planean inplikaturako erakundeei eta Familiaren Euskal Kontseilua osatzen dutenei, galdera-sorta kualitatibo bat helarazi zaie. Bertan, IV. Planaren balorazioa, betetze-maila eta emaitzak, ebaluazio-prozesua eta etorkizuneko V. Planaren orientazioa eskatzen ziren.

Bi tresnen bidez bildutako informazio guztia (matrizea eta galdera-sortak) Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Familien eta Haurtzaroaren Zuzendaritzaren esku dauden Excel dokumentuetan aztertu eta sartu dira.

Erantzun-tasa

2023ko ekainaren 23an, Planean zuzeneko erantzukizunen bat esleituta duten 52 erakunde publiko eskatu zitzaizkien informazioa. Erantzun-tasa baxua dela eta (% 23 inguru), uztailen, irailean eta abenduan mezu oroigarriak bidali zitzaizkien erantzun ez zuten erakundeei.

1. taula Erakundearen arabera azken erantzunaren tasa

ERAKUNDEAK	Eskaerak	Erantzunak	Tasa %
Eusko Jaurlaritzak	28	16	% 57
Foru Aldundiak	3	3	% 100
Udalak eta Eudel ¹	21	9	%43

2024ko urtarrilaren 5ean behin betiko amaitutzat jo zen datuak biltzeko prozesua, eta parte hartzen duten erakundearen % 54ko erantzun-tasa lortu zen. Hala ere, askoz adierazgarriagoa da erantzun-tasa aztertzea, informazioa duten jarduera-kopuruaren arabera. Hau da, informazioa bildu den jardueren ehunekoa, dela erakundearen zuzeneko jakinarazpenaren bidez, dela beste iturri batzuetan informazioa bilduz, 106 jardunetara ² iritsi da; edo, beste modura esanda, Plana osatzen duten jardueren % 91ri buruzko informazioa jaso da.

Epe berean, Familiaren Euskal Kontseilua osatzen duten erakundeei ere balorazio informazioa es-

¹ Eudel, Arrasate, Basauri, Donostia, Erandio, Galdakao, Irun, Portugalete eta Sestaorekin batera.

² Funtsean, tarteko ebaluazioaren datuak eta erakunde horien jarduerari buruz jendaurrean dagoen informazioa.

katu zitzaien. Sei erakundek bidali dituzte beren ekarpenak, zehazki, AFAE Acción Familiar Euskadi, Elkartean Desgaitasun Fisikoa duten Pertsonen Euskadiko Konfederazio Koordinatzailea, Hirukide Euskadiko Familia Ugarien Elkartea, Konfecoop Euskadiko Kooperatiben Konfederazioa, MSPE-Hautazko Ama Ezkongabeen Elkartea eta UNICEF.

Betetze-mailaren balorazio-baremoa

Planaren ardatz, helburu eta jarduketan betetze-mailaren balorazioa sistematizatzeko helburuari erantzuteko, lau kategoriatan sailkatu dira, lortutako egikaritze-mailaren arabera –amaituta, egikaritze altua, egikaritze ertaina edo garapen txikia–, honako irizpide hauek aplikatuta:

IV Familia Planaren betetzea baloratzeko baremoa		
5 ARDATZ 18 HELBURU	Amaituta	Jardueren \geq % 90 exekuzio ertain-altua-amaituetan, edo $>$ % 75 amaituta
	Exekuzio altua	Jardueren % 70-90 egikaritze ertain-altua-amaituta, edo % 50-75eko amaituak
	Exekuzio ertaina	Jardueren % 25-70 exekuzio erdi-alta-amaituta %25-50 amaituta
	Behe-exekuzioa	Jardueren $<$ 25% exekuzio ertain-altua edo amaitua $>$ %70eko daturik edo hasi gabe edo garapen txikiaz
116 JARDUERA	Amaituta	Jarduketa amaituta edo baztertuta izan da. ³
	Exekuzio altua	% 70etik gorako jarduna.
	Exekuzio ertaina	% 30-70 bitarteko egikaritzea, gutxi gorabehera.
	Behe-exekuzioa	% 30etik beherako jarduna, edo jarduerarik gabe eta/edo informazioarik gabe ⁴

1.4. Ebaluaziorako baldintzatzaileak

Ebaluazio honen emaitzak testuinguruan jartzean, komenigarria da ebaluazio-prozesua neurri batean edo bestean baldintzatu duten zenbait muga argitzea, bai emandako informazioaren kalitateari dagokionez, bai erantzun-tasari dagokionez. Baldintzatzaile horiek honela laburbil daitezke:

- Eskura dagoen informazioari esker neurrien karakterizazio objektibo eta uniforme egin bada ere, ez da ahaztu behar, kasu askotan, erakundeek ez dutela Planak berak aurreikusten dituen jarraipen-adierazleak bildu eta tratatzeko informazio-sistematik. Azken batean, ez dago informazioa biltzeko prozedurarik inplikaturako erakunde guztientzat, eta, beraz, zaila da planaren esparruan egindako jardueren jarraipen sistematikoa bermatzea irizpide homogeneoekin.
- Planean jasotako neurri gehienak sail beraren eskumenekoak izatea indar handia da. Hala

³ “Baztertutako” jarduerak hala zehazten dira, baina, Plana osorik betetzen den baloratzeko orduan, “Amaitutza” hartzen dira, erabakia justifikatua dela uste baita, dagokion azterketaren ondoren.

⁴ Planaren betetze-maila baloratzeko eta haren analisis sinplifikatzeko, kategoria bakarrean bildu dira informazioarik jaso ez duten jarduketak, “hasi gabekoak” edo hasierako fasean daudela jotzen direnak, hau da exekuzioaren % 30etik behera daude.

ere, plan horrek ikuspegi integrala eta erakundeen artekoa duenez, ebaluazio-prozesuak nahitaez eskatzen du antolamendu-unitate eta herri-administrazio desberdinen inplikazioa, eta hori ez da beti posible izan.

- Ebaluazio-prozesuan hautemandako beste muga nagusietako bat, nolabait ere aurreko puntuarekin lotuta dagoena, honako hau da: erakunde jakin batzuek (funtsean udalek) ez dute Plana ondo ezagutzen, eta, a priori, plana ezartzeko eragile garrantzitsuak dira, eta horrek, ezinbestean, zaildu egiten du haren hedapena eta jarraipena egitea.
- Horri dagokionez, eta modu zehatzagoan, nabarmendu behar da informazioa eskatzeko unea legealdia aldatzearekin bat etorri dela denboran, bai tokikoari dagokionez, bai forueremuari dagokionez, eta horrek eragina izan duela bai erantzuteko tasan, bai plana ez ezagutzean.
- Era berean, ohartarazi behar da azken ebaluazioko txosten honek erakunde arduradunek informazioa helarazi duten jardueren berri ematen duela gehienbat –salbuespenak salbuespen⁵-. Hau da, ez da jasotzen ebaluazio-prozesuan parte hartzen duten erakundeek jakinarazi ez dituzten jardueri buruzko informaziorik, nahiz eta aztertutako aldiak martxan jarri ahal izan. Ebaluaziorako ikuspegi hori ezartzeak zenbait muga baditu ere Plana benetan betetzen den baloratzeko, ikuspegi hori errespetatzea erabaki da, izan ere, termometroa izan daiteke informazio- eta ebaluazio-sistemaren beraren baliozkotasunari edo gabeziei buruz. Alde horretatik, dokumentu honek, aldi berean, Planean aurreikusitako jarduerak gauzatzeari buruzko txosten bat eta jarduera horiei buruzko informazio-sistemaren balioa neurtzeko mekanismo bat osatzen du.
- Azkenik, ebaluazioko baldintzatzaileak baloratzean, zalantzarik gabe, aipatu behar da COVID-19aren ondoriozko gizarte- eta osasun-krisiaren eragina, familiei eta haurrei laguntzeko neurrien garapenean eragina izan baitu, bai pandemiaren inguruabarrek eragindako beharri-zanen gorakadagatik, bai aurreikusi gabeko larrialdi-neurriak aktibatzeke presagatik, eta horrek hasiera batean aurreikusita zeuden beste neurri batzuen ezarpena atzeratzea eragin ahal izan du.

⁵ Gehitu egin dira erakundeek bitarteko ebaluaziorako bidali zuten jarduketan informazioa eta/edo Idazkaritza Teknikoak ikertu edo ezagutzen dituenak, erakunde zuzeneko informazioaz at.

2. 2018-2022 IV. PLANA BETETZEA

EAEko Familiei Laguntzeko Erakunde arteko IV. Plana 2018-2022 bost ardatz nagusitan banatuta dago, eta, oro har, bost ekintza-eremu nagusi ditu: Gazteen emantzipazioa eta familia berriak; Lana eta familia bateragarri egitea; Familiei laguntzea; Haurren ongizatea; eta Lidergoa eta gobernantza.

Ardatz horietako bakoitza 18 helburu estrategikotan egituratzen da, eta horietatik 116 jarduera sortzen dira hainbat egoera edo premiari lotuta.

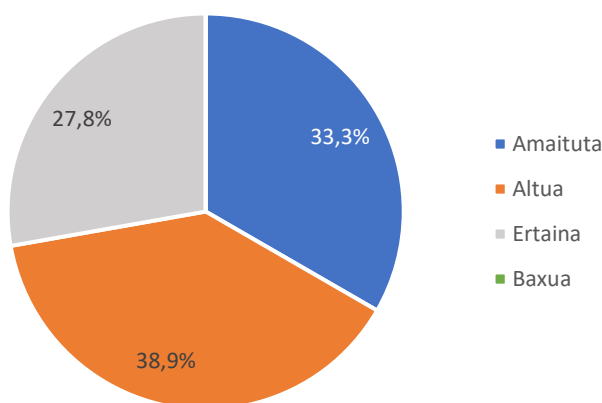
Kapitulu honek planaren egikaritze-mailaren balorazioa eta 2018ko ekainetik 2022ko abendura bitartean egindako jarduera nagusien deskribapena eskaintzen ditu. Planaren helburuen eta jardueren betetze-maila erakundeek emandako informazioaren arabera baloratu da, eta aurretik deskribatutako betetze-baremoa aplikatu da.

2.1. IV. Planaren helburuak betetzea

Ebaluazio-prozesuaren emaitzen arabera, indarraldia amaitu ondoren, IV. Planeko 18 helburuen betetze-maila handia izan da. Zehazkiago:

- Planaren helburuen % 72,2 -18tik 13- amaituta daude edo gauzatzeko-maila altua izan dute (% 70etik gorakoa).
- % 27,8k -5 helburu- erdi-mailako garapen-maila lortu du (% 30 eta % 70 artean).
- Ez dago helbururik garapen-maila txikiarekin edo informaziorik gabekoa.

1. grafikoa 2018-2022 Planaren helburuen betetze-mailaren ehunekoa

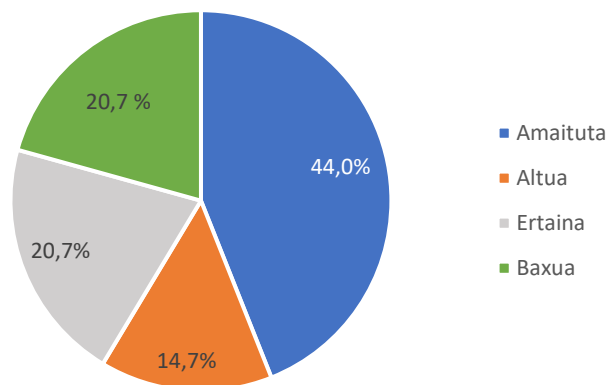
2 . taula IV. Planaren ardatz eta helburuen betetze-maila

Ardatzak eta helburuak	Gauzatze maila	
1. ardatza. Gazteen emantzipazioa eta familia berrien prestakuntza bultzatzea	Exekuzio altua >% 70	
1. helburua. Gazteen enplegu-politika aktiboak eta gazteen artean kalitateko enplegua lortzea indartzea	Ertaina %30-70	
2. helburua. Seme-alabak dituzten pertsonen eta gazteen etxebizitza eskuratzen laguntzea	Amaituta	
2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta zaintzan erantzukidetasuna erraztea	Amaituta	
3. helburua. Gurasoei beren seme-alabei behar duten denbora eskaini ahal izatea, familien beharrei egokitu-tako denboraren antolaketa eta erantzukidetasuneko gizarte-antolaketa sustatzea.	Altua >% 70	
4. helburua. Hazteko guraso-trebetasunak eskuratzea sustatzea, lotura eta atxikimendu segurua sustatzea, eta familiei zailtasun-egoeretan laguntza eskaintzea.	Altua >% 70	
3. ardatza. Familiei laguntzea	Exekuzio altua >% 70	
5. helburua. Seme-alabak dituzten familientzako laguntza ekonomikoa eta haurren pobrezia prebentzioa. Seme-alabak dituzten familia guztiei gutxienezko baliabide ekonomikoa bermatzea eta haurren pobrezia prebenitzea	Amaituta	
6. helburua. Familia-aniztasuna eta belaunaldien arteko harremanak. Familia-formen eta -loturen aniztasuna babestea, eta belaunaldien arteko harremanak sustatzea.	Amaituta	
7. helburua. Haurrentzako arreta. Haur guztiek haurren arreta-zerbitzu irisgarriak, eskuragarriak eta kalitatezkoak jaso ditzaten bultzatzea.	Ertaina %30-70	
4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea	Exekuzio altua >% 70	
8. helburua. Detekzio goiztiarra eta arreta goiztiarra. Haurrei lotutako arazoak goiz detektatzea eta arreta goiztiarreko zerbitzuak garatzea bultzatzea. Ohitura osasungarriak sustatzea eta osasuna lortzea	Ertaina %30-70	
9. helburua. Haurren osasuna sustatzea esku-hartze integralen bidez, familiei hazieran lagunduz, bizitza osasungarria sustatzeko eta arrisku-jokabideak prebenitzeko jardueretarako leku egoki gisa.	Amaituta	
10. helburua. Aniztasunean oinarritutako elkarbizitzarako eta ekitaterako hezkuntza-esparru komun bat definitzea, diskriminaziorik gabeko eskolaratze baterako, ikasle bakoitzaren ikaskuntza-beharretara egokitua.	Altua >% 70	
11. helburua. Haurren babesgabetasun-egoeren prebentzioa bultzatzea eta eragin-kortasunez esku hartzea arrisku- edo zaurgarritasun-egoeretan eta babesgabetasun arin, ertain eta larriko kasuetan.	Altua >% 70	
12. helburua. Haurren eta nerabeen aurkako indarkeria prebenitzea. Haur eta nerabeen aurkako indarkeria prebenitzea, bai eta genero-indarkeriak haur eta gazteen gainean dituen ondorioak ere.	Amaituta	
13. helburua. Adingabeek egindako arau-hausteak prebenitzea eta murriztea, eta Gazte Justiziaren erantzunak pertsona bakoitzaren errealitateara egokitzea, gizarteratzea hobetuz.	Amaituta	
14. helburua. Haurren parte-hartzea eta haurren eskubideak sustatzea. Haurrek eta nerabeek beren ongizateari buruzko erabakiak hartzen parte har dezaten bultzatzea.	Altua >% 70	
15. helburua. Zerbitzu soziokulturalen eta soziohezkuntzen garapena sustatzea; haurrek aisia, kirola eta kultura eskura ditzaten erraztea, batez ere, desabantaila gehien dituztenei.	Ertaina %30-70	
5. ardatza. Euskadin familia- eta haur-politiken gidaritzea eta gobernantza bultzatzea	Exekuzio altua >% 70	
16. helburua. Informazioa, sentsibilizazioa eta kontzientziak. Familiei eta haurrei laguntzen eta zerbitzuen berri ematea, eta familian eta haurtzaroan inbertitzeko politiken beharrez gizartea kontzientziatzea.	Altua >% 70	
17. helburua. Gidaritzea eta koordinazioa. Autonomia-, lurralde- eta toki-mailan lidergo- eta koordinazio-esparru argia ezartzea, eta gizarte- eta hezkuntza-esparru errealeko artikulazioa bultzatzea.	Ertaina %30-70	
18. helburua. Ezagutzaren kudeaketa eta ebidentzian oinarritutako praktika. Jardunbide egokiak zabaltzea, esku-hartzeak ebaluatzea eta haurren eta familien ongizatearen adierazleen sistema bat mantentzea, politikak berrorientatzeko	Altua >% 70	

2.2. IV. Planeko jardueren gauzatzea

IV. Plana osatzen duten 116 jarduketan mailan nola betetzen den aztertzerakoan, planaren hedapenean parte hartzen duten erakundeen bidez bildutako informazioak erakusten du jarduketan % 58,7 (68) amaitutzat jotzen direla edo garapen handia izan dutela; jarduera horien % 20,7k (24) garapen ertaina lortzen du (% 30-70); beste % 20,7k (24) garapen txikia du, ez da hasi edo ez da informaziorik eman.

2 . grafikoa 2018-2022 jardueren gauzatze-ehunekoa

Planaren 5 ardatzetako jarduketan gauzatze-mailari dagokionez, hau ikusi da:

- Kontziliazioaren 2. eta familiei laguntzeko 3. ardatzek dute gauzatze-mailarik handiena; izan ere, jarduketan % 89,5ek eta % 83,3k egikaritze-maila ertain-altua/bukatua dute.
- Haur Ongizateko 4. ardatza Plana gauzatze bategi bestekoaren inguruan mantentzen da, jarduketa amaituen %78,6rekin edo gauzatze maila ertain-altuarekin.
- Lidergoaren 5. ardatza eta Emantzipazioaren 1. ardatza (% 73,3 eta % 71,5 amaitutako edo erdi-mailako betetze-maila altua duten jarduerak) dira garapen txikiena duten ardatzak, nahiz eta gauzatze-maila handia izan.

3 . taula Planaren jardueren gauzatze-maila, ardatzen arabera 2018-2022

	Amaituta	Exekuzio altua >% 70	Exekuzio ertaina %30-70	Exekuzio baxua <30%	Guztira
1. ardatza. Gazteen emantzipazioa eta familia berriak bultzatzea	8	1	1	4	14
2. ardatza. Kontziliazioa eta zaintza-erantzukidetasuna erraztea	12	0	5	2	19
3. ardatza. Familiei laguntzea	5	2	3	2	12
4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea	24	12	8	12	56
5. ardatza. Familia- eta haurtzaropolitiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea	2	2	7	4	15
Guztira	absolutu	absolutu	absolutu	absolutu	absolutu
	51	17	24	24	116
	ehunekoa	ehunekoa	ehunekoa	ehunekoa	ehunekoa
	% 44	% 14,7	% 20,7	% 20,7	% 100

⁶ Edo horri buruzko informaziorik eman gabe.

1. ardatza. Gazteen emantzipazioa eta familia berrien bultzatzea

1. ardatzaren helburua da gazteen emantzipazioa eta familia berrien bultzatzea. Horretarako, planak 14 jarduera aurreikusten ditu, bi helbururekin egituratuta:

- Gazteei zuzendutako enplegu-politika aktiboak eta gazteek kalitateko enplegua lortzeko politikak indartzea (1. helburua).
- Seme-alabak dituzten pertsonen eta gazteei etxebizitza eskuratzen laguntzea (2. helburua).

Erakundeek emandako informazioak agerian uzten du IV. Planaren indarraldian zehar jarduketan % 71,5 amaitu direla (8) edo betetze-maila handia (1) edo ertaina (1) lortu dutela. Aitzitik, horietako lauk garapen txikia izan dute, ez dira hasi edo ez da horri buruzko informaziorik jaso. Horregatik, 1. ardatza, oro har, gauzatze-maila handiarekin baloratzen da.

4. taula. 1. helburuko jardueren betetze-maila

1. helburua. Enplegua lortzea. Gazteei zuzendutako enplegu-politika aktiboak eta gazteek kalitateko enplegua lortzeko politikak indartzea	Exekuzio ertaina
1. Lan-esperientzia gutxi edo batere ez duten pertsonen lehen lan-esperientziak eskaintzea.	
2. Autoenplegua sustatzea euskal gazteen artean	
3. Esperientzia duten gazteen kontratazioa bultzatzea	
4. EAEko sektore estrategikoetan gazteentzako enplegu-aukerak sustatzea	
5. Langabezian denbora luzea daramaten seme-alabak edo enplegu-intentsitate txikia duten pertsonak enplegu-ekimen aktiboetara iristen laguntzea	
6. Errelebo / berrikuntza programak bultzatzea	
7. Eszedentzia hartu edo lanaldia murriztu duten pertsonak ordezkatzeko diru-laguntzak mantentzea	
8. Emakumeentzako enplegu gehiago sortzea eta sektore ekonomiko feminizatuenetan lan baldintzak hobetzea.	
9. Enpresetan Berdintasun Planak sustatzea eta horien jarraipena egitea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasi gabea, informaziorik gabe

Lehenengo jardunaren esparruan, alde aurretik lan-esperientzia urria edo batere lan-esperientziarik ez duten pertsonen lehen lan-esperientziak eskaintzea da amaitutzat ematen den jardueraren ardatza, eta honako ekintza hauek nabarmentzen dira Eusko Jaurlaritzako Lan eta Enplegu Sailaren aldetik:

- Novia Salcedo Fundazioari diru-laguntza izenduna ematea beharrak integratzeko ekimenak garatzeko eta gazteen langabezia-egoeran ideiak, edukiak eta konponbide adostuak emango dituen hausnarketa, pentsamendu, eztabaida eta ekintzako nazioarteko mugimendu bat bultzatzeko, hala nola Gazte Enpleguaren Hamarkada Aitortzeko Nazioarteko Kanpainaren 2022. Ekintza Plana eta IX Bilbao Youth Employment Forum BYEF 2022. Gazteen Enpleguaren Hamarkadari dagokionez, 12 topaketa egin dira enpresa-sareekin (360 enpresa); 5 topaketa online gazte-enpresa (100 pertsona); tutore bidezko prestakuntza

tailerrak (588 pertsona trebatu); 2030 Agendan eta DDS5ean trebatutako 74 gazte, eta hainbat komunikazio-, sentsibilizazio- eta gizarte-jarduera (tokikoak, nazioakoak eta nazioartekoak). BYEF 2022ren kasuan, 77 parte-hartzaile eta 1.400 inpaktu izan dira sare sozialen bidez.

- Enplegarritasuna hobetzeko lanekoa ez den esperientzia errazten duen Reactivate programa, Novia Salcedo Fundazioari diru-laguntza izenduna emanez garatua, 155 plaza betetzea lortu du, guztira 151 enpresa izanik gazteak hartzen dituztenak. Programaren helburua da enpresetan ikasteko espazioak identifikatzea, non gazteek gaitasunak trebatu ahal izango dituzten tutorearen gainbegiradapean, beren zereginen jarraipena eginez eta azken ebaluazioa eginez, ikaskuntza bat izan dela neurtuz. Honako arlo hauek lehenetsi dira: ekonomia zirkular berrirako trantsizioa, arkitektura jasangarria, energia-eraginkortasuna, kudeaketa aurreratuko ereduak, kudeaketa-, kultura- eta ekipo-sistema integratuak, berrikuntza, aukera-berdintasuna, enpresen eraldaketa digitala, sozio-komunitarioa, logistika, bioteknologia eta biokimika. Prestakuntza egin eta 6 hilabetera %58ko lan kontratazioa lortu da.

Eusko Jaurlaritzako Unibertsitate eta Ikerketa Sailburuordetzak, bestalde, baieztatu du hezkuntza-eta lan-arloko trantsizioko esperientzia praktikoa garatu direla unibertsitateekin lankidetzan, bai eta gazteen enplegarritasuna sustatuko duen lehen lan-esperientzia lortzeko ekimenak ere, eta indartu egin direla unibertsitate-eremuko ekintzailatza programak.

Gipuzkoako Foru Aldundiak, Elkar-Ekin Planaren bidez, hainbat estrategia abiarazi ditu desberdintasunari aurre egiteko enplegarritasunaren eta aktibazio inklusiboaren bidez, eta arreta berezia jarri du bazterkeria egoeran dauden eta/edo haurrak babesteko sisteman dauden gazteen enplegarritasun-prozesuetan. Tutoretzapeko adingabeei dagokienez, Arrakasta programaren bidez lan egin da, EHUrekin lankidetzan, itxaropenak sortzeko eta unibertsitateko prestakuntza-ibilbideei eusteko. Horrez gain, Batzen ekimenaren bidez ere lan egin da, babesaren eremutik irtetean enplegarritasuna lortzeko.⁷

2. jarduketari dagokionez, gazteen artean autoenplegua sustatzera bideratuta dagoena, Estatuko Enplegu Zerbitzu Publikoaren eta Eusko Jaurlaritzaren arteko hitzarmenaren bidez (2021/12/21) amaitutzat jotzen da, gazteei zuzendutako proiektu pilotuak garatzeko, “kolektibo bereziki zaurgarrien” proiektuen barruan, “ekintzailatza eta mikroenpresen” proiektuen barruan, eta 4. inbertsioaren esparruan, Suspertze, Transformazio eta Erresilientzia Planaren (PRTR) “orekarako eta ekitarako lurralde-proiektu berriak”. Gobernuaren Kontseiluak Novia Salcedo Fundazioari emandako zuzeneko dirulaguntza baten bidez bideratzen da. Lan-merkatutik urrun dauden 254 gaztek parte hartzen dute orientazio- eta prestakuntza-ibilbide batean, eta horietako 135k enpresetan prestakuntza-praktikak egin zituzten. Prestakuntza gutxi duten gazte horien %44 prestakuntza jarduera amaitu eta 6 hilabetera ari dira lanean.

EAEko sektore estrategikoetan gazteen enplegu-aukerak sustatzeari dagokionez (4. jarduera), Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak eta Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak KSIGUNE jarri dute abian 2021eko uztailean, kultura- eta sormen-industrietako ezagutza-gunea, Goi-mailako Hezkuntzako erakundeen prestakuntza-, ikerketa-, berrikuntza- eta transferentzia-arloetan lankidetzajarduerak garatzeko, kultura- eta sormen-sektorearen beharrekin lotuta, eta, beraz, eragin espezifikoak du gazteen enplegu-aukeretan.

⁷ Jarduera horietako batzuk IV. Planaren hirugarren jarduketan ere sar litezke, esperientzia duten gazteen kontratazioa sustatzeari dagokionez.

Errelebo-programak/berrikuntza-programak sustatzeko 6. jarduerari dagokionez, 2018-2022 aldian eutsi egin zaio txanda-kontratuaren programari, erretiratzeko langileak ordezkatzeko gazteak kontratatuzera bideratua. Aldi berean, Eusko Jaurlaritzak lau lan-eskaintza publiko onartu zituen, guztira 21.141 lanpostuekin. 2018an 205 gazte sartu ziren enplegura, eta 2019an, 923.

IV. Planak indarrean iraun duen bitartean, aktibo mantendu dira langabetu bezala izena emanda dauden pertsonak kontratatuzeko laguntzak, besteren konturako langileak edo kooperatiba-sozietateetako bazkide langileak edo lan-bazkideak ordezkatzeko, baldin eta mendetasun-egoeran edo osasun egoera oso larrian dauden seme-alabak edo ahaideak zaintzeko eszedentzia hartu edo lanaldia murriztu badute (7. jarduera).

9. jarduketari dagokionez, nahiz eta ez den informaziorik jaso, Emakundek enpresetan genero-berdintasunerako planak abian jartzeko sentsibilizazioari, aholkularitzari eta laguntzari buruz 22. jarduketan adierazitakoa aipatu behar da. Bertan adierazten denez, enpresa eta erakunde pribatu-entzako diru-laguntzen urteko deialdia egiten da, edozein enpresak aholkularitza-enpresa homologatu bat kontrata dezan, emakumeen eta gizonen berdintasuna diagnostikatzeko prozesu bat abian jartzeko eta berdintasunerako plan bat egiteko.

Aitzitik, ez da informaziorik jaso honako hauei buruz: esperientzia duten gazteen kontratazioa sustatzea (3. jarduera), langabezian denbora asko daramaten seme-alabak edo enplegu-intentsitate txikia duten pertsonak enplegu-ekimen aktiboetara iristea (5. jarduera), emakumeei zuzendutako enplegu gehiago sortzea eta sektore ekonomiko feminizatuenetan lan-baldintzak hobetzea (8. jarduera).

5. taula. 2. helburuko jardueren betetze-maila

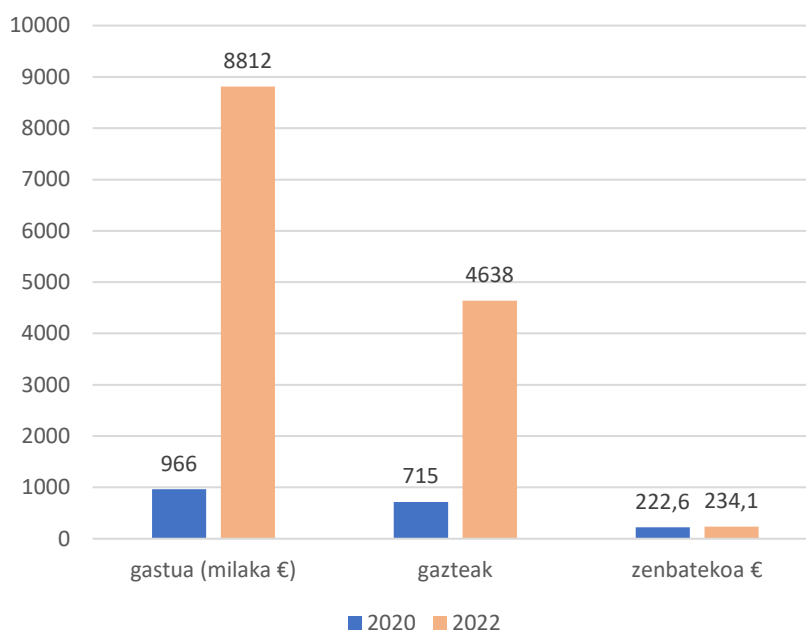
2. helburua. Etxebizitza eskuratzea. Seme-alabak dituzten pertsonen eta gazteen etxebizitza eskuratzen laguntzea	Amaituta
10. Gazteen kolektiboarentzako lehentasunezko etxebizitza-erreserba ezartzea	
11. Gazteen alokairua errazteko formula eta neurri berriak garatzea	
12. Diskriminazio positiboko irizpideak sartzeko, behar bereziko egoeran dauden seme-alabak dituzten familiei etxebizitza-programetan sartzeko	
13. Babes publikoko etxebizitzak zuzenean esleitzeko ezohizko irizpideak berrikustea	
14. Gazteek alokairuko etxebizitza pribatua eskuratzea prestazio ekonomiko baten bidez	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Gazteen kolektiborako etxebizitzaren lehentasunezko erreserba ezartzeari dagokionez (10. jarduketa), etxebizitza bat okupatzeko eskubide subjektiboari buruzko urriaren 10eko 147/2023 Dekretua onartzearen bidez amaitutzat jotzen da (2023ko urriaren 25eko EHAA, 204. zk.). Gazteen alokairua errazteko formula eta neurri berriak garatzera bideratutako jarduera (11) ere oso ondo baloratzen da. 2018an, 459 gazte sartu ziren zuzkidura-bizitokietan, eta 2022an, 725. Gainera, Etxebizitza Sailburu-ordetzak belaunaldien arteko elkarbizitzarako bi etxebizitza partekatuen proiektu pilotuetan parte hartu du, bata gazteen artean eta bestea adinekoen eta gazteen artean. Azkenik, hiri-apartzeriako proiektu pilotuari buruzko azterketa egin ondoren, ez zen egokitzat jo aurrera egitea.

210/2019 Dekretuak, abenduaren 26koak, Kreditu-erakundeen eta Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren arteko finantza-lankidetzari buruzkoa etxebizitzaren eta lurzorua arloan, eta etxebizitzaren arloko erregelamendu-xedapenak aldatzeari buruzkoa, diskriminazio positiboko irizpideak ezarri ditu, behar bereziak dituzten seme-alabak dituzten familiek etxebizitza eskuratzeko (12. jarduera). 47. artikuluan ezartzen denez, etxebizitza publikoak esleitzeko sustapen guztietan kupoak gordeko dira honako hauen beharrianei erantzuteko: desgaitasuna duten pertsonak, 36 urtetik beherako pertsonak (titularretako bat gutxienez adin horretatik beherakoa duten bizikidetzak-unitateak barne), eskubide subjektiboaren titularrak eta etxebizitza-premia berezia duten pertsonak. Azken xedapenetako zazpigarrenean, etxebizitza-premia bereziko eskatzaile edo bizikidetzak-unitateak zer jotzen diren aldatzen du dekretuak: adimen-desgaitasuna eta garapen-desgaitasuna duten pertsonak eta gaixotasun mentala duten pertsonak, guraso bakarreko familiak, genero-indarkeriaren biktimak, legez dibortziatutako edo banandutako pertsonak, familia ugariak eta bereziki zaugarriak diren kolektiboak, hipoteka-zordunen babesak, zorraren berregituratzea eta alokairu soziala indartzeko neurriei buruzko maiatzaren 14ko 1/2013 Legearen 1. artikulua zehazten duen arabera, erabiltzen zuten etxetik judizialki kaleratuak izan direnean (13. Jarduera). 2018an, seme-alabak zituzten 181 familia salbuetsita geratu ziren sustapen publikoko etxebizitzak esleitzeko prozedura orokorretik, eta 2022an 318ra igo ziren.

3. grafikoa. Gaztelagun 2020-2022 programaren adierazle nagusiak

Azkenik, prestazio ekonomiko baten bidez (14. jarduera) gazteek alokairuko etxebizitzak eskura ditzaten sustatzeari dagokionez, nabarmentzekoa da Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailaren Agindua onartu dela, zeinaren bidez arautzen eta deitzen baitira Gaztelagun programaren etxebizitza alokatzeko laguntzak (EHAA 2018/12/28), zeina abenduaren 10eko Aginduaren bidez aldatu baitzen (EHAA 2019/12/17). 2022an, 4.638 gazte dira Gaztelagun programaren onuradunak (hauetatik emakumeak % 57,7), batez beste 234,1 euro pertsona/hileko. 2020an, espediente aktiboak 715 ziren, eta prestazioaren batez besteko zenbatekoa 222,6 € da pertsonako eta hileko. Gaztelagun programaren 2022ko gastu osoa 8.812.141 eurora igo da; 2020an, berriz, 966.528 eurora.

2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta seme-alabak zaintzeko erantzukidetasuna erraztea.

2. ardatzaren helburua da norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta seme-alabak zaintzeko erantzukidetasuna erraztea. Horretarako, planak 19 jarduera aurreikusten ditu, bi helbururen inguruan egituratuta:

- gurasoei beren seme-alabei behar duten denbora guztia eskaini ahal izatea, familien beharri erantzuteko gizarte-denboraren antolaketa egokiagoa eta erantzunkideagoa sustatuz;
- hazteko guraso-trebetasunak eskuratzea sustatzea, lotura eta laguntza segurua sustatuz eta familiei zailtasun egoeretan laguntza eskainiz.

Erakundeek emandako informazioak agerian uzten du IV. Planaren indarraldian 19 jardunetatik 17 (%89,5) amaitu direla edo betetze-maila ertain-altua dutela (5), eta horietatik bik soilik izan dutela garapen txikia, ez direla hasi edo ez dela jaso horri buruzko informaziorik. Horregatik, eta jatorrizko planean aurreikusita ez zeuden gerora izandako jarduerak kontuan hartuta, 2. ardatza, oro har, amaitutzat jotzen da.

6. taula. 3. helburuko jardueren betetze-maila

3. helburua. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea. Gurasoei beren seme-alabei behar duten denbora eskaini ahal izatea, familien beharrei erantzuteko egokiagoa eta erantzunkideagoa den gizarte-denboraren antolaketa sustatuz.	Exekuzio altua >% 70
15 EAEko sektore publikoan lan egiten dutenei bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzen laguntzeko neurriak sartzeara	
16.Mendetasun-egoeran dauden ahaideak zaintzeko lana eta familia bateragarri egiteko laguntzak mantentzea	
17. Aitatasun-eszedentzien estaldura ekonomikoa bermatzeko lan-eszedentzian dauden langileentzako laguntzak birbideratzea	
18.Lan-eszedentzian dauden langileentzako laguntzak, bereziki premiak dituzten familietan seme-alabak zaintzeko eszedentzian estaldura ekonomikoa hobetzeko birbideratzea	
19.Behar-egoera berezietan dauden familien estaldura hobetzeko lanaldia murrizten ari diren langileentzako laguntzak birbideratzea	
20.Familia eta lana bateragarri egiteko neurriak hitzarmen kolektiboetan sartzeara	
21.Proiektu pilotuak eta lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeko planak enpresetan bultzatzea	
22. Enpresetan genero-berdintasunerako planak abian jartzeko sentsibilizaziora, aholkularitzara eta laguntzera bideratutako jarduerak bultzatzea.	
23.Kontratazio publikoko prozesuetan bizitza pertsonala, familia eta lana bateratzea sustatzen duten enpresak lehenesteko klausula sozialak indartzea	
24.Bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzen laguntzeko neurriak hartzen dituzten enpresei zerga-pizgarriak sartzeko aukera aztertzea	
25.Enpresa liderren eta erreferenteen eginkizuna kontziliazio- eta erantzunkidetasun-neurrien aplikazioan, sari- eta aintzatespen-sistema baten bidez aitortzea.	
26.Enpresetan kontziliazio-neurriak egiaztatze/ziurtatzeko sistemak bultzatzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

EAEko sektore publikoan lan egiten duten pertsonen bizitza pertsonala, familiakoa eta lanekoa uz-tartzea erraztuko duten neurriak sartzeko jarduera (15. zk.) ezarritzat jotzen da, jaiotzagatiko baimen-naren asteak parekatzen baitira. Eusko Jaurlaritzako Funtzio Publikoko Sailburuordetzako Lan Ha-rremanen Zuzendaritzak txosten bat egin zuen gai horren inguruan indarrean dagoen araudiari bu-ruz. 2022an, administrazio publikoetan lan egiten duten 1.426 pertsonak lortu dute Gizarte Seguran-tzak ezarritako ahaidetasun-gehigarriaren baimena (922 emakume eta 504 gizon).

16. eta 19. jarduketan esparruan, nabarmentzekoa da urriaren 22ko 164/2019 Dekretua, familia- eta lan-bizitza uztartzeko laguntzei buruzkoa, onartu zela. Orduko Enplegu eta Gizarte Politiketako Sai-lak hobekuntza batzuk egin zituen langileei laguntzeko helburuarekin:

- 3 urtetik beherako pertsonak zaintzeko lan-utzialdian daudenak.
- 12 urtetik beherako pertsonak zaintzeko lanaldia murrizten ari direnak,
- mendetasun-egoeran dauden ahaideak zaintzen dituztenak.

Dekretuak laguntzen zenbatekoaren %30eko gehikuntza ezartzen du honako kasu hauetan:

- guraso bakarreko familia,
- familia ugaria,
- Mendekotasun larria edo mendekotasun handia edo % 50eko edo gehiagoko desgaitasuna duten bi kide dituzten familia-unitateak.
- genero-indarkeriaren biktimaren bat duen familia-unitatea.

Gainera, 3 urtetik beherako pertsona zaintzeko lan-utzialdian dauden langileentzako laguntzen kasu-an, eskatzailea gizona bada, laguntzaren denbora-muga luzatzen da eszedentzia eskatuz gero (548 egunetik 900 egunera). 12 urtetik beherako pertsona zaintzeko lanaldi-murrizketan dauden langile-entzako laguntza-ildoan, denbora gehiago erabili ahal izateko: eskatzailea gizona bada, 1.278 egune-tik 2.700 egunera handituko da laguntza jasotzeko muga; eskatzailea emakumea bada, berriz, 1.278 egunetik 1.350 egunera.

164/2019 Dekretua indarrean jarri ondoren, lan-eszedentzian dauden langileentzako laguntza-lerro berri bat sortu da, gurasoek jaiotzagatik eta adingabea zaintzeagatik jasotzen dituzten prestazio kontributiboen aldiak parekatzeko. Guraso bakoitzari diruz lagunduko zaio eszedentzian dagoen al-dia, Gizarte Segurantzaren araudiaren esparruan 112 egun (16 aste) eta jaiotzagatik eta adingabea zaintzeagatik ordaindutakoaren araberako prestazio gisa ordezkaturako egun kopuruaren arteko al-dea kontuan hartuta. Seme-alabak desgaitasunen bat badu, eta erditze anizkoitza bada (lehenengoa ez den seme-alaba bakoitzeko), eszedentzia-egoera diruz lagunduko da aldi baterako; horretarako, 119 egun (17 aste) eta Gizarte Segurantzaren araudiaren esparruan adingabea jaio eta zaintzeagatik ordaindutakoaren araberako prestazio gisa emandako egunen arteko aldea hartuko da kontuan. Gu-raso bakarreko familietako gurasoen kasuan, dirulaguntza 168 egunen (24 aste) eta Gizarte Seguran-tzaren araudiaren esparruan adingabea jaio eta zaintzeagatik ordaindutakoaren araberako prestazio gisa emandako egunen arteko aldearen emaitza izango da.

Mendekotasuna duten pertsonak zaintzeko eszedentziatarako edo lanaldi-murrizketatarako diru-laguntzak jasotzen dituzten pertsonen kopuruari dagokionez, 2018an 406 lagunetik (329 emakume, 77 gizon) 447ra igo da 2022an (358 emakume, 89 gizon). Batez besteko zenbatekoa ere 1.067,5 eurokoa da 2018an, eta 1.241,37koa 2022an. Ondorioz, laguntza horietara bideratutako gastua, guztira, 658.653 eurokoa izan zen 2018an, eta 895.025 eurokoa 2022an. Haurdun ez dagoen ezkontidearentzako eszedentziarako diru-laguntzei dagokienez, ⁸ nabarmentzekoa da 262 pertsonak jaso zituztela 2022an (229 gizon eta 33 emakume), batez beste 2.734,5 euroekin eta 716.444 euroko gastuarekin.

Seme-alabak zaintzeko eszedentziarako diru-laguntzei dagokienez (eszedentzia osoa + lanaldi-murrizketa), azpimarratzekoa da 2022an 2.122 familia-unitate onuradun izan direla (1.822 emakume hartzaile, 297 gizon), 1.570,04 euroko batez besteko zenbatekoarekin eta 4.713.259 euroko gastuarekin. Zehatzago, premia bereziko egoera motaren arabera:

- Guraso bakarreko 283 familia izan dira onuradunak (20 gizon, 263 emakume), batez beste 1.515,28 euroko zenbatekoarekin eta 645.511 euroko gastuarekin.
- 1.202 familia ugari hartzaile (186 gizon eta 1.016 emakume), batez beste 1.614,74 € eta guztira 2.622.342 €.
- 617 familia, desgaitasuna dutenak => %50, mendekotasun larria dutenak (91 gizon eta 526 emakume); batez beste 1.514,10 € eta 1.403.573 €-ko gastua.
- 20 familia, genero-biktima 1 dutenak (denak emakumeak), batez beste 1.673,34 € eta guztira 41.834 €.

Enpresen eremuan, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak proiektu pilotuak eta lana, familia eta norberaren bizitza bateragarri egiteko planak sustatzeko zenbait neurri aktibatu ditu (21. jarduera):

- 2018an Kontzilia30 pilotajea kontratatu eta abian jarri da: 30 euskal enpresari banakako laguntza ematen dien proiektua, diagnostikoak eta Adiskidetze Plana egiteko, eta taldekako saiok ezagutza partekatua sortzeko. 2019an amaitutzat ematen da Kontzilia30 pilotajea eta emaitzak zabaltzen dira.
- 2019 eta 2021 bitartean, Kontzilia izeneko hainbat zerbitzu kudeatzeko kontratuak aktibatzen dira; informazio- eta hedapen-zerbitzuak; web-ataria eguneratzea, etab.. Kontzilia30 (2019) pilotajearen ebaluaziotik, kontziliaren aldeko apustua egin nahi duten enpresentzako elkargune eta ikasketa kolektiborako gune bat sortzeko eskaera sortu zen. Horretarako, 2020an, erakunde laguntzaile bat kontratatu zen, prozesua bai banaka bai taldean laguntzeko.
- Azkenik, 2022ko uztailean, erakundeentzako laguntzen agindua argitaratu zen, diagnostiko bat eta kontziliazio-plan bat egiteko, 392.700 euroko aurrekontuarekin. 45 erakundek eskatu dute laguntza, eta horietatik 44 onuradun dira. Familiaren Euskal Kontseiluari, lurraldeko enpresa-elkarteei (CEBEK, ADEGI eta SEAS), Confebaski eta erakunde aholku-emaileei hainbat aurkezpen (bai aurrez aurrekoak, bai *webinarrak* online) aurkezten zaizkie. Lehen kontratua, 2020ko urritik 2021ko abendura artekoa, 55.660 €-koa, eta bigarren kontratu bat, 2022ko uztailean formalizatua eta 24 hilabetez luzatua, 4.240 €/hileko inbertsioa aurreikusuten duena. Gainera, Kontzilia merchandising-erako materiala diseinatu eta ekoizten da, 3.905€-tan.

⁸ Haurdun ez dagoen ezkontidearentzako eszedentziarako laguntza-lerro berria 164/2019 Dekretuarekin jarri zen indarrean; beraz, 2018an ez dago daturik. Gainera, Gizarte Segurantzako urtebete baino gutxiagoko seme-alaba jaiotzeagatik baimenak parekatu egin ziren bi ezkontideentzat 2021/01/1ean; beraz, 2022an onuradun gutxi izan ziren. Une horretatik aurrera, guraso bakarreko familientzat bakarrik izango dira indarrean laguntza horiek.

Halaber, aurrerapausoak eman dira Emakundek enpresetan genero-berdintasunerako planak abian jartzeko sentsibilizaziora, aholkularitzara eta laguntzera bideratutako jarduerak bultzatzeko (22. jarduera). Horretarako, enpresa eta erakunde pribatuei diru-laguntzak emateko urteko deialdia egiten da, edozein enpresak aholkularitza-enpresa homologatu bat kontrata dezan emakumeen eta gizonen berdintasuna diagnostikatzeko prozesu bat abian jartzeko eta berdintasunerako plan bat egiteko. Emakundek 1.670.000 euro bideratuko ditu enpresetan, udaletan, elkarteetan eta ikerketetan berdintasuna bultzatzeko; 61 enpresak Emakunderen laguntzak jasoko dituzte berdintasun-planak egiteko 400.000 euroren truke

Kontratazio-prozesuetan bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzen dituzten enpresak lehenesteko klausula sozialak bultzatzeari dagokionez (23. jarduera), ez da sailen arteko edo erakundeen arteko lanik egin. Hala ere, erakunde bakoitzaren irizpideen arabera, hainbat neurritan hartu da kontuan:

- Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurtzaroaren Zuzendaritzak kontuan hartu du zenbait kontratutan irizpide automatikoetan lortu beharreko puntuazio gehigarri gisa norberaren bizitza, familia eta lana bateratzea sustatzen duten enpresen lehenetasuna.
- Arabako Foru Aldundiak, kontratu publikoetan, kontratua egikaritzeko baldintza berezien barruan, emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloko betebeharrak eskatzen ditu, hala nola, enpresa esleipendunak aukera-berdintasuna sustatzen duten neurriak aplikatu behar dituela, bai eta bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzen laguntzen dutenak ere, Emakumeen eta Gizonen Berdintasun Eragingarrirako martxoaren 22ko 3/2007 Lege Organikoaren arabera. Neurri horien artean daude, besteak beste, berdintasun-plana, hitzarmen kolektiboa, ituna edo enpresak langileen alde emandako beste edozein akordio edo baldintza onartzea. Era berean, enpresak konpromisoa hartzen du sexu-jazarpenik eta sexuagatiko jazarpenik gabeko lan-ingurunea ezartzeko, hori prebenitzeko neurriak bermatuz. Halaber, kontratua dela-eta sortzen den dokumentazio, publizitate, irudi edo material orotan, enpresak edo entitateak sexismorik gabeko hizkera erabili behar du, emakumeen irudi estereotipatuak edo diskriminatzaileak saihestuz. Bestalde, adjudikazio-irizpideei eta negoziatu daitezkeen alderdiei dagokienez, formulen bidez ebaluatu daitezkeenak jasotzen dira eta puntuak ematen zaizkie prestakuntza-planaren barruan honako hauek sartzeko konpromezua hartzen duten erakundeei : 15 ordu baino gehiago duten formakuntza-plan presentzialak, emakumeen eta gizonen berdintasuna, emakume eta desgaitasuna/bazterketa, gaixotasun mentala... eta genero-indarkeriarekin zerikusia dutenek. Amaitzeko, zigorren atalean, aurretik adierazitako betebeharrak ez betetzea oso larritzat, larritzat eta arintzat jotzen da.
- Bizkaiko Foru Aldundiak gizarte klausulei buruz onartutako araudia dauka, Foru Aldundiaren kontratazio prozedura guztietan aplikatzen dena (33/2018 Foru Dekretua).
- Bestalde, Gipuzkoako Foru Aldundiak baldintza bereziak ezarri ditu administrazio-agirietan kontziliazioa sustatzeko eta zigorrak ezarri ditu ez-betetzeen aurrean. Betebehar hori 11/2014 Foru Araua indarrean jartzen denetik dago, foru sektore publikoaren kontratazioan sozialki arduratsua den erosketa publikoari buruzko kontratu-klausulak sartzeari buruzkoa (15. artikulua).
- Portugaleteko Udalean, oro har, kontratu guztietan, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna bultzatzeko betearazte-baldintza berezia sustatzen da; gainera, klausula sozial espezifikoak aplikatu dira etxeko etxeko laguntza-zerbitzuaren kontratuan eta emakumeen etxeko lanetan, biak 2022an, eta adjudikazio-irizpide gisa ezartzen da familia-erantzukizunak dituzten emakumeak kontratatzeagatik ematen den balorazioa. Sestaoko Udalak jakinarazi duenez, kontratazio-espedituetan lan-araudia betetzeari buruzko klausulak sartu dira, lan-arriskuen prebentzioaren arloan eta langileen arteko bateragarritasuna sustatzeko enpresa-betebeharren arloan, eskaintzak esleitzeko irizpide gisa.

Enpresa lider eta erreferentziazkoen aitormenari dagokionez kontziliazio eta erantzunkidetasun neu-

rriak ezartzen, sari eta aitorpen sistema batez bidez, aipatzekoa da Kontzilia30 pilotajea ebaluatzeko azken topaketan, 2019an, emaitzen berri eman zen, parte hartzen duten enpresen ahalegina gorai-patuz. Pandemiaren ondoren, 2022an gaiari heldu zitzaion, Kontzilia Komunitatea osatzen duten erakunde lanari ikusgarritasuna emanez, eta Familia eta Haurtzaroaren Zuzendaritzak enpresen arteko bateragarritasun erantzunkideari buruzko informazioa ematen duen ekitaldietan hizlari gisa parte hartzera gonbidatuz. Era berean, lehen urratsak egin dira enpresa-eremuko adiskidetze-neurriak egiaztatze eta ziurtatzeko sistemak bultzatzeko, eta, horretarako, 2022an enkargatu da gizarte-erloto jardunbide egokiak hautemateko eta aitortzeko sistemei eta kontziliazioari buruzko berrikuspen bat egitea; gainera, harreman batzuk egiten dira erakunde ziurtatzaileekin. Ziurtatze-sistema 2023-2024 ekitaldietara atzeratu da (25. eta 26. jardunak).

Aitzitik, ez da abian jarri edo ez da jakinarazi familia- eta lan-bizitza uztartzeko neurriak hitzarmen kolektiboetan sartzeari buruzko informaziorik, ez eta bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzen laguntzen duten neurriak hartzen dituzten enpresentzako zerga-pizgarrien analisiari buruzkoa ere.

7. taula. 4. helburuko jardueren betetze-maila

4. helburua. Hazteko guraso-trebetasunak eskuratzea sustatzea, lotura eta laguntza segurua sustatzea, eta familiei zailtasun egoeretan laguntza eskaintzea.	Exekuzio altua >% 70
27. Euskadiko gurasotasun positiboko programen oinarri zientifikora bultzatzea	
28. Gurasotasun positiboko programak indartu eta zabaltzea	
29. Atxikimendu segurua sustatzeko eta gurasoen sentsibilitatea eta erantzunkidetasuna hobetzeko programa pilotu bat garatzea	
30. Gurasotasuna web gunea sendotzea, familiei gurasotasun positiboaren inguruko informazioa, orientazioa eta aholkularitza emateko web gunea	
31. Gizonduz programa bultzatzea	
32. EAEko hiru lurralde historikoetako familia-bitartekaritzako programak indartzea	
33. Familia-bitartekaritzako prozesuen esparruan agindutako familia-terapiako programetarako sarbidea, judizioz kanpoko familia-bitartekaritzako zerbitzu publikoak gauzatutakoak, erraztea.	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Gurasoenganako indarkeriari buruzko azterketa egin ondoren, 2018an, EAEko Guraso eta seme-alaben arteko indarkeriaren egoera aztertu zuen (27. jarduera), Familien eta Haurren Zuzendaritzak txosten zientifiko bat bultzatu zuen, “Gurasotasun Positiborako Ekintza Plana” garatzeko. Plan horrek gurasotasun positiboaren oinarri zientifikoak eta profesionalei eta familiei zuzendutako ekintza eta garapenerako proposamen zehatzak jasotzen ditu. 2021. eta 2022. urteetan, diru-laguntza izendunen bidez, Deustuko Unibertsitateko Deusto Psycho taldeak zuzendutako hainbat ikerketa egitea babesten da. Hala, 2021ean “Lana eta familia bateragarri egitea eta horrek gurasotasunean duen eragina: Arrisku- eta babes-faktoreak egungo familietan” ikerketa egiten da, kontziliazioarekin lotutako hainbat aldagaik familien guraso-gaitasunean duten eragina aztertzeko. 2022an, “EAEn aitatasuna eta amatasuna lortzearekin lotutako faktore sozioekonomikoak eta psikosozialak” ikerketa babestu zen.

Aurrerapausoak eman dira gurasotasun positiboko programak indartu eta hedatzeko (28. jarduera). Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzak gurasotasun positiboa lantzen duten hainbat ekimen babestu ditu, batez ere laguntza eta dirulaguntza izendunen bitartez. IV. Planean, bi sentsibilizazio-kanpaina diseinatu dira: lehenengoa "Ez galdu" kanpaina izan zen, 2018ko martxoan. Kanpaina hori irratian eta whatsappen egin zen, eta *helburua* izan zen, batez ere, lehen mailako gurasoak sentsibilizatzeko aitatasunari kontzienteki eta konprometitu aurre egiteak duen garrantziaz; 2021eko abenduan, gurasoek seme-alabekin jolasteak duen garrantziari buruzko kanpaina bat abiarazi zen. Hirukide Familia Ugarien Federazioari laguntza ekonomikoa ematen zaio, urtean 20.000 euro-

ko diru-laguntza izenduna emanez, gurasotasun positiboa sustatzeko eta sentsibilizatzeko jarduerak egiteko. Jarduera horiek erakundeak helburu horrekin antolatutako jardunaldi edo biltzarretan adituak diren pertsonen ematen dituzte. 2018an, 2019an eta 2020an, azpimarratzekoak dira seme-alabak dituzten familiekin lan egiten duten profesionalentzako prestakuntza-ikastaroak (online, aurrez aurreko saioekin), Etxadi enpresak eginak.

Eusko Jaurlaritzako Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzak, bere aldetik, honako jarduera eta erakunde hauek finantzatu ditu, esku-hartze sozialeko jardueretarako dirulaguntzen lerroaren bitartez:

- Kidetza, Euskadiko Guraso Bananduen Federazioa, guraso-erantzukizuna zehazteko eta guraso-lotura positiboa sustatzeko jardueretarako, eta zaintza partekatua edo guraso bakarreko zaintza duten familientzako guraso-orientaziorako.
- Lagungo Familia Orientaziorako Zentroa Fundazioa, banantze- eta dibortzio-egoeretan familietan esku hartzeko eta gurasotasun positiboko eta atxikimendu segurua sustatzeko programetarako.
- Baikara Federazioa, gizarte eta hezkuntzako esku-hartze eta gurasotasun positiboko programak garatzeko.
- Gaude, desgaitasun intelektuala duten pertsonen aldeko elkarte, gurasotasun positiboko eta familien ahalduz jardueretarako.

Osasun Sailburuordetzak jakinarazi du gurasotasun positiboko programak Osakidetza erakunde mailako etengabeko prestakuntzaren parte direla. Prestakuntza hori lehen mailako arretako medikuei eta erizainei ematen zaie, baita ginekologiari eta emaginei ere, eta 2030 Osasun Planean aurkezten dira.

Atxikimendu segurua sustatzeko eta guraso-sentikortasuna eta -erantzukizuna hobetzeko (29. jarduera) programa pilotu bat garatu da Osakidetza langileen etengabeko prestakuntzaren parte diren eta 2030 Osasun Planean aurkezten diren gurasotasun-programa horien esparruan, bai eta hiru lurraldeetako osasun-zentroetan, Atxikimenduan programaren barruan, gurasotasun positiboko taldeak prestatzeko eta hedatzeko pilotuak egitean ere. Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzak, bere aldetik, hausnarketaren funtzioaren eta aitaren eta amaren eskumenen arteko erlazioari buruzko azterlana sustatu du, bai eta 0 eta 2 urte bitarteko haurtxoek Haurreskolak partzuz ergoan duten doikuntza sozioemotionalari buruzkoa ere. Halaber, zaintza partekatua edo guraso bakarreko zaintza duten familia berrientzako guraso-orientaziorako proiektu pilotua, elkarrekin bizi ez diren gurasoei profesional kualifikatuen laguntzarekin guraso-plana egiten laguntzeko.

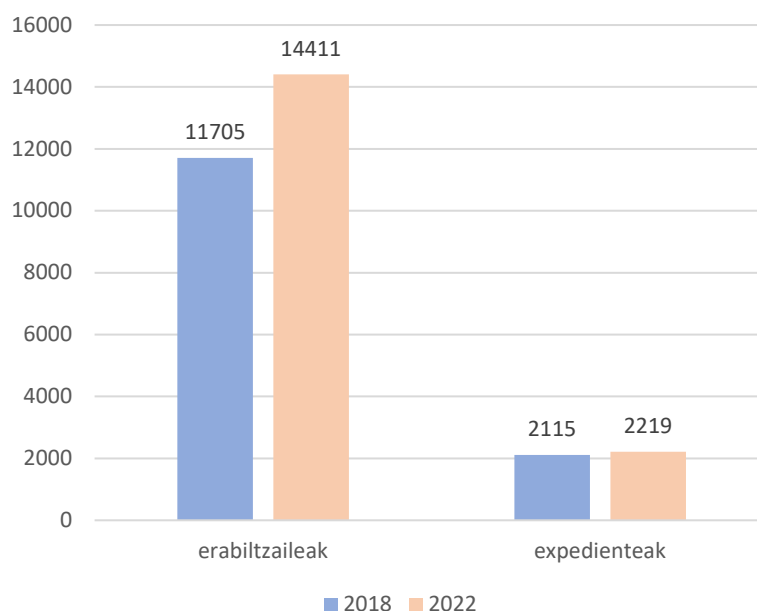
Aurrerapen batzuk egin dira Gurasotasuna webgunea gurasotasun positiboaren inguruko informazio, orientazio eta aholkularitza gune gisa sendotzeko (30. jarduera). Zehazkiago, 2019an, Familia eta Haurtzaroaren Zuzendaritzak ataria aberasteko tresna edo baliabide desberdinak berrikustea komeni zela iritzi zion (Estatu mailan baliozkotzeko tresna, aplikazioak eta baliabideak, gurasotasun positiborako zentroyen sarea...). 2020an, Euskal Herriko Unibertsitatearekin harremanetan jartzen dira berriro, lan-ildo horretan hausnartzeko prozesuan aurrera egiteko, baina azken urteotan ez da aurrera egin.

Gizonduz Eusko Jaurlaritzaren ekimen aitzindaria da, Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundeak sustatua, eta gizonen eta emakumeen berdintasunaren aldeko kontzientziarazioa, parte-hartzea eta inplikazioa sustatzea du helburu (31. ekintza). Emakundek "Aitatasun erantzunkidea eta berdintasunezkoa" ikastaroa eskaini du hainbat ekitalditan. Bestalde, Gizonduz erakunde Sentsibilizazio eta Prestakuntza Programako ikastaro guztietan, gizonen erantzunkidetasunari eta zaintzarekin lotutako genero-estereotipoak zalantzan jartzeari buruz hitz egiten da. 2020an "Koronabirusaren garaian, egin dezagun gure parte" kanpaina egin zen, etxeko lanetan eta zaintza-lanetan gizonen erantzunkidetasuna sustatzeko. IV. Planaren indarraldian, izugarri handitu da parte-hartzaileen kopurua: 2022an, 6.304 pertsonak (4.079 gizon) hartu dute parte Gizonduz programaren barruko jardueretan,

eta 2018an, berriz, 708 pertsonak (481 gizon).

IV. Planaren indarraldian, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak hiru Lurralde Historiko-etan eskaintzen duen familia-bitartekaritzako zerbitzua indartu egin da pixkanaka (32. jarduera). 2022-2023 kontratua 2022ko apirilean hasten da (bi urteko luzapenarekin), eta handitu egiten da familia-bitartekaritzan egiten den inbertsioa; urtean 840.000 €-koa da (2018tik 2021era bitartean, urteko 755.000 €-ren aldean), eta lanaldi osoko pertsona bat eta lanaldi erdiko beste bat hartzen ditu, deszentralizazioei eta zerbitzuaren beharrei erantzuteko. Hala, zentro kopurua 2018an 3 izatetik 2022an 4 izatera pasatu da, eta Tolosan bitartekaritza-zentro berri bat ireki da, urtetik urtera arretakopurua handituz doana. Profesionalen kopurua 14 (2018) izatetik 16 (2022) izatera pasatu da. Era berean, arreta jaso duten pertsonen eta egindako espedienteen kopurua etengabe igo da: 2018an, 11.705 pertsona artatu ziren familia-bitartekaritzako zentroetan, eta 2022an, 14.411 pertsona artatu ziren; eta, 2022an, 2.115 espediente (2018). Planaren indarraldi osoan (2018-2022), 65.235 pertsona artatu dira (40.265 emakume eta 24.970 gizon), guztira 10.519 espediente eta 3.540.000 euroko gastua.

4. grafikoa. Familia Bitartekaritzako Zerbitzuan artatutako pertsonak 2018-2022

2021eko urrian, zerbitzuaren 25. urteurrena ospatu zen. Ekitaldi horretan, ehun bat lagunek parte hartu zuten eta zerbitzuaren publizitate intentsiboa egin zen, hedabideetan hedatzeko kanpaina baten eta prentsan, irradian eta telebistan publizitatea egiteko kanpaina baten bidez. 2018-2022 aldian, zerbitzuaren 482 aurkezpen egin dira, hainbat eragileri (ikastetxeak, segurtasun-indarrak, oinarriko gizarte-zerbitzuak, justizia, etab.) zerbitzua ezagutarazteko.).

Amaitutzat jotzen da familia-bitartekaritzako zerbitzu publiko estra judizialak familia-bitartekaritzako prozesuetan ezarritako familia-terapiako programetarako sarbidea errazteko jardura (33. jarduera). 2020 eta 2021 urteen artean lehen pilotajea egin ondoren, programa mantentzea eta aurrekontuan diruz hornitzea erabaki da, Familia Bitartekaritzako Zerbitzuak antzemandako beharrei erantzun ahal izateko. 2022-2023 zerbitzua kontratatzen da, bi urteko luzapenarekin, urteko gehieneko aurrekontua 82.200 eurokoa izanik. Programa 3 probintzietako hiriburuetan eskaintzen da, urtean gehienez ere 80 familia- edo bikote-terapia kasu artatzeko, eta 15 lan-saio inguru egiten dira kasu bakoitzeko. Aurreikuspena nahikoa da egindako deribazio-kopuruarentzat, behar bezala estaltzen baitira. Programa aktibo egon den hilabeteetan (2021eko urria 2020-abendua lehen proba kontratu batean,

eta 2022ko uztaila-abendua kontratuaren barruan, 2022-2024 kontratuaren barruan, bi urte luzatuta) 117 pertsonari eman zaie arreta, eta 265 pertsonekin lan egin da 867 saiotan eta 58.089 euroko gas-tua guztira. Gainera, deribazio- eta arreta-protokoloak ezarri dira, eta hiru aldeetatik aldizkako bilerak egin dira familia-bitartekaritzako zerbitzuan, arreta terapeutikoa ematen duen erakundean eta Zuzendaritzan, prozesuak definitzeko eta egokitzeko. Familia-bitartekaritzako zerbitzuaren aurkezpena egin zaie udaltzaingoei 2022an.

Azkenik, planaz kanpo eta pandemiaren testuinguruan, honako jarduera hauek nabarmentzen dira:

- COVID-19ak familietan izan duen eraginari erantzuteko abian jarritako ekimenen esparruan, bi agindu berri sortu ziren: alde batetik, 2020ko apirilaren 8ko Agindua, COVID-19aren eragin ekonomikoari aurre egiteko familiei laguntzeko neurri espezifikoak arautzen dituena, COVID-19aren ondorioz murrizketa edo eszedentzia bat hartu behar izan zuten edo adingabea edo familiakoa zaintzeko murrizketa handitu behar izan zuten langileentzat. Emandako laguntzen zenbatekoa 164/2019 Dekretuan jasotako antzeko laguntzen zenbatekoaren bikoitza zen. Beste alde batetik, agindua, 2021eko otsailaren 9koa, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako sailburuarena, 2020-2021eko ikasturtean 3 eta 14 urte bitarteko seme-alabak zaintzeko langileak kontratatuzko laguntzen deialdia egiten duena. Agindu horren bidez, zaintzailearen Gizarte Segurantzako kotizazioaren % 100 edo % 75 diruz lagundu zen, 3 eta 14 urte bitarteko seme-alabentzat, 2020ko irailetik 2021eko ekainera.
- 2020-2021 urtean, Familia eta Haurren Zuzendaritzak Deustuko Unibertsitateko *Business Schooleko* zerbitzuak kontratatu zituen kontziliazio-politiketan ebidentzia zientifikoa aplikatzea sustatzeko. Kontziliaren webgune berriaren egitura eta edukiak (18.000€) eta nazioarteko kontziliazioaren arloko argitalpen zientifikoak berrikusten dira. Helburua da informazioa eta datuak zorrotasun zientifiko eguneratzea eta alderatzea, kontziliazio-politikak ebidentziak emateko eta bateratzeko. 2022an, ebidentzia zientifikoaren lau hileko laburpenen txostenak eta euskal enpresek kontziliazioaren inguruan duten egoerari buruzko ikerketa bat egiteari ekin zitzaion (esleipena 2023 110.000€ uztailan gauzatu zen).

3. ardatza. Familiei laguntzea

3. ardatzaren helburua familiei laguntzea da. Horretarako, Planak 12 jarduera aurreikusten ditu, hiru helbururekin egituratuta:

- seme-alabak dituzten familia guztiei gutxieneko baliabide ekonomikoak bermatzea eta haurren pobrezia prebenitzea;
- haur guztiek haurrentzako arreta-zerbitzu irisgarriak eta kalitatezkoak jaso ditzaten bultzatzea; eta
- familia-egitura eta -loturen aniztasuna babestea, belaunaldien arteko harremanak sustatzea eta aitona-amonek beren bilobak zaintzeko egiten duten ekarpena aitortzea.

Erakundeek emandako informazioak agerian uzten du IV. Planaren indarraldian 10 jarduera –% 83,3– amaitu direla (5) edo betetze-maila ertain-altua dutela (5); 2, aldiz, garapen txikia izan dutela, ez direla hasi edo ez dela horri buruzko informaziorik jaso. Horregatik, 3. ardatzaren gauzatze-maila, oro har, altutzat jotzen da.

8. taula. 5. helburuko jardueren betetze-maila

5. helburua. Seme-alabak dituzten familientzako laguntza ekonomikoa eta haurren pobrezia- ren prebentzioa.	Amaituta
Seme-alabak dituzten familia guztiei gutxieneko baliabide ekonomikoak bermatzea eta haurren pobrezia prebenitzea	
Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren esparruan adingabeak ardurapean dituzten familia-unitateak tratatzeko hobetzea	
35. Erakundeen arteko Lan Taldea sortzea, Zerga Koordinaziorako Organoan, ardurapeko seme-alabagatiko prestazioen kudeaketa integrala eta ondorengoagatiko kenkari fiskalak aztertze	
36. Ardurapeko seme-alabagatiko aldizkako prestazio ekonomikoen graduala hobetzea	
37. Familia-prestazioak kudeatzeko behar diren datuen elkarreragingarritasunean aurrera egitea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Diru-sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren esparruan adingabeak ardurapean dituzten familia-unitateen tratamendua hobetzeko buruzko jardura (34. zk.) amaitutzat jotzen da Diru-sarrerak Bermatzeko eta Gizarteratzeko Euskal Sistemaren abenduaren 22ko 14/2022 Lege berria onartu ondoren (2022/12/22ko EHAA). Lege horren bidez, zenbait erreforma egiten dira ardurapean dauden adingabe gisa dauden familien alde, haurren pobrezia saihesteko.

2019ko urriaren 24an, Erakundeen arteko Lantalde bat sortu da, Zergak Koordinatzeko Organoaren esparruan, ardurapeko seme-alabagatiko prestazioak eta ondorengoagatiko kenkari fiskalak modu integratuan kudeatzeko aukerak aztertze, eta gaiari buruzko azterlan bat egin da (35. jardura).

Ardurapeko seme-alabagatiko aldizkako prestazio ekonomikoen hobekuntza mailakatuaren esparruan (36. jarduketa), nabarmentzekoa da martxoaren 17ko 30/2015 Dekretuaren aldaketa, ardurapeko seme-alabak dituzten familiei laguntzeko laguntza ekonomikoei buruzkoa, eta Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak seme-alabak dituzten familiei laguntzeko 27/2023 Dekretuaren izapidetzea. Hazkuntzan laguntzeko hileko laguntzak dira, 3 urtera arteko seme-alabak dituzten familiei 200€/hileko ematen dizkietenak, eta 100€/hileko, 7 urtera arte, hirugarren eta hurrengo seme-alaben kasuan. Seme-alabaren batel ezintasunen bat balu edo menpekotasun egoeran balego, hileko laguntzak bikoiztu egingo dira. 148.403 familia izan dira ardurapeko seme-alaba bakoitzeko laguntzen onuradunak, 117.518.916,75 euroko gastuarekin. Gainera, 2020an, Eguía Careaga Fundazioak beste herri-

alde batzuetako familia-politikak ezagutzeko ikerketak egitea sustatu zuen, diru-laguntza izendun baten bidez.

Era berean, aurrerapausoak eman dira familiei zuzendutako prestazioak kudeatzeko behar diren datuen elkarreragingarritasunean (37. jarduera). Adibidez, elkarreragingarritasuna lortu da Gizarte Segurantzaren eta Ogasuneko Diruzaintza Nagusiarekin, eta hobekuntzak egin dira eroldarekiko elkarreragingarritasunean.

Azkenik, Plana alde batera utzita eta COVID-19aren pandemiaren testuinguruan, Eusko Jaurlaritzak Inor Atzean Utzi Gabe Funtsa sortu du. Ardatz honetan, Gizarte Larrialdietarako Laguntzak jaso ezin dituzten pertsonentzako Guztion Artean programak eta Azken Sarea Indartzen programak nabarmentzen dira. Bestalde, Hezkuntza Sailak jantoki-beka jasotzeko eskubidea duten familiei eskolako jantoki-zerbitzua eteteari dagokion zenbatekoa jasotzeko jarraibide bat onartu zuen.

9. taula. 6. helburuko jardueren betetze-maila

6. helburua. Haurrentzako arreta. Haur guztiek hauren arreta-zerbitzu irisgarriak, eskuragarriak eta kalitatezkoak jaso ditzaten bultzatzea.	Amaituta
38. Errenta baxuenak dituzten familiek haurreskoletan sartzeko neurriak garatzea	
39. Landa-ingurunean haurreskolak egokitzea eta modernizatzea bultzatzea	
40. Familia eta lana bateragarri egiteko laguntzak mantentzea, hiru urtetik beherako seme-alabak zaintzeko langileak kontratatzeke	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Errenta baxuenak (38. zk.) dituzten familien Haurreskolen sarrera hobetzera bideratutako jarduera amaitutzat jotzen da, Haurreskolak Partzuergoak 2018tik tarte bakoitzeko kuotak murriztu baititu. Plaza kopuruari dagokionez, 2022an 8.620 inguruan mantentzen da (2018an 8.582 izan ziren), baina matrikulazioari egokitzen zaio, 0-1 urte (8 plaza) eta 1-2 urte (13 plaza) unitateak 10 eginez. Haurreskoletako zentro kopurua 233ra jaitsi da 2018tik (235). Haurreskoletan sartzeko egindako familia-ekarpenaren batez besteko zenbatekoa murriztu egin da: 2018an 160 €-tik, 2022an 148 €-ra. 2023-2024 ikasturtera pasatuko da zerbitzuaren doakotasuna.

Landa-ingurunean haurreskolak egokitzea eta modernizatzea bultzatzeari dagokionez (39. jarduera), landa-ingurunean Haurreskolak ireki eta mantendu dira, betiere 3 neskatoren edo mutilen matrikulazioa badago, eta hainbat erreforma egin dira haurreskoletan.

Era berean, mantendu eta hobetu egin dira familia eta lana bateragarri egiteko laguntzak, 3 urtetik beherako seme-alabak zaintzeko langileak kontratatzeke, 164/2019 Dekretuaren bidez (40. jarduera). 2022ko urriaren 1ean indarrean jarri zen 102/2022 Dekretua, irailaren 7koa, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailaren 14 urtetik beherako seme-alabak zaintzeko langileak kontratatzeke laguntzei buruzkoa. Dekretu horren bidez, zaintzailearen Gizarte Segurantzako kuoten diru-laguntzari jarraipena eman nahi izan zitzaion 2022ko uztailetik aurrera, 164/2019 Dekretuaren V. kapitulua hobetuz (adin txikiko seme-alabak zaintzeko langileak kontratatzeagatik laguntzak): alde batetik, laguntza eskatzen duen adingabearen adina 14 urtera arte luzatzen da, eta bestetik, familia-unitateko pertsona bat lanaldi-murrizketan edo kontratu partzialean egotea baimentzen da (% 50eko edo gehiagoko murrizketa) guraso bakarreko familien kasuan, familia ugarien kasuan, familiako bi kide %50ko baino gehiagoko menpekotasun edo desgaitasun egoeran dituzten familia-unitateen kasuan edo kideren bat genero-indarkeriaren biktima bada. . Gainera, kolektibo horien kasuan, bateragarriak dira lanaldia murrizteagatik laguntzak eta zaintzaileak kontratatzeke laguntzak.

10. taula. 7. helburuko jardueren betetze-maila

7. helburua. Familia-aniztasuna eta belaunaldien arteko harremanak. Familia-formen eta -loturen aniztasuna babestea eta babestea, eta belaunaldien arteko harremanak sustatzea.	Exekuzio ertaina %30-70
41. Premia bereziko egoeretan haurrentzako arreta-programa pilotuak garatzea	
42. Guraso bakarreko egoeren definizio operatiboa adostea	
43. Familia-errenta estandarizatuaren irizpideen hedapena	
44. Belaunaldien arteko harremanak sustatzen dituzten edo beren jardueretan berariaz sartzen dituzten programak babestea.	
45. Haurrek eta nerabeek beste belaunaldi batzuetako bizi-esperientziak ezagut ditzaten sustatzea.	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Premia bereziko egoera puntualetan haurren arretarako programa pilotuak garatzea amaitutzat jotzen da (41. jarduera). Eusko Jaurlaritzako Haurrentzako Familien Zuzendaritzak Loremaitea zerbitzurako AGLERI 2022ko abendura arte emandako dirulaguntza izenduna mantentzen du. 2021ean zenbatekoa handitu egingo da, hasierako 48.000 €-tik (2018an, 2019an eta 2020an) 60.000 €-ra (2021ean eta 2022an), egoera berezi batengatik (ospitaleratzea, kartzela, etab.) zaugarritasun egoeran egon daitezkeen guraso biko familiei ere zerbitzua eskaintzeko.

2021ean, AFAE elkarteak gidatutako proiektu berri bati babesa ematen zaio: Maitea aplikazioari. Proiektu horrek, mugikorren aplikazio baten bidez, informazioa eman, bildu eta gizarte-laguntzako sareak eskaini nahi dizkie guraso bakarreko familiei, kontziliazioa errazteko. Familia Ekin-tzako Maitea Euskadi - AFAE programak 50.000 euroko gastua du 2021ean eta 100.000 eurokoa 2022an, Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzaren kargura.

Prozesuan dago guraso bakarreko egoerak modu operatiboan definitzeko adostasuna (42. jarduera). Oinarrizko aplikazioa duen Estatuko Familien Legea onartu arte itxarotea erabaki zen, irizpide eta definizio bateragarriak proposatzeko, baina Gorte Nagusietarako hauteskundeetarako deialdia egin ondoren legea bertan behera geratu denez, esparru autonomikoan aztertzea erabaki da.

44. eta 45. jarduketari dagokienez, belaunaldien arteko harremanak sustatzen dituzten programak babestea eta/edo haurrek eta nerabeek beste belaunaldi batzuetako bizi-esperientziak ezagut ditzaten sustatzea hartzen da batezbesteko fasean. Gizarte Politiketako Sailburuordetzak jakinarazi du alderdi hori hirugarren sektoreari laguntzak emanez garatu dela. Halaber, Kuvu Belaunaldi arteko Ostatu Partekatuen proiektua nabarmentzen da, nahi ez den bakardadeari aurre egiteko tresna berria, batez ere adinekoen artean. Kuvuren funtzionamenduaren oinarrian dago 65 urtetik gorako pertsonen beren etxebizitza gazteekin aldi baterako partekatzen dutela. Era berean, proiektuak lagun arteko bitartekaritza eta aholkularitza zerbitzua dauka, bizikideen artean sor daitekeen edozein gorabehera konpontzeko. Gazte errentariak etxebizitza mantentzeko gastuen zati bat ordaintzen du, gehi kopuru gehigarri bat, alokairu solidario gisa. Kuvu Euskadiko 14 herritan dago.

Portugaleteko Udalak ere belaunaldien arteko jarduerak egiten ditu Udaleko Gazte Gelako gizarte-zentroetako erabiltzaileen eta gazteen artean, eta baita ikastetxeetako adinekoen eta adingabeen artean ere.

Ordea, ez dago aurrerapausorik familia-errenta estandarizatuaren irizpideen hedapenari buruzko jarduketan (43. jarduera).

4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea

4. ardatzaren helburua haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea da. Horretarako, Planak guztira 56 jarduera aurreikusten ditu –eta horrek IV. Planaren ardatz zabalena bihurtzen du–, zortzi helbururen inguruan egituratuta:

- haurrei lotutako arazoaren detekzio goiztiarra bultzatzea eta arreta goiztiarreko zerbitzuen garapenean aurrera egitea,
- haurren osasuna sustatzea esku-hartze integralen bidez, familiei haziera-prozesuan lagunduz, bizitza osasungarria sustatzeko eta arrisku-jokabideak prebenitzeko.
- bizikidetzarako eta ekitaterako hezkuntza-esparru komuna definitzea, aniztasunaren balioa indartzeko, diskriminaziorik gabeko eskolatzeko bermatzeko eta hezkuntza-erantzunak eta -praktikak ikasle bakoitzaren beharretara eta ikasteko aukerara egokitzeko.
- haurren babesgabetasun-egoeren prebentzioa sustatzea, eta zaugarritasun edo arrisku-egoeretan eta babesgabetasun-kasu arin, ertain eta larrietan eraginkortasunez esku hartzea,
- haurren eta nerabeen aurkako indarkeria prebenitzea, bai eta genero-indarkeriak haur eta gazteen gainean dituen ondorioak prebenitzea ere, eta haur eta nerabeentzat indarkeriarik gabeko gizarte lortzeko bidean aurrera egitea,
- adingabeek egindako arau-hausteak prebenitzea eta murriztea, eta Gazte Justiziaren erantzunak pertsona bakoitzaren errealitatera egokitzea, gizarteratzea hobetuz,
- haurrek eta nerabeek erabakiak hartzen parte har dezaten bultzatzea,
- gizarte-, kultura- eta gizarte-hezkuntzako egituren eta ekipamenduen garapena sustatzea, eta haur eta nerabe guztiei eta, bereziki, desabantailarik handiena dutenei aisiarako, kirole-rako eta kulturarako sarbidea erraztea.

Erakundeek emandako informazioaren arabera, 56 jarduketetatik 44 (% 78,6) amaitu dira (24), garapen handia (12) edo ertaina (8) izan dute, eta 12k garapen txikia edo informaziorik gabea izan dute. Beraz, 4. ardatzaren gauzatzeko-maila altutzat jotzen da.

11. taula. 8. helburuko jardueren betetze-maila

8. helburua. Detekzio goiztiarra eta arreta goiztiarra. Haurrei lotutako arazoaren detekzio goiztiarra bultzatzea eta arreta goiztiarreko zerbitzuen garapenean aurrera egitea. Ohitura osasungarriak sustatzea eta osasuna lortzea	Betearazte ertaina %30-70
46. Ama gazte haurdunei laguntzeko programa pilotu soziosanitario bat garatzea	
47. Haurren zabarkeria fisiko eta emozionaleko egoerak prebenitzeko programa pilotu soziosanitario bat garatzea	
48. Laguntza prozesu integratua bermatzea, bai kontzepzio aurreko fasetik, bai haurdunaldian, erditzean, puerperioan eta haurrari eta amari arreta ematean.	
49. Euskal Autonomia Erkidegoko Arreta Goiztiarreko Esku-hartze Integralari buruzko otsailaren 2ko 13/2016 Dekretuaren garapena amaitzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Ez da inon ageri haurdun dauden ama gazteei laguntzeko programa pilotu soziosanitarioa garatu denik oraingo aldian (46. jarduera), eta ez dago aurrerapenik ere haurtzaroen zabarkeria fisiko eta emozionaleko egoerak prebenitzeko programa pilotu soziosanitario baten garapenean (47. jarduera). Horri dagokionez, aipatzekoa da Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak 2022ko otsailean hasi zuela Haur eta Nerabeen Legearen aurreproiektua izapidetzen, eta Gobernu Kontsei-

luak 2023ko ekainean onartu zuela lege-proiektua.

Sortu aurreko fasetik eta haurdunaldian zehar, erditzean, puerperioan eta haurrari eta amari laguntzean prozesu asistentzial integratu bat bermatze aldera (48. jarduera), Osasun Sailak sareko ospitale guztietan zehaztu eta inplementatu ditu ospitaleko amatasun-unitatetik lehen mailako arretako pediatriara arteko erregistro-, koordinazio- eta alta-zirkuituak. Haurdunaldiaren kasuan, Osabide Global Historia Kliniko Bakarraren barruan dagoen haurdunaldiaren kartila aipatzen da. Aplikazio hori haurdunaldiaren arreta osoa integratzera bideratuta dago, eta edozein asistentzia-mailatik asistentzia-prozesu horretan parte hartzen duen edozein profesionalentzat eskuragarri dago. Profesionalak erabiltzen dituen informazio-sistema guztiak eta Kromosomopatia Baheketa Programatik lortutako informazioa biltzen ditu. Haurdun dagoen emakumeak berez utzi dio haurdunaldiari buruzko informazio klinikoaren ibilgailu izateari, hura zaintzen duten profesionalen artean informazio-fluxuak ziurtatuz eta arreta-prozesuaren sistematizazioa erraztuz. Horrez gain, haurdunaldiaren txartel elektronikoa garatzeko aplikazio bat pilotatu da, haurdunaldi prozesuarekin lotutako informazio guztia jasoko duena eta gailu mugikorretatik emakumearengana iristeko modukoa izango dena. Bestalde, jaioberriaren erditzearen, puerperioaren eta elikaduraren arretarako protokoloak egin dira, eta bularra emateko gida kliniko eta bularra eman nahi duten emakumeentzako gida espezifikoa banatu dira.

Euskal Autonomia Erkidegoko Arreta Goiztiarreko esku-hartze integralari buruzko otsailaren 2ko 13/2016 Dekretua, orduko Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailak onartua (49. jarduera), hiru lurralde historikoetan Arreta Goiztiarreko Balorazio Taldeak (AGBT) ezartzean eta, ondorioz, Arreta Goiztiarreko Esku-hartze Taldeak (EGET) garatzean zehaztu da. Arreta soziosanitarioko estrategiaren esparruan, informazio-sistemen elkarreragingarritasuna garatzeko arreta goiztiarra erabiltzea definitu da. 2020an honako dokumentu hauek onartu ziren, sistemen (hezkuntza, osasuna eta gizartea), foru-aldundien eta udalen arabera aplikatzeko: esku-hartzean jarduteko gida eta EAEn arreta goiztiarreko zerbitzuak ematea; koordinazio-, bideratze- eta trantsizio-protokoloak (hezkuntza-, osasun- eta gizarte-sistemak) eta esku-hartze prozesua amaitzea (alta); esku-hartze prozesua amaitzeko edo, hala badagokio, trantsiziorako (sistemen artean) protokolo espezifikoa; eta familientzako gida laburpena, Arreta Goiztiarreko Esku-hartze Integraleko Zerbitzuari buruzkoa. Bestalde, 2022. urtean «Haurren eta atzerriko jatorria duten familien arreta goiztiarreko esku-hartze espezializatuari buruzko azterlan» egin da. Azterlanaren esparruan, analisi-talde baten hileroko bilerak egin dira (UPV/EHUko Ikerketa Taldeko arduradunak, Arreta Goiztiarreko Erakunde arteko Batzorde Teknikoko Idazkaritzak eta Arabako Lurralde Historikoko Arreta Goiztiarreko Balorazio Taldeko ordezkari batek osatzen dute taldea), plangintza egiteko, koordinatzeko, jarraipena egiteko, informazioa trukatzeko eta kontrola eta kontrastea egiteko. Nabarmentzekoak dira, halaber, Kontseiluak eta Arreta Goiztiarreko Erakunde arteko Batzordeak egindako lan-saioak. Azkenik, uztailaren 16ko 110/2019 Dekretua onartu da, lanbide-kualifikazioa arreta goiztiarrean egiaztatzea ahalbidetzen duten titulu, ikasketa eta lanbide-gaitasunen katalogoari buruzkoa. Azpimarratzekoa da 2019az geroztik Euskal Herriko Unibertsitateak Arreta Goiztiarreko master propioa duela.

Toki-mailan, Donostiako Udalak Detekzio eta Esku-hartze Goiztiarreko Programaren kanpoko kontratazio berrindartua nabarmentzen du (2017/12/1etik 2022/11/30era arte). Horren barruan, prestakuntza-, aholkularitza- eta detekzio goiztiarreko jarduerak sartzen dira, adingabeak babesik gabe geratzeko arriskua dutenean eta hezkuntzan, osasunean, aisialdian, kirolean eta Udaltzaingoa hautemandako egoeretan esku-hartze goiztiarra izateko arriskua dakarten faktoreak dituztenak. Familiei laguntzeko eta orientatzeko zerbitzua ere kanpoan kontratatatu da. Zerbitzu horren esparruan, banakako eta taldeko saioak egin zaizkie hainbat esparrutatik programara bideratu diren familia guztiei.

12. taula. 9. helburuko jardueren betetze-maila

9. helburua. Haurren osasuna sustatzea. Esku-hartze integralen bidez, familiei laguntzeko hazkuntza-prozesuan, bizitza osasuntsua sustatzeko eta arrisku-jokabideak prebenitzeko jardueretarako denbora-espazio egoki gisa.	Amaituta
50. Haurren eta gazteen obesitatea murriztea jarduera fisikoan eta elikadura osasungarrian oinarritutako prebentzio-plan baten bidez	
51. Haurtzaroan eta nerabezaroan jarduera fisikorik ez izatea gutxitzea.	
52. Gaixotasun arraroen abordatzea hobetzea, bereziki haurrei eta nerabeei eragiten dietenak	
53. Amagandiko edoskitzea sustatzea eta Euskadiko Ama Esnearen Bankua bultzatzea eta sendotzea	
54. Haurren Hortzak Zaintzeko Programa indartzea	
55. Pediatriako zerbitzuetan erizaintzako langileak hautatzeko aukera ematea.	
56. Kerik Gabeko Gazteak Programa bultzatzea	
57. Gazteei eta nerabeei zuzendutako ingurumen-prebentziorako programak bultzatzea	
58. Arrisku digitalak prebenitzeko eta horiei heltzeko proiektu pilotuak egitea sustatzea	
59. Nerabezaroan drogen kontsumo problematikoak prebenitzea eta horiei heltzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Jarduera fisikoan eta elikadura osasungarrian oinarritutako prebentzio-plan baten bidez haurren eta gazteen obesitatea murrizteko helburua gauzatzeko maila ertainarekin baloratzen da (50. jarduera). Alde batetik, Osasun Sailak Euskadin Haurren Obesitatea Prebenitzeko Estrategia onartu du. Era berean, haur-gizentasunari eta gehiegizko pisuari aurre egiteko prestakuntza jarri da martxan osasun-arloko profesionalentzat. Ikastaroaren 5 edizio egin dira, eta 400 profesional baino gehiago trebatu dira. Prestakuntza horren helburua da osasun-profesionalak gaitzea patologia hori erabiltzen, jarduerara goiztiarra egiteko sentsibilizatzea eta garapenerako trebetasunak ematea gehiegizko pisuaren eta obesitatearen aurkako tratamendu-programaren kontsultetan. Era berean, gehiegizko pisuaren eta obesitatearen erregistro eredu bakarra diseinatu da Osabiden, pediatriako nutrizio-profila eta jarduerara fisikoa ebaluatzeko, eta Elikadura osasungarriaren familia-gida argitaratu da familian.

Haurtzaroan eta nerabezaroan jarduera fisikorik ezaren maila murrizteari dagokionez (51. jarduera), Mugiment (<https://mugiment.euskadi.eus/>) proiektua aipatu behar da. Proiektu horrek jarduera fisikoa sustatzeko eta sedentarismoa gutxitzeko ekimenak biltzen ditu, eta ez-aktiboak izateari uzteko neurriak lehenesten ditu. Haurrei eta nerabeei bereziki zuzendutako ekimena ez den arren, Eusfit Mugiment bezalako jarduerak barne hartzen ditu, hau da, euskal haur-nerabeen egoera fisikoa monitorizatzeke sistema, edo jarduerara fisikoa orientatzeko zerbitzuak (SOAF), non ere nerabeekin lan egiten den.

Gaixotasun arraroen abordatzea hobetzeari dagokionez, bereziki haurrei eta nerabeei eragiten dietenei dagokienez, nabarmentzekoak dira Gaixotasun Arraroen Aholku Batzordearen eta Euskal Autonomia Erkidegoko Gaixotasun Arraroen Erregistroaren funtzionamendua, eta 2018, 2019, 2020, 2021 eta 2022 urteei dagozkien urteko txostenak argitaratzea (52. jarduera).

Amagandiko edoskitzearen sustapenaren esparruan (53. jarduera), Euskadiko Ama Esne Emailearen Bankua (EAAB) 2017ko urrian jarri zen abian, Transfusio eta Giza Ehunen Euskal Zentroan (TGEEZ). 2018an sendotu egin zituen bere funtzionamendu-zirkuituak, Neonatologiako unitatea (Basurtu, Gurutzeta, Donostia eta AUO Txagorritxu) dituzten 4 ospitaleetako amagandiko edoskitze-kontsulta espezifikoei koordinatuta eta kontsulta ambulatorioa Landako Osasun Zentroan (Durango). 2019an, emailleak hartzeko difusio-materiala berrargitaratu zen, eta aplikazio informatikoa (Human-

Milk) ezarri zen datuak erregistratzeko eta erabileraren trazabilitaterako sistema gisa, bai emandako giza esne-unitateentzat, bai amaren beraren esnearentzat. 2019an, halaber, Euskadiko EAAB ezartzeko eta amagandiko edoskitzea sustatzeko Batzordea sortu zen, eta, horren esparruan, datozen urteetan edoskitzea sustatzeko jarduerak garatuko dira. Euskadiko Ama Esne Bankuaren emaila izateko aurre-hautatutako emakumeen kopurua 70ekoa izan da 2022an -90ean 2019an eta 99koa 2018an. Jaiotzean pisu txikia duten haurren ehunekoa 2018an %6,9tik 2021ean %5,94ra jaitsi da.

Haurren Hortzak Zaintzeko Programa (PADI) indartzeari dagokionez, amaitutzat jotzen da (54. emanaldia). Berrikusteko dauden haurrak dituzten familiak gogoratzeko SMS bidez programa urtero erabil dadin sustatzen da; erabiltzaileekiko zein dentistekiko komunikazioa arindu da posta elektronikoko postontzi espezifikokoaren bidez, eta egokitzapen informatikoak garatu dira OTIaren bidez sartzeko eta gaitutako kontsulten jarduera-erregistroa egiteko, 2023an indarrean sartuko den dekretu berriari begira. Osasun-erloto profesionalak askatasunez aukeratzeko dekretua (55. jarduera) izapidetze-prozesuan dago. Bertan aurreikusten denez, egoera batzuetan, pazienteak modu independentean eska dezake medikua edo erizaina aldatzea, pediatriako zerbitzuetako erizainak barne.

Urte hauetan, Kerik Gabeko Gazteak programa ere nabarmendu behar da, “Euskadi, tabako-kerik gabe” estrategiaren barruan sartzen dena. Programa horren helburua da herritar talde guztiak informatzea eta sentsibilizatzea tabakoaren kontsumoaren ondoriozko osasunerako arriskuez (56. jarduera). Lehen Hezkuntzako 6. mailako eta DBHko 1. eta 2. mailako ikasleei zuzenduta dago programa, hezkuntza-komunitate osoaren eta familien parte-hartzearekin. Helburua da Euskadiko ikasleen artean tabakoa kontsumitzen hasteko adina saihestea edo atzeratzea, jokabide osasungarriak garatzea eta eskola-ingurunea tabako-kerik gabe bermatzea. Programaren esparruan hainbat unitate didaktiko eskaintzen dira gelan irakasleen laguntzarekin lan egiteko, ikastetxeek autonomia dute zer unitate erabiliko dituzten erabakitzeko eta gomendatutako moduan edo bestela egingo duten erabakitzeko. Programa amaitzeko, argazki lehiaketa bat egingo da, eta argazki bat edo argazki konposizio bat aurkeztu beharko da, programaren oinarrietan adierazten den eta urtero aldatzen den gaia-rekin lotuta. Horien artean, Lurralde Historiko bakoitzeko irabazle bat eta bi finalista hautatzen dira, eta kerik gabeko astean banatuko dira sariak. 2018tik 2022ra 303 ikastetxek eta 26.685 gaztek hartu dute parte.

Gazteei eta nerabeei zuzendutako ingurumen-prebentziorako programak bultzatzearen esparruan (57. jarduera), jarduera hauek nabarmentzen dira: ICEBERG programa, eskola-esparruan alkohol kontsumoaren prebentzio unibertsalerako, DBHko ikasleei zuzendua; arriskuak prebenitzeko eta murrizteko programa, alkoholaren kontsumoari buruzkoa, DBHko 4. mailako ikasleei zuzendua; Batxilergoa eta Heziketa Zikloak; Mimarte antzerkia, eskola-ingurunean arte eszenikoen bidez alkohol kontsumoa prebenitzeko; Testing, Alkoholimetria eta Lonjen arloko esku-hartze prebentiboak; eta Adingabeentzako eta Mendekotasuna programa ohitura osasungarriak sartzeko curriculumean gehitzeko. 2018-2022 aldian, adikzioen arriskuak prebenitzeko eta murrizteko eta osasuna sustatzeko 610 proiektu egin dira. Proiektu horiek hirugarren sektoreko erakundeek, toki-erakundeek, udalek eta mankomunitateek egiten dituzte, Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren laguntza-aginduaren bidez. Gehienak eskola-eremuan garatzen dira, eta ondoren komunitate- eta familia-eremuan; programa eta proiektu guztietan 389.159 gizon eta 418.036 emakume izan dira parte-hartzaileak. Era berean, nabarmentzen da 2019an Alkoholdun edarien, tabako-produktuen eta nikotina aska dezaketen gailuen seinaleztapenari buruzko Dekretua argitaratu zela. Dekretu horrek 16 urtetik beherakoentzat sarrera eta egonaldia debekatzen du edariak saltzen diren lekuetan, erantzulerik gabe; adingabeak saltzeko, hornitzeko eta kontsumitzeko debekua; tabakoa erretzea eta nikotinazko gailuak erabiltzea debekatu dagoen lekuak...

Arrisku digitalen prebentzio eta bide-erabilerara bideratutako proiektu pilotuen artean (58. jarduera), Osasun Sailaren laguntza-aginduaren bidez diruz lagundutako 85 proiektuen artean honako hauek nabarmentzen dira: arriskuak murrizteko eta prebenitzeko tailerrak lehen eta bigarren hezkuntzako ikastetxeetan, sare sozialak eta teknologiak behar bezala erabiltzeko; bideo-jokoen gehiegizko erabileraren aurrean guraso-bitartekaritzarako gida; TEKNIA proiektua, teknologia berrien erabilera desegokiari aurrea hartzeko, Lehen eta DBHko azken kurtsoetako ikasleekin, gurasoentzat tailer eta

hitzaldien bidez; mendekotasunaren eta bideo-jokoan inguruko hezkuntza eta osasun profesionalentzat gida; mendekotasun teknologikoak saihesteko proiektua, nerabeen artean azkar esku hartuz teknologiekiko mendekotasuna adierazten duten adierazleekin; joko patologikoak eta substantziarik gabeko hainbat mendekotasunek eragindako pertsonen eta haien familiei laguntza integrala ematea; zerbitzu terapeutikoa eta taldekakoa; portaera-mendekotasunak dituzten emakumeentzat laguntza-taldeak eta teknologia berriak erabiliz apustuak eta ausazko jokoak erabiltzen dituzten pertsonen laguntzeko programa. 2019tik aurrera, laguntza-aginduan 236.000 euroko partida espezifikoko bat sartu da, “Euskadin ausazko jokoarekiko eta substantziarik gabeko beste mendekotasun batzuekiko mendekotasuna prebenitzea eta tratatzea” helburu duten proiektuak diruz laguntzeko. 2019tik 2022ra bitartean 27.091 gizonezko eta 25.937 emakumezko izan dira.

Bestalde, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Familien eta Haurren Zuzendaritzak urtero bultzatzen du *Safer Internet Day*. 2018., 2019. eta 2020. urteetan bideo lehiaketa bat antolatu zen urtero, ikasleek arrisku digitalen prebentzioa lantzeko. Arrisku digitalak prebenitzeko eta horiei aurre egiteko programa pilotuetan parte hartu dutenen kopuruak gora egin du pixka bat 2019an: 650 pertsona, 2018an 618 izan ziren eta. 2020an jarduera bertan behera geratu zen koronabirusaren ondorioz. 2021ean jarduera aldatzea erabaki zen, eta gurasoei arreta ematea, seme-alaben eta Interneten arteko harremana bideratzen laguntzeko, adingabeen adinaren arabeko gidak eginez. Dokumentuak argitaratzeke geratu dira, 2023rako.

Nerabeek drogen kontsumo arazotsuak prebenitzeko edo horiei heltzeko (59. jarduera), Osasun Sailaren laguntza-aginduaren bidez hirugarren sektoreko erakundeei eta tokiko erakundeei diruz lagundutako 50 proiektuen artean honako hauek nabarmentzen dira: jokaera disruptiboak eta droga-kontsumoa dituzten nerabe eta familia oso zaurgarriekin esku-hartzea; Bidaide zentro soziosanitarioa, adikzioak eta arriskuak murrizteko eta ohitura osasungarriak sortzeko; ijitoen komunitateko haur, gazte eta familiartekoei arreta eta laguntza ematea: Lantzen programa, ahultasun-egoeran dauden gazte migratzaileekin; Hazgarri proiektua, osasuna eta mendekotasun egoeran dauden pertsonak babesteko; arriskuan eta/edo babesik gabe dauden nerabeen familiei orientazioa eta laguntza emateko proiektua; Gazteak, lonja eta alkohola proiektua; eta Hirusta prebentzio-programa, oso zaurgarriak diren nerabe eta gazteekin. 2019-2022 aldian, programa eta proiektu guztietako parte-hartzaileak 5.879 gizon eta 5.107 emakume izan dira (2018an 1.616 izan ziren, sexuaren arabeko bereizketarik gabe).

13. taula. 10. helburuko jardueren betetze-maila

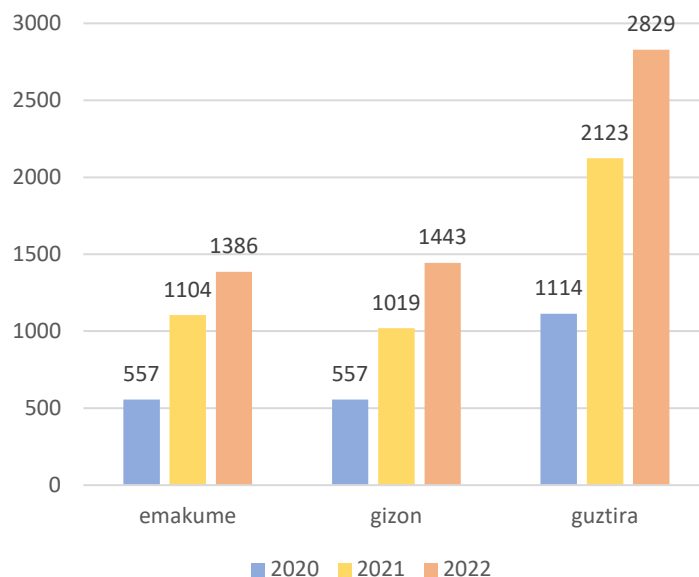
10. helburua. Ekitatea hezkuntzan. Elkarbizitzarako eta ekitaterako hezkuntza-esparru komuna definitzea, aniztasunaren balioa indartzeko, diskriminaziorik gabeko eskolatzea bermatzeko eta hezkuntza-praktikak ikasle bakoitzaren premietara eta ikasteko potentzialera egokitzeko.	Exekuzio altua >% 70
60. Ikasteko zailtasun handienak dituzten ikasleei tratamendu espezifikoa eskaintzea	
61. Gizarte-kohesioa, balioetan oinarritutako hezkuntza, aniztasunarekiko errespetua eta pentsamendu- eta sinesmen-askatasuna sustatzea, baita giza eskubideak eta aniztasunaren defentsa ere.	
62. Balioetan oinarritutako hezkuntza finkatzea, pertsonen garapen integralari laguntzeko zeharkako gaitasunen garapena bultzatuz	
63. DBH gainditu ez duten ikasleak Lanbide Heziketan sartzeari sustatzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Ikasteko zailtasun handienak dituzten ikasleei berriazko tratamendua eskaintzera bideratutako jardueraren esparruan (60. jarduera), aniztasunari arreta emateko programa hauek garatu ditu Hezkuntza Sailak: berriazko hezkuntza-indargarriko proiektuak, hezkuntza indartzeko programak eta EUSLE programa, Bidelaguna: eskola-ordutegitik kanpoko laguntza, ikaskuntza eta errendimendua hobetzeko programak curriculum-dibertsifikazioaren bidez, eskolatze-programa osagarriak, Eraldatzen hezkuntza-arrakasta lortzeko programa edo ikasle ijitoei zuzendutako hezkuntza-jardueretarako laguntzak. Haurreskolak, bestalde, premia bereziak dituzten haurrek jasotzen duten arreta pertsonalizatua nabarmentzen da.

Pandemiaren testuinguruan, "Inor atzean utzi gabe" funtsa sortzearekin batera, "Aukerak Suspertzen" programa jarri zen abian Familien eta Haurren Zuzendaritzatik. Ekimen horrek eskolaz kanpoko laguntza edo komunitate-eremuko hezkuntza-errefortzua (ikasgelatik kanpo, aurrez aurrekoa edo birtuala) eskaintzen die jada desabantaila sozialean zeuden haur eta nerabeei, eta alarma-egoerak eta ikastetxeetan irakaskuntza presentziala aldi baterako eteteak, aurretiko egoerari eta arrail digitalari lotuta, hezkuntza-prozesuan aurrera egiteko zailtasunak eragin zizkien, eta horrek eskola-errendimenduan izan zuen eragina. 2022an, Ukrainako gerra zela eta, programa berezi bat aktibatu zen Ukrainatik datozen haur eta nerabeei arreta emateko (Aukerak Suspertzen Ukraina). 2020tik, Agintzari SCISen diru-laguntzen bidez kudeatu da programa. Aukerak Suspertzen programan artatutako haur eta nerabeen kopurua etengabe igo da 2020an aktibatu zenetik.

5. grafikoa. Aukerak Suspertzen programan artatutako haur eta nerabeak 2020-2022

Aukerak Suspertzen egitasmoan artatutako familien kopurua ere 1.673 ziren 2021ean eta 2.201 2022an. Aukerak Suspertzen Ukraina programari dagokionez, 2022an 69 haur eta nerabe (%55 mutilak) eta 29 familia artatu dituzte. Ikasle etorkinei Kulturen arteko Eskola Inklusiboaren eta Kulturartearen esparruan hezkuntza arreta emateko 2016-2020 II. Plana 2020-2021 ikasturtera luzatu zen, eta honako jardura hauei erantzuten die: gizarte-kohesioa, balioetan oinarritutako hezkuntza, aniztasunarekiko eta pentsamendu- eta sinesmen-askatasunarekiko errespetua, giza eskubideak eta aniztasunaren defentsa (61. jardura). Planak 6 ardatz estrategiko ditu eta 52 ekintza-ildo hartzen ditu. Balioetan oinarritutako hezkuntza finkatzeari dagokionez, pertsonen garapen integralari laguntzeko zeharkako gaitasunen garapena bultzatuz (62. zk.), Bizikasi ekimenean egindako aurrerapenak aipatu behar dira, baita Euskal Hezkuntza Sistemarako Hezkidetzeta Plana berdintasunaren eta tratuen bidean 2019-2023 eta Heziberri proiektua ere.

Azkenik, ez da DBH gaitasunak ez duten ikasleei Lanbide Heziketarako sarbidea sustatzeari buruzko informaziorik eman.

14. taula. 11. helburuko jardueren betetze-maila

11. helburua. Babesgabetasun- eta kalteberatasun-egoerak prebenitzea eta horiei ekitea. Haurren babesgabetasun-egoeren prebentzioa bultzatzea eta modu eraginkorrean esku hartzea kalteberatasun- edo arrisku-egoeretan eta babesgabetasun-kasu arin, neurritsu eta larrietan.	Exekuzio altua >% 70
64. Lehen eta bigarren mailako arretan gizarte- eta hezkuntza-arloan eta arlo psikosozialean esku hartzeko zerbitzua indartzea	
65. Euskadiko familia-harrera arautzen duen dekretua garatzea	
66. Babesgabetasun-egoeran dauden adingabeentzako egoitza-harrerako baliabideen erregulazioa aldatzea	
67. Adingabeko atzerritarrak aldi baterako lekualdatzeko programak arautzea	
68. Egoera ahulean dauden edo erreferente nagusirik ez duten adingabeentzako laguntza afektiborako erreferente izan daitezkeen familia laguntzaileen programak abian jartzea	
69. Gizarte-zerbitzuen eta osasun-zerbitzuen arteko koordinazioa, haurren babesgabetasunaren esparruan	
70. Elkarguneen indartzea	
71. Sexu-orientazioa edo genero-jokabide ez-arauemaileak dituzten haur eta nerabeei arreta hobetzea	
72. Eskolan sexu eta genero aniztasunari buruzko sentsibilizazio eta prestakuntza programetara	
73. Gizarte-zerbitzuen eta segurtasun-zerbitzuen arteko koordinazioa hobetzea, haurren babesgabetasunaren esparruan.	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Lehen eta bigarren mailako arretaren esparruan (64. jarduera) gizarte- eta hezkuntza-arloko eta arlo psikosozialeko esku-hartzea bultzatzeko, hainbat udaletatik eta diputazioetatik informazioa jaso da, honako taula honetan laburbilduta:

15. taula. Gizarte eta hezkuntzako esku-hartzerako udal/foru zerbitzuak erabiltzen dituzten adingabeen kopurua

	2018			2019			2022		
	Emakume	Gizon	Guztira	Emakume	Gizon	Guztira	Emakume	Gizon	Guztira
Arabako Aldundia	330	406	736	319	417	736	337	295	632
Udala. Erandio	45,0	62,0	107,0				27	47	74
Udala. Galdakao							68	108	177
Udala. Hernani	53	54	107	38	62	100			
Udala. Irun									
_ingurune irekia	188	289	477	193	236	429	151	227	378*
_gazteekin	9	11	20	13	14	27	10	12	22*
Udala. Laudio			28			25			
Udala. Leioa	89	99	188	97	103	200			
Udala. Sestao	99	124	223	88	106	194			162
Udala. Zarautz			88			95			

*2020

Zehazki, Arabako Foru Aldundiak Familietan Esku Hartzeko programa espezializatuaren garapenaren berri eman du (etxean eta eguneko zentroetan gizarte eta hezkuntza arloko esku-hartzea, biztanleria orokorra zein ijitoei zuzendutakoa), bai eta erakundeen arteko koordinazio protokoloaren ezarpenaren berri ere. Bizkaiko Foru Aldundiak berretsi du indarkeria matxistaren biktimei zuzendutako eta adingabeek parte hartzen duten zerbitzu eta programa guztiek Gizarte Zerbitzuen Karteran jasota

dagoen gizarte eta hezkuntza arloko eta arlo psikosozialeko esku-hartze zerbitzua barne hartzen dutela. Bestalde, Gipuzkoako Foru Aldundiak lehiaketara atera du familiekin gizarte- eta hezkuntza-arloan eta/edo arlo psikosozialean esku hartzeko programak kudeatzeko eta Hurbildu programa abian jartzea. Programa horrek aholkularitza tekniko eta prestakuntza-ekintzak eskaintzen dizkie lurraldean izaera sozioedukatibo eta psikosozialeko lehen mailako arretako zerbitzuetan lan egiten duten profesionaleri, gizarte-zerbitzuen zorroko fitxak garatzeko (1.3) eta haurrak babesteko sistema trinkotzeko.

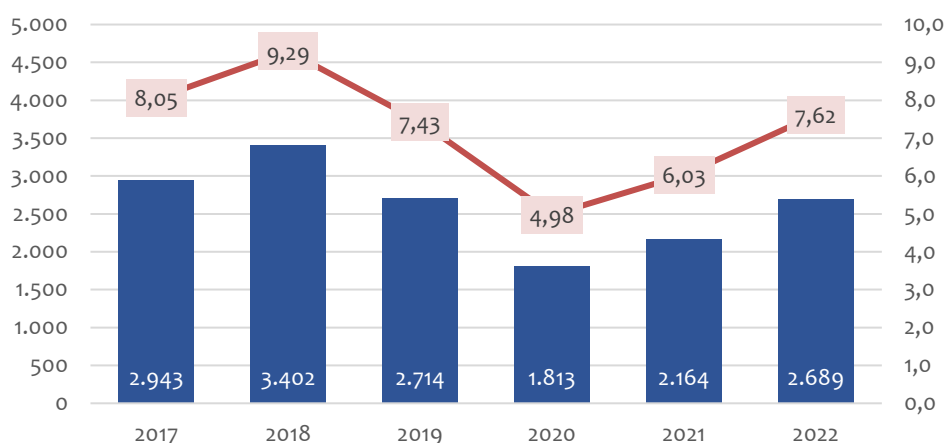
Udallerri mailan, Basauriko Udalak baieztatu egin du 2011tik aurrera adin txikikoak dituzten familiekin gizarte- eta hezkuntza-arloko esku-hartzea eta esku-hartze psikosoziala gauzatu direla lehen eta bigarren mailakoak, bakarkako, taldekako eta komunitateko jardueretan. Egungo kontratua 2022ko ekitaldian atera zen lizitaziora, 4 urterako. Irungo Udalak zerbitzua ematen du arriskuan edo babesik gabe dauden adin txikikoak dituzten familientzako esku-hartze psikohezitzailearen programaren bidez, Ingurune Irekiko gizarte eta hezkuntzako esku-hartzea programaren bidez eta Gazteekin programaren bidez. Erandioko, Galdakaoko, Leioako, Portugaleteko edo Sestaoko udalek ere jakinarazi dute gizarte- eta hezkuntza-arloko esku-hartzea eta esku-hartze psikosoziala gauzatu dela, banakako, taldeko eta komunitateko jardueran dauden adingabeak dituzten familiekin, arrisku-egoera arin eta moderatuak artatzeko zerbitzu-zorroan adierazitako helburuekin.

Azkenik, aipatzekoa da 2022ko otsailean onartutako Haurren Lege proiektuak prebentzio-ekintzaren garapena jasotzen duela. Horretarako, foru-aldundiek eta udalek ezarri beharko dituzten hainbat ekintza jasotzen ditu, zaurgarritasun - edo arrisku-egoeretan esku-hartze goiztiarra izateko, gerora babesgabezia-egoerarik gerta ez dadin.

Euskadin familia-harrera arautzen duen araudia garatzeari dagokionez (65. zk.), Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren abenduaren 11ko 179/2018 Dekretua argitaratzeak erantzun egiten dio errekerimendu horri (EHAA 2018/12/21).

2022an, guztira, 2.689 haurren babesgabetasun egoera jakinarazi ziren Euskadin, Foru Aldundiek emandako informazioaren arabera, hau da, 1.000 adingabe bakoitzeko 8 jakinarazpen inguru erregistratu ziren. 2020. urtean jasotako jakinarazpenen kopuruak nabarmen egin du behera, COVID-19ak eragindako osasun-larrialdiaren ondorioz, eta, horren ondorioz, aurreko urteetan jasotakoetara itzultzzen dira kopuruak.

6. grafikoa. Haurren babesgabetasunagatiko jakinarazpenen kopurua eta 18 urtetik beherako 1.000 pertsonako tasa Euskadin. 2017-2022

Erreferentzia-urtearekin alderatuta (2017), harrera-egoeran (egoitza- eta familia-harrera) dauden adingabeen kopurua handitu egin da. Egoitza-eredua da oraindik ere adingabeen harreraren eredu nagusia, baina harreran dauden adingabe guztien % 35 familietan bizi da.

16. taula. Babes-neurriak eta haur eta nerabeentzako beste zerbitzu batzuk. 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	17/22 garapena
Egoitza-harreran dauden adingabeak 12/31n	1.447	1.697	1.560.	1.364	1.309	1.476	↑ 29
Araba	227	218	208	209	210	233	↑ 6
Bizkaia	884	1.045	923	763	710	816	↓ 68
Gipuzkoa	336	434	429	392	389	427	↑ 91
Adingabeak familia-harreran 12/31n	756	764	766	757	714	783	↑ 27
Araba	112	105	95	100	84	95	↓ 17
Bizkaia	315	302	325	328	302	307	↓ 8
Gipuzkoa	329	357	346	329	328	381	↑ 52

Babesgabetasun-egoeran dauden adingabeentzako egoitza-harrerako baliabideen araudiaren aldatetari dagokionez (66. jarduera), Haurtzaroari buruzko Legearen proiektuak egoitza-harreraren esparru berri bat ezartzen du (bereziki, jokaera-arazoak dituzten adingabeentzako zentroak aztertzen dira), eta erregelamendu bidez garatzeko betebeharra ezartzen da.

Atzerritar adingabeak aldi baterako lekualdatzeko programen arauketa (67. jarduera) amaitutzat ematen da abenduaren 26ko 188/2018 Dekretua onestearen bidez. Dekretu hori izaera humanitarioa da, eta haren xedea da atzerritar adingabeak aldi baterako Euskal Autonomia Erkidegora lekualdatzea (EHAA 2019/01/10), Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren bidez.

Familia laguntzaileen programak bultzatzeari dagokionez, berriz ere aipatu behar dira 188/2018 Dekretua onarpena eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren tutoretzapean dauden eta bakarrik dauden adingabe atzerritarrei laguntzeko Izeba programaren funtzionamendua. Programa horiek zaugarritasun-egoeran dauden edo erreferente nagusirik ez duten haur eta nerabeei (68. zk.) laguntza afektiboa emateko erreferente izan daitezke. Iloba proiektuak, bere aldetik, Izeba Proiektuaren filosofiari jarraipena eman nahi dio eta 18 urte betetzen dituzten gazteei zein haien familia boluntarioei zuzenduta dago. Eusko Jaurlaritzaren Hirugarren Sektorerako diru-laguntzen ildoaren barruan, Baketik fundazioarekin, Izeba proiektu horren inplementazioa finantzatu da 3 lurraldeetan. Egoera zaugarrian dauden haur eta nerabeentzako laguntza eta mentoretza programen kasu zehatzean, 2023tik aurrera Bizkaian eta Araban Urretxindorra programa hedatzen da, Gipuzkoan SOS Arrazakeriak adingabe migratzaileentzako (2019tik behintzat) garatzen duena, Eusko Jaurlaritzako Migrazio eta Asilo Zuzendaritzak finantzatua hirugarren sektore sozialerako laguntzen bidez. Aldez aurretik, Arabako Foru Aldundiak jakinarazi duenez, parte-hartzaileen kopurua handitu egin da: 2018an 449 izan ziren (334 adingabe tutoretzapean eta 115 zaintzaile neurriekin), eta 2022an 484 (399 tutoretzapean eta 85 zaintzaile).

Haurren babesgabetasunaren esparruan gizarte-zerbitzuen eta osasun-zerbitzuen arteko koordinazioa hobetzeari dagokionez (69. Jarduera), aipatzekoa da Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak 2022an onartutako Haurtzaroari buruzko Lege proiektuak ezartzen duela nahitaezkoa dela sektorekako protokoloak egitea haurren eta nerabeen aurkako indarkeria-egoerak detektatzeko, eta haurrentzako eta nerabeentzako organo sektoriala sortzen dela. Arabako Foru Aldundiak, bestalde, adierazi du Gizarte Zerbitzuen, Hezkuntzaren eta Osakidetzaren (haur eta gazteen osasun

mentala barne) arteko lankidetzeta-protokolo bat egiten ari direla zaugarritasun -egoeran dauden adingabeei arreta emateko.

Elkarguneak indartzera bideratutako jarduerak (70. emanaldia) hiru hiriburuetatik kanpo eta, zehazki, Gernikan, Zallan, Durangon eta Tolosan (Irunen 2023ko urrirako aurreikusitako irekiera), familientzako elkarguneak abian jarri amaituztat jotzen dira. Gainera, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak lankidetzeta-hitzarmenak sinatu ditu Barakaldoko eta Portugaleteko Udalekin, herri horietako elkarguneen zerbitzua kudeatzeko. Familia-elkarguneetan artatutako adingabeen kopurua murriztu egin da, % 4 gutxiago aztertutako aldian.

17. taula. 2017-2022ko Familia Elkarguneetan artatutako adingabeen bilakaera

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	17/22 garapena
Familiaren elkarguneetan artatutako adingabeak	1.145	1.299	1.375	1.309	1.207,7	1.097	48

Sexu-joera edo genero-jokabide ez-araueak dituzten haur eta nerabeentzako arretaren hobekuntzari dagokionez (71. jarduera), Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak Berdinu Eskolak lehen eta bigarren hezkuntzako ikastetxeetarako programak nabarmendu ditu. Halaber, adingabe transexualen familien Naizen Euskal Elkarteari laguntza eman zaio diru-laguntza izendun baten bidez. 2022an, Familia eta Haurren Zuzendaritzak, Giza Eskubideen Zuzendaritzak eta Kirol Zuzendaritzak elkarrekin lan egin dute, kirolean transexualak tratu ona bermatzeko laguntza-gida bat egiteko. Bestalde, Osasun Sailburuordetzak adierazi du transexualitate-egoeran dauden pertsonen arreta integrala emateko gida dagoela, hezkuntza-, gizarte- eta osasun-arloetatik gomendatutako jarduerekin. Osasunaren ikuspegitik, koordinazio zentralizatu dago haur eta nerabe horiei arreta ematen dieten zerbitzuetan. Gainera, Gurutzetako Unibertsitate Ospitalean dagoen Genero Identitatearen Unitatea (GIU) nabarmentzen da. Diziplina anitzeko unitatea da, eta adingabe transexualei arreta ematen die. Lan-eremu espezifikoak ditu, hala nola ugalkortasuna zaintzeko jarduerak koordinatzea edo adingabe transexualen trantsizioa behar bezala planifikatzea.

Eskola-eremuan sexu- eta genero-aniztasunari buruzko sentsibilizazio eta prestakuntza-programak bultzatzeari dagokionez (72. jarduera), Berdinu Eskolak, Berdinu Ikasleak eta Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak sustatutako guraso-elkarteei sexu-aniztasunari buruzko prestakuntza programen bidez ezartzen dela jotzen da. 2022an, Sailak Hezkuntza eta Giza Eskubideekin koordinatutako lana egiten du, hezkuntza arloan jarduteko jarraibide batzuk emateko. "Hezkuntza-arloan jarduteko jarraibideak. Adingabe transexualen genero-identitate sentidua edo adierazia ezagutzea".

Bestalde, haurren babesgabetasunaren esparruan gizarte-zerbitzuen eta segurtasun-zerbitzuen arteko koordinazioa hobetzeari dagokionez (73. jarduera), Arabako Foru Aldundiak jakinarazi du protokolo bat dagoela Arabako Foru Aldundiaren eta Ertzaintzaren artean, ihes egindako adingabeen jakinarazpenak egiteko eta haiek lokalizatzen bideratutako koordinaziorako. Halaber, Gasteizko Udaltzaingoko adingabeen atalarekin ahozko protokolo bat dago, erabiltzaileekin izaten diren gatazka-egoeretan laguntzeko.

18. taula. 12. helburuko jardueren betetze-maila

12. helburua. Haurren eta nerabeen aurkako indarkeria prebenitzea. Haur eta nerabeen aurkako indarkeria prebenitzea, bai eta genero-indarkeriak haur eta gazteengan dituen ondorioak ere.	Amaituta
74. 116111 Zeuk Esan zerbitzuaren sustapena	
75. Hezkuntza-arloko babesgabetasun-indarkeria -protokoloaren ebaluazioa	
76. EAEko haurren aurkako indarkeriari buruzko azterketa egitea	
77. Eskola-jazarpena prebenitzeko Bizikasi programa bultzatzea	
78. Genero-indarkeriaren biktima diren adingabeekin esku hartzeko programak bultzatzea	
79. Haurren aurkako indarkeriari buruzko sentsibilizazio kanpainak garatzea	
80. Nahiko hezkidetzeta programa bultzatzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

116111 Zeuk Esan zerbitzua Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Haurren Familien Zuzendaritzak bultzatu du IV. Planak iraun duen bitartean (74. jarduera). 2017tik 2022ra bitartean bikoiztu egin da Zeuk Esan telefono bidezko laguntza-zerbitzuan artatutako adingabeko biztanleria. Denbora horretan, hainbat ekimen egin dira haurren eta nerabeen artean zerbitzua ezagutarazteko. 2018an, irudi berria kontratatzen da sentsibilizazioa indartzeko, eta 2019-2021-2022an merchandisingeko materiala egin eta banatu da, eta ikastetxeetan, kultura-geletan, osasun-zentroetan, liburutegietan, ekitaldietan eta abarretan materiala zabaltzeko eta bidaltzeko kanpainetan aplikatu da. EITBko Goazen! haur eta gazteentzako telebista birritan parte hartu dute zerbitzua ezagutzera emateko. 2020an, zerbitzua aurkezten zaio Ertzaintzari, eta familiei eta adingabeei ematen zaien zerbitzua eta laguntza zabaltzen da sare eta komunikabideen bidez konfinamenduan zehar. Era berean, 2022an Udaltzaingoei Zerbitzua aurkeztu zaie Miribillan.

19. taula. Zeuk Esan zerbitzuan artatutako adingabeen kopuruaren bilakaera. 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	17/22 garapena
Zeuk Esan telefono zerbitzuan artatutako adingabeak	246	489	679	469	619	527	↑ 281

Hezkuntza-arloko babesgabetasun-, tratu txarreko eta jazarpenerako prebenitzeko protokoloaren ebaluazioari dagokionez (75. emanaldia), azpimarratu behar da hainbat eragilek parte hartzen duten protokoloaren jarraipen-batzordearen bilerak egin direla, elkarri ekarpenak egiteko.

2019an, Familia eta Haurren Zuzendaritzak haurren aurkako indarkeriari buruzko azterlan sustatu du. Azterlan horren helburua da EAEn haurren aurkako indarkeria-motak eta horien prebalentzia ezartzea eta bereiztea. Ikuspegi intersektionala du, eta kontuan hartzen ditu diskriminazioan lagundu dezaketen eta hainbat indarkeria-mota eragin edo areagotu ditzaketen aldagaiak, hala nola generoa, arraza, identitate edo sexu-joera edo egoera sozioekonomikoa. 2022an "Haur eta Nerabeentzako Indarkeriaren Aurkako Euskal Estrategia 2022-2025" dokumentua argitaratu zen. Dokumentu horrek lau jarduera-ardatz ezartzen ditu datozen 4 urteetan, eta hauek ditu ardatz: prebentzioa, detekzio goiztiarra, eragindako kaltearen arreta eta konponketa eta ezagutzaren kudeaketa kolaboratiboa (76. jarduera). Ekitaldi publiko batean aurkeztu zen eta ehun pertsona inguru bertaratu ziren.

2022an, Hirugarren Sektore Sozialeko erakunde eta entitateen borondatean oinarritutako gobernantza-eredu bat ezartzen duen Estrategiaren jarraipena eta ebaluazioa kontratatu zen, atxikipenen bidez, Familia eta Haurren Zuzendaritzaren lidergopean (43 erakunde atxikituta, besteak beste, Hezkuntza Saila).

Hezkuntza Sailak Bizikasi programa bultzatu du (77. jarduera). Programa horren helburua da ikastetxeak elkarbizitza positiborako eta balizko jazarpen-egoeren aurrean zero tolerantziarako gune seguruak izatea. Hori ezinbesteko baldintza da hezkuntza-sistemaren helburu nagusia lortzeko: ikasle guztiei garapen pertsonalean laguntzea eta gizartean herritar aktibo eta arduratsu gisa parte hartzeko gaitasunak eta tresnak ematea. <https://bizikasi.euskadi.eus/> atariak materialak, baliabideak eta programari buruzko informazioa biltzen du.

Genero-indarkeriaren biktima diren adingabeekin esku hartzeko programak bultzatzeari dagokionez (78. zk.), 2022ko urtarrilean, “Teilatu beraren azpian. Euskadiko sexu-indarkeriaren biktima diren haur eta nerabeentzako arreta: “Barnahus ereduaren hobekuntza-beharrak eta ekarpenak” izeneko txostena egin eta aurkeztu ondoren lan-talde tekniko bat jarri zen abian, honako hauek osatua: Arabako Fiskaltza, Adingabeen Epailea, Abokatuak, Instrukzioko Epailea, Biktimari Arreta Emateko Zerbitzua, Talde Psikosozial Judiziala, Medikuntza Legala, Arabako Foru Aldundiaren eta Gasteizko Udalarren Gizarte Zerbitzua, Hezkuntza Saila, Osasun Saila, Ertzaintza, Gasteizko Udaltzaingoa, Euskadiko Abokatuen Elkargoa, EHUKo psikologia fakultatea eta Save The Children. Lan-egutegi bat ezarri zen eta honako hauek definitu dira: hizkuntza komuna, eremu subjektiboa eta objektiboa, fluxugramak, proiektua gauzatzeko prestakuntza-beharrak. Arabako Foru Aldundiaren kasuan, Hegoak Foru Zerbitzuaren bidez, genero-indarkeriaren arreta psikosozial espezializatua eman duena, besteak beste, familian genero-indarkeriaren biktima diren adingabeak, bikotekideen indarkeriaren biktimak, sexu-erasoen biktimak eta erasotzaile adingabeak artatzeko. Arreta psikosozialeko Hegoak Foru Zerbitzua erabiltzen duten adingabeen kopurua nabarmen igo da: 2018an 78 ziren eta 2022an 155. Bestalde, genero-indarkeriaren biktimentzako Esku-hartze Psikohezitzaileko eta Gizarte Laguntzako Foru Zerbitzuak adingabeei ere eman die arreta, guztira 16 adingabe artatuta 2022an –2018an 38 izan ziren–. Bizkaian, Foru Aldundiak programa guztietan sartu du haurtzaroren ikuspegia, eta indartu egin du adingabeei zuzendutako arreta psikosoziala, 2018an 370 izatetik 2022an 468 izatera igaro baita.

Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak 2022-2025 aldirako Haur eta Nerabeentzako Indarkeriaren aurkako Euskal Estrategia onartu zuen 2022an, eta, horren bidez, ezarri egin da haurren aurkako indarkeriaren aurkako sentsibilizazio- eta kontzientziazio-jardueren garapena (79. zk.). EAE da haur eta nerabeen aurkako indarkeriaren aurkako estrategia integrala duen lehen autonomia-erkidegoa.

Emakunderen Nahiko hezkidetzak programak, bestalde, bi urteko iraupena du, eta ikasturteko egutegiarekin lotuta dago (80. emanaldia). Programa bi urteko edizioetan banatzen da eskola-egutegiaren arabera, eta, beraz, 2017-2019, 2019-2021 eta 2021-2023 edizioak bete dira planaren aldiran. Azken edizio honetan 6.317 lagunek (3.203 emakumek eta 3.114 gizonek) hartu dute parte. Bertan, lan-material digitala eta deskarga daitekeena ikastetxeen eskura jartzen da, familientzako eta ikasleentzako gidak eta lan-koadernoak barne; era berean, hiru hilean behin jardunaldiak eta mintegiak antolatzen dira, hezkidetzari buruzko prestakuntza jasotzeko eta jarraipen eta aholkularitza tekniko pertsonalizatua eskaintzeko. Programaren koordinazioa Emakunden amaituko da eta hurrengo edizioetan Hezkuntza Sailaren eskumena izango da.

20. taula. 13. helburuko jardueren betetze-maila

13. helburua. Gazteen delinkuentziaren prebentzioa eta adingabe arau-hausleen arreta hobetzea.	
Adingabeek egindako arau-hausteak prebenitzea eta murriztea, eta Gazte Justiziaren erantzunak pertsona bakoitzaren errealitatera egokitzea, gizarteratzea hobetuz.	Amaituta
81. 14 urtetik beherako arau-hausleei arreta hobetzeko plan espezifikoak garatzea	
82. Gurasoenganako indarkeriari aurrea hartzeko eta heltzeko berariazko baliabideak abian jartzea	
83. Prozedura judizialetan dauden adingabeei laguntzeko zerbitzu integrala abian jartzea	
84. EAEn gurasoekiko indarkeriari buruzko azterketa egitea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Justizia Sailburuordetzak EAeko Gazte Justiziaren V. Plana 2020-2024 onartu du. Plan horren ildo estrategikoen artean adingabe arau-hausleei ematen zaïen arretaren kalitatea hobetzea eta erakundeen arteko prebentzioa eta lankidetzak (81. jarduerak) daude. Herri mailan, badira udal batzuk, Irun kasu, arau-hausteak edo guraso eta seme-alaben arteko indarkeria egiteko arriskuan dauden adingabeekin gizarte- eta hezkuntza-prebentzioa egiten dutenak; Laudioko Udalak, bere aldetik, Gizarte Zerbitzuen eta sistema judizialaren arteko koordinazio-mekanismoen berri eman du.

Gurasoen aurkako indarkeria prebenitzeko eta hari aurre egiteko baliabide espezifikoak buruzko jardueren artean (82. zk.), Eusko Jaurlaritzako Justizia Sailburuordetzak Arratiako hezkuntza-zentroa martxan jartzea nabarmendu du, guraso-emakumeen aurkako indarkeriagatik zigorrak dituzten adingabeei arreta emateko berariazko zentroa. Bizkaiko Foru Aldundiak, bestalde, gurasoen aurkako indarkerian espezializatutako familian esku hartzeko programa zuen. Bertan parte hartzen duten familien kopurua mantentzen den (103 2018an eta 100 2022an) programa finkatu bat da.

Prozedura judizialetan (83. jarduerak) sartuta dauden adingabeei laguntza integrala emateko zerbitzua abian jartzeari dagokionez, Eusko Jaurlaritzako Justizia Sailburuordetzak Heldu programa pilotua nabarmentzen du. Programa pilotu hori adingabeen neurri judizial bat betetzen ari diren 18 urtetik gorako gazteei zuzenduta dago, eta adingabeen neurri judizial bat betetzen ari dira, erreferentzia positiboko pertsona heldurik gabe, egoitza-leku egonkor eta egokirik gabe eta egunerokoan gartzeko zailtasunak dituztenak. Egoitzarako 10 plaza espezifiko ezarri dira bi pisu/etxetan, eta horietako bakoitzak gutxienez 4 pertsona hartzeko gaitasuna izango du. Programaren azken faseetan dauden pertsonentzat alokatutako gelak ere izan daitezke. Zerbitzua bi hezitzaileekin hornitu da.

2019an, Familien eta Haurren Zuzendaritzak EAEn guraso eta seme-alaben arteko indarkeriaren lehen azterketa egitea sustatu zuen (84. jarduerak). Ikerketa horren esparruan, guraso eta seme-alaben arteko indarkeria fisikoa aztertu zen, familia-aldagaien eragina aztertu zen, beharrak antzeman ziren eta jarduerak proposamen orokorrak egin ziren, guraso eta seme-alaben arteko indarkeria jasaten duten familiei aurrea hartzeko eta arreta emateko.

21. taula. 14. helburuko jardueren betetze-maila

14. helburua. Haurren parte-hartzea eta haurren eskubideak sustatzea.	
Haurrek eta nerabeek beren ongizateari buruzko erabakiak hartzen parte har dezaten bultzatzea.	Exekuzio altua > % 70
85. Haurren eskubideei buruzko prestakuntza- eta informazio-kanpaina espezifikoak garatzea	
86. Haurrek parte hartzeko mekanismoak sortzea bultzatzea	
87. Haurren eskubideei buruzko prestakuntza, sentsibilizazio eta autoebaluazio programa ikastetxeetan sartzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Haur eta Familien Zuzendaritzak egiten dituen 14. helburuko jarduketan artean, haurren eta nerabeen eskubideak sustatzera bideratutako sentsibilizazio- eta informazio-programa gauzatzea nabarmentzen da (85. jarduera). Azaroaren 20an Haurren eta Nerabeen Eskubideen Nazioarteko Eguna ospatzen da. Urtero, Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzak haurren eta nerabeen eskubideak defendatzeak duen garrantziaz publikoki sentsibilizatzeko jardueraren bat egiten du. 2018an eta 2019an bi kanpaina egin ziren komunikabide orokorretan eta hezkuntza, osasun eta gizarte zerbitzuetan. 2018an kanpaina bat egin zen Haurren Eskubideen Nazioarteko Eguna zela-eta, Arartekoarekin eta Bilboko Udalarekin lankidetzan, gaiari buruzko antzezlan bat eskaintzeko. 2019an ekitaldi bat antolatu zen Unicef eta Lehendakariarekin batera, Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioaren 30. urteurrena ospatzeko. Bertan, 80 adingabe bildu ziren lehendakariarekin eta Jaurlaritzako sailletako arduradunekin. Haurren eskubideei buruzko bideo bat argitaratu zen. 2021ean eta 2022an publizitate-kanpaina bat egin zen komunikabideetan (TB, irratia, prentsa eta sare sozialak), herritarrek adingabeen eskubideei buruz sentsibilizatzeko, «Haurren eta nerabeen eskubideekin ez da jolasten» lelopean. 2022an, topaketa bat antolatu zen 55 haur eta neraberekin eta Saileko arduradun politikoeekin. Topaketa horren helburu nagusia adingabeen premiak detektatzea eta «Haurren eta Nerabeen Lege Aurreproiektua» kontrastatzea izan zen. Kanpaina horietarako gastua 6.048 eurokoa izan zen 2018an, eta 40.954 eurokoa 2019an, eta 91.262 eurokoa 2022an. Aldi horretan, Irungo Udalak gutxienez 6 kanpaina egin ditu haurren eskubideei buruz, urtean 10.000 euroko gastuarekin (2021); 103 adingabek hartu dute parte haurren parte-hartze mekanismoetan eta 277 ikaslek parte hartu dute haurren eskubideei buruzko prestakuntza, sentsibilizazio eta autoebaluazio programetan.

Haurrek parte hartzeko mekanismoak sor daitezzen bultzatzeko (86. jarduera), Familia eta Haurren Zuzendaritzak hiru gida egin ditu tokian-tokian aplikatzeko: «Haurren eta nerabeen tokiko diagnostikoak eta planak egiteko gida», «Tokiko haur eta nerabeek parte hartzeko organo egonkorak diseinatu eta martxan jartzeko gida» eta «Tokiko haur eta nerabeengan eragina duten arloetan koordinazio-guneak abian jartzeko gida», Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak sustatua. Era berean, prestakuntza-saioak egin dira HaurEkin sarean sartuta dauden udalerrientzat. 2020. eta 2022. urteen artean, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak finantzaketaren bidez, bi pilotatze egin ditu, bakoitza errealitate desberdinak dituzten 3 lurraldeetako 9 udalerrirekin, toki-eremuan parte hartzeko kontseiluak abian jartzeko. Lehenengoan Agurain, Amurrio, Ataun, Durango, Goredola, Legutio, Portugalete, Urretxu eta Zumaia izan ziren. Bigarrenean, Barakaldo, Bergara, Donostia, Eibar, Gorniz, Guardia, Laudio, Lemoa eta Zaldibia. Aldi berean, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailari atxikitako Haur eta Nerabeen Behatokiak ikerketa bat egin zuen toki mailan, EAEko udaletan haurren eta nerabeen parte-hartzeari buruzko politiken errealitatea ezagutzeko. Bertan, haurren eta nerabeen parte-hartzerako mekanismoei buruzko datuak biltzen dira. Halaber, haurren eta nerabeen parte-hartzea sustatzen duten beste ekimen batzuk ere badaude EAEn, hala nola, Haurren Hiri Lagunak (Unicef) eta Haurren Hiriak (Innobasque), zeinak desagertu egiten baitira HaurEKI-Nekin bat egitean.

Herri mailan, Basauriko Udalak herritarren parte-hartzea bultzatzeko proiektua aktibatu du 2022ko irailetik urrira bitartean, 300 haur eta nerabe baino gehiagorekin. Ikastetxe publiko zein kontzertatu guztietan, dibulgazio- eta partaidetza-saioak egin ziren, parte hartzeko aukera desberdinak azalduz, Udalaren funtzioa eta antolaketa deskribatuz, hobekuntza-proposamenak egiteko tresna bat emanaz eta Udaletxeko osoko bilkuren aretoan saio parte-hartzaile bat antolatuz, baita parte hartzeari eta erabakiak hartzeari buruzko antzezlan bat ere. Portugaleteko Udalak, bestalde, Haurren Udal Kontseilua, Harlauzoriak, sortu du 2022an. Portugaleteko haurrek parte hartzeko eta eztabaidatzeko organo bat da, eta, bertan, Portugaleteko bizitzari eta herritarrei eragiten dieten gaiei buruzko iritzia eman, balioetsi eta ideiak proposatzen dituzte, haurrentzako udal-politikekin lotutako gaietan erabakiak proposatu eta proposatzeko.

Ez da informaziorik jaso ikastetxeetan haurren eskubideei buruzko prestakuntza, sentsibilizazio eta autoebaluaziorako berriazko programa bat sartzeari buruz (87. jarduera).

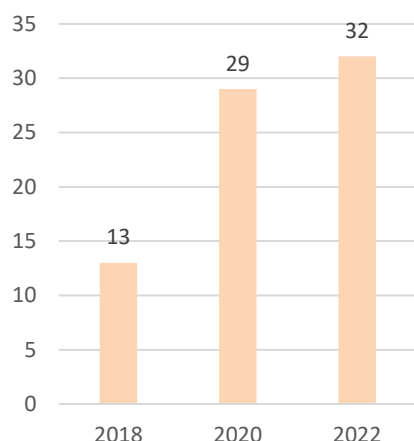
22. taula. 15. helburuko jardueren betetze-maila

15. helburua. Garapen komunitarioa. Gizarte-, kultura- eta gizarte- eta hezkuntza-zerbitzuen garapena sustatzea, eta haur eta nerabeek eta, bereziki, egoera txarrean daudenek aisia, kirola eta kultura eskura ditzaten erraztea.	Exekuzio ertaina %30- 70
88. Hirugarren Sektoreko erakundeek garatutako haur eta nerabeekin edota familiekin esku hartzeko proiektu berritzaileen kofinantzaketa bultzatzea	
89. Gizarte Zerbitzuen Karteraren Dekretuan jasotako gizarte-zerbitzuen esparruan partaidetza eta gizarteratzea sustatzeko zerbitzuari bultzatzea	
90. Adingabeentzako garraio publikoan deskontu eta hobari berriak sartzeko aukera aztertzea	
91. Hezkuntzatik kultur garapen sortzailea sustatzera eta haurrak publiko estrategikotzat hartzera bideratutako jarduerak indartzea.	
92. Euskara haurrei eta nerabeei transmititzeko jarduerak bultzatzea.	
93. Jarduera fisikoa egitea eta sedentarismoa murriztea bultzatzea, batez ere haur eta nerabeen artean	
94. Landa-eremuetan kirol- eta kultura-ekipamenduak eraikitzea eta/edo egokitzea bultzatzea	
95. Kirol eta kultura-jardueren bidez landa-ingurunea dinamizatzeko dirulaguntzen lerro bat sortzea	
96. Biztanle-guneetara belaunaldi berriko banda zabala instalatzea bultzatzea	
97. Ikastetxe publikoetan oporraldietan aisia eta astialdiko jarduerak garatzea indartzea	
98. Tokiko ordutegien kultura berri baten garapena sustatzea	
99. Eskola-eremuan garatzen diren jarduerak, ikastetxearen beraren eta ikastetxearen inguruko gizarte- eta hezkuntza-erakundeen eskolaz kanpoko jarduerekin batera koordinatzea	
100. Kirolaren Legea berrikustean, adingabeok kirolean babesteari eta behar bereziak dituzten pertsonen kirola egin ahal izateari buruzko alderdiak kontuan hartzea	
101. Kirol-erakundeei laguntzea desabantaila sozial eta ekonomikoko egoeran dauden adingabeei kirola egiten eta sartzeko lagun diezaieten sentsibilizatzea.	

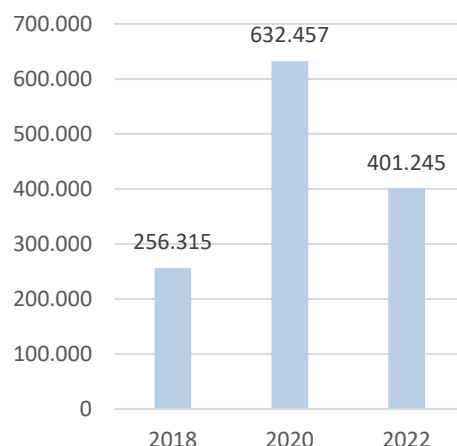
Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

IV. Plana indarrean egon den urteetan, Hirugarren Sektoreko erakundeek garatutako adingabeekin edo familiekin esku hartzeko proiektu berritzaileetarako finantzaketa sustatu da (88. jarduera), Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailaren urteko diru-laguntzen deialdiaren bidez. Haur eta familientzako programetan esku-hartze sozialaren eremuan hirugarren sektoreko jarduerak sustatzeko diru-laguntzen erakunde onuradunen kopurua 32 izango da 2022an, 401.245,22 euroko gastuarekin (2018ko datuen aldean igoera handia izan da 13 erakunde onuradunekin eta 256.315 euroko gastuarekin).

7. grafikoa. Haur eta familiekin esku hartzeko diru-laguntzen onuradunen kopurua 2018-2022

8. grafikoa. Haur eta familiekin esku hartzeko diru-laguntzen gastua 2018-2022 (mila €)

Hona hemen IV. Planaren indarraldian finantzatu diren jarduera nagusiak:

- Familiari eta haurrak laguntzea eta sareko lanak bultzatzea (Kidetza, banandutako gurasoen Euskadiko Federazioa).
- Guztiontzako ikasketa-zerbitzua, neurri judizialak dituzten adingabeak barne (Zerbikas fundazioa).
- Arabako Lurralde Historikoan gaixotasun mentala duten adingabeen familientzako arreta (Buru gaixotasuna duten pertsonen eta senideen Arabako elkarteak).
- Garapen-arazoak dituzten haurren arreta (Kulunka garapen-arazoak dituzten haurren arretarako elkarteak).
- Osasun mentaleko arazoak dituzten haur, nerabe eta gazteentzako arreta (Euskadiko Gaixotasun Psikiko eta Familiakoen Federazioa).
- Tratu txarren biktima diren adingabeei arreta integrala ematea (Euskadiko informazio-zentroa, haurrak, gazteak eta emakumea, María Cambrils).
- Gizarte-egoera zaurgarrian dauden haurren arreta eta sustapena (Bilboko elizbarrutiko Caritas).
- Haurren eta gazteen parte-hartzean aurrera egiten Euskadin (Unicef Fundazioa – Espainiako Batzordea).
- Begiraldatu Ikastetxeetan (Sartu Álava, Hezkide Eskola, EDE Fundazioa) partaidetza sozialari, asoziazionismoari eta boluntariotzari buruz gazteak sentsibilizatzeko programa.
- Bikibikinga - Haurren aurkako indarkeriaren prebentzioa (Boskotaldea Federazioa).
- Bizikideak, bakarrik dauden adingabe eta gazte atzeritarren bizitza independenterako transizioei laguntzeko programa pilotua, kulturarteko eta belaunaldien arteko gizarte- eta bizitegi-eskuhartze eta esku-hartze soziokomunitario batetik (Zabalduz koop. Elkarteak).
- Sentsibilizazio kanpaina 2020 “Hurrek pertsona hobeak egiten gaituzte, gizarte hobeak egiten digute” eta familia ugarien gida (Euskadiko kide familia ugarien elkarten federazioa).
- Barakaldoko haurrentzako arreta-zentroa (Save the Children fundazioa).
- Crono gizarte eta hezkuntzako esku-hartzea nerabeekin egoitza-harreran (Espainiako Gurtze Gorria).
- Haurdanik Aldizkaria / Euskal Herriko Justizia eta Haurtzararen IV. Foroa (AVAİM tratu txarrak jasandako hurrei laguntzeko euskal elkarteak).
- Buru gaixotasuna duten adin txikiko eta gazteen familiei arreta emateko gune gaztea Araban (ASAFES buru gaixotasuna duten pertsonen eta senideen elkarteak).
- Ezagutza iruten: adintxikiko eta gazte etorkinen gizarteratzearen transferentzia eta ezagutza (Agintzari sociedad coop.)
- Euskadiko udalerrietan aisialdi hezitzaileko espazioak artikulatzeko gida (Astialdi Sarea).

- Hautzaroan eta nerabezaroan Ongizate Digitala sustatzeko baliabide gamifikatuen gida (Integrazioaren eta herritarren parte-hartzearen aldeko elkarte mugitua).
- Gizarte bazterketa arriskuan dauden gazteak prebenitzeko, sustatzeko eta gizarteratzeko "Huertas Lantzen" (Gazteen gizarteratze eta laneratzeko Bihurtuz Elkartea).
- Izeba proiektuaren inplementazioa, Administrazioaren tutoretzapean dauden eta bakarrik dauden adingabe atzerritarrei laguntzeko programa, 3 lurraldeetan (Baketik fundazioa).
- Esku-hartze psikosoziala zaugarritasun sozialeko egoeran dauden familiekin (Lagungo Familia Orientaziorako Zentroa Fundazioa).
- Adingabeekin eta haien familiekin esku-hartze psikosoziala (Auzolan laguntza psikosozialeko moduluaren elkartea).
- Gizarte-bazterketa arriskuan edo egoeran dauden nerabeekin esku-hartze psikosoziala eta komunitarioa (Erain elkarteko osasun mentala, s. koop.).
- Haurrak, nerabeak eta haien familiak gizarteratzeko esku-hartzea (Bilboko elkarbanatuz ongintza-laguntzako elkartea).
- Kanguruak guraso bakarreko familien titularrentzako zaintzaileak (Clara Campoamor elkartea)
- Bazterketa arriskuan dauden etorkin aurre-nerabeentzako Urretxindorra mentoretza (SOS arrazakeria Gipuzkoa).
- Gizarte-bazterketa arriskuan dauden adingabeentzako aisialdi aktiboa (Patris Surf Kluba)
- Ongizate gizartea, elkartegintza eta gaztaroaren erronkak (Asmoz Eusko Ikaskuntza).
- Tutoretzapeko etxebizitzak bakarrik dauden emakumeentzat edo beren ardurapean adin txikikoak dituzten eta/edo bazterketa egoeran dauden emakumeentzat (Lagun-artean harrera zentroa).
- Gogoeta prozesua, praxi profesionaletik, harrera eta adopzioan espezializatutako esku-hartze sozialeko eredu berritzaile eta partekatu baterantz (Zabalduz koop. Harrera Elkartea aurrera).
- Arriskuan dauden nerabeei eta haien familiei laguntzeko programa (Etorkintza Elkargoa).
- Arrisku-jokabideak dituzten nerabe eta gazteentzako eta haien familientzako arreta psikosozialeko programa (Gizakia Hirusta Fundazioa).
- OSATUDIg Familiako Elkarbizitza Digitaleko Programa (Integrazioaren eta herritarren parte-hartzearen aldeko elkartea).
- Hezkuntza afektibo-sexualari buruzko "Berandu ez iristeko" programa. Lehen Hezkuntzako 6. mailan eta DBHko 2. mailan (Pertsonen defentsa eta integrazioarako euskal elkartea).
- Drogen kontsumoa edota arrisku egoeran dauden gazte/nerabeekin esku hartzeko programa (Jeiki Fundazioa).
- Nerabe transexualen autonomia pertsonala eta soziala babesteko eta sustatzeko esku-hartze psikosozialerako programa (Chrysallis Euskal herria elkartea).
- Minbizia duten adingabeei eta haien familiei arreta integrala emateko familia-programa (Haur minbizidunen gurasoen elkartean euskal elkartea).
- Down sindromea (Down Araba-Isabel Orbe elkartea) duten haur eta nerabeetan sexu-abusuak prebenitzeko eta detektatzeko programa.
- Aktibatu + proiektua. Boluntariotza eta aisialdi inklusiboko jarduerak, gazteak familia harrean edo EAEko 16 eta 23 urte bitarteko adopzioan gizarteratzeko (Agintzari koop.).
- Ijitoen komunitateko gazteen lan-aktibaziorako laguntza-proiektua (Amuge, kultura arteko elkartea, sustatzeko eta ahalduentzako).
- Arriskuan edo babesik gabe dauden nerabe eta familiekin eskuhartze (Izan Fundazioa).
- Ahultasun-egoeran dauden familia migratzaileen seme-alaben hezkuntza-sisteman gizarteratzen laguntzeko gizarte- eta hezkuntza-proiektua (Kosmopolis, atzerritarren integrazio eta kualifikazio profesionalerako elkartea).
- Haurrentzako eta familientzako gizarte- eta hezkuntza-proiektuak Gasteizen (Save the Children Fundazioa).
- Haur eta gazteen artean minbiziaren ezagutza zabaltzeko argitalpena (Minbiziaren aurkako Gipuzkoako Elkartea).
- Haur, nerabe, familia eta profesionalentzako tratu oneko politikari buruzko baliabideak (garrapen pertsonala eta komuna sustatzeko Bidegintza).

- Familia-hausturak eta gizarte-bazterkeria prebenitzeko baliabidea, beren hazkuntza abandonatu edota zabarkeriaren biktima diren gazteentzat (Agintzari gizarte-ekimeneko kooperatiba-sozietatea).
- Screening, haurren sexu-abusuaren susmo oinarritua (Agintzari kooperatiba elkarte).
- Seme-alabak dituzten familiei informazioa, aholkularitza, laguntza integrala emateko zerbitzua (Hirukide, Euskadiko familia ugarien elkarteen federazioa).
- Bilakatu zerbitzua, arrisku/bazterketa sozial handiko egoeran dauden gazte eta familiei helduarora igarotzen laguntzeko (Margotu gizarte-bazterkeriaren aurkako elkarte).
- Osatu zerbitzua, egoera zaurgarrian edo gizarte-bazterketa jasateko arriskuan dauden gazte eta familientzat gizarteratzekoa (Margotu gizarte-bazterkeriaren aurkako elkarte).
- Haurrak eta talde zaurgarriak babesteko sistema (Gizarte sustapenerako Boscos Fundazioa).
- Udara bizia! (Ume Alaia Gipuzkoa Adopziozko Familien Elkarte)

Bestalde, udalek eta diputazioek haur eta nerabeekin edota hirugarren sektoreko erakundeek garatutako familiekin esku hartzeko proiektu berritzaileak ere finantzatzen dituzte.

Gizarte Zerbitzuen Zorroaren Dekretuan jasota dagoen gizarte-zerbitzuen esparruan partaidetza eta gizarteratzea sustatzeko zerbitzua sustatzera bideratutako jarduketei dagokienez (89. jarduera), azpimarratu behar da 2022an Familia Bitartekaritzako Zerbitzuen antolamenduari eta arreta-protokoloari buruzko azterketa bat egin zela, Gizarte Zerbitzuen Karteran sartuko den zerbitzua garatzeko araudiak jaso behar dituen elementuen gida bat ezartzeko. Zorroan sartutako zerbitzua da, baina Familia eta Haurren Zuzendaritzaren mendekoa.

Adingabe koentzako garraio publikoan deskontu eta hobari berriak (90. zk.) ezartzeko aukera aztertzeari dagokionez, Eusko Jaurlaritzako Garraio Plangintza Zuzendaritzak jakinarazi du Euskadiko garraio publikoko sare osoak duela ezarrita 6 urtetik beherakoentzako doakotasuna. 2018an eta 2022an, 40 izan dira garraio publikoko zerbitzuak ematen dituzten konpainiak, adingabe koentzako erabateko doakotasun-sistemak edo sistema partzialak aplikatzen dituztenak. Hala ere, zaila da adingabe onuradunen kopurua zehaztea, garraioan eskumena duten administrazio gehienek ez baitituzte datu horiek sistematikoki zenbatzen, 6 urtetik beherakoentzat doakoa baita.

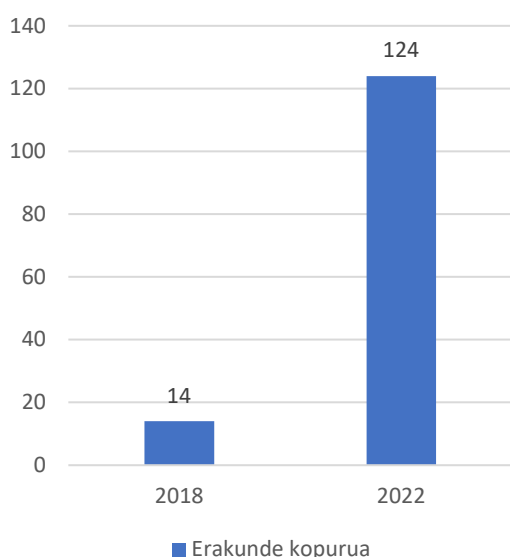
Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak, hezkuntzaren bidez kultura-sorkuntzaren garapena sustatzera bideratutako jarduerak sustatzearen esparruan (91. emanaldia) nabarmentzen du: a) haur eta gazteentzako literatura-sorkuntzarako diru-laguntzen lerroa, 54.000 €-ko urteko zuzkidurarekin; b) sorkuntzarako laguntzak, gidoiak, antzerki-testuak, dantza-ikerketak, musika-sorkuntza, sorkuntza grafikoa edo arestian azaldutakoak sortzeko laguntza-lerro desberdinak biltzen dituztenak 100.000 € inguruko aurrekontuarekin; c) euskarazko zinema haur eta nerabeentzat eskaintza bermatzeko EZAeri diru-laguntzaren bidez, urtero 10-12 filma ziurtatuz; d) zinema eta kulturaren zaletasuna txikitatik sentiberatzea eta bultzatzea, Tinko Elkarteari dirulaguntza bat emanez; e) haur eta gazteentzako literatura sorkuntzari balioa ematea, Euskadi Literatura sarien bidez; f) haur eta eskola-publikoari zuzendutako jaialdi eta ekintzei laguntza ematea (Durangoko Azoka – ikaslearen eguna; Zinetxiki eguna...); g) haur eta nerabeei bereziki zuzendutako antzerki-adierazpenei laguntza ematea (Tolosako CIT, Debarreneneko eskola antzerkiaren erakusketa, Haur eta Gazteentzako Arte Eszenikoen Euskal Sarea, Bisarea kalea, etab.); h) bereziki haurrei eta nerabeei zuzendutako musika-adierazpenak babestea (ABAO Txiki, Euskadiko Gazte Orkestra, etab.); i) Haur eta gaztetxoaren artean dantza sustatzeko jarduerak bultzatzea (Dantzan Bilaka programa edo Dantzas proiektua); j) Haur eta nerabeen artean euskaraz irakurtzeko zaletasuna sustatzeko aholkularitza programa bat garatzea, haur eta nerabeengan irakurtzeko zaletasuna sustatzeko sentsibilizazio kanpaina, Euskadiko Irakurketa Eskolen Ekintza Plana egitea eta eLiburutegia (liburutegi digitala) indartzea, haur eta nerabeei zuzendutako sail berezi batekin eta, azkenik, k) beste jarduera batzuekin (Ikus-entzunezko azken ikasturtean emakumeei zuzendutako Mentorien Programa; Kimuak programa, urtero gutxienez gazte baten film laburren proiektu bat jasotzen duena; Talentuaren eguna, euskal sektore profesionalari (batez ere ekoizleei) zuzendutako ekitaldia, Euskadiko zinema-eskoletako etorkizuneko profesionalek garatutako proiektuen berri izan dezaten; Euskal Herriko Koruen Federazioa, Trikitixaren Elkarte, zuzenean babesten diren koralak edo Euskal Dantzarien Biltzarra bezalako egiturei lagun-

tzea, besteak beste, dantza, trikitixa eskolak edo gazteen arteko abesbatza-kantua transmititzeko programek irautea ahalbidetzen du; Kulturklik eduki kulturalen agendak iragazki bat du haurrentzako bakarrik den programazioa hautatzeko; 6. pabiloiko egiturak aktore-konpainia gazte bat garatzen du; Loraldiak urtero berariazko programa bat du, ikasleen artean (Eskola) kultura-transmisioa eta euskarazko sorkuntza sustatzeko, eta euskarazko sortzaileekin (Euskal Sortzaileen Gazteentzako Plaza) lan egiteko; 18 urtetik beherakoei zuzendutako F2P Academy laguntzak, landa-eremuko bideo-jokoak sortzeko lehen harremana izan dezaten.

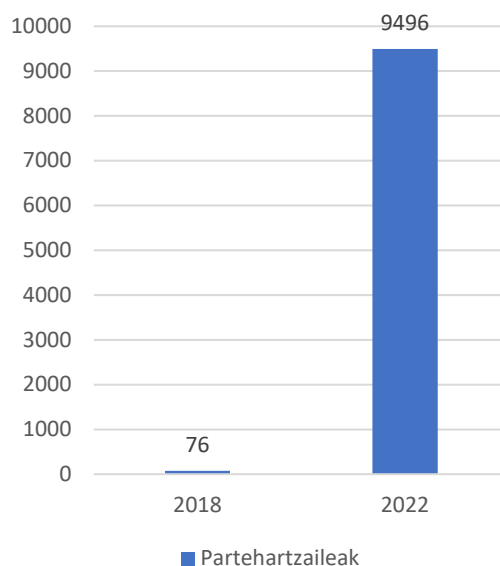
Haur eta nerabeei euskara transmititzeko jarduerak bultzatzeari dagokionez (92. zk.), honako jarduerak hauek nabarmentzen dira Kultura eta Hizkuntza Politika Saitetik: a) udalekuak: 2019tik aurrera Euskarabentura udako udalekuak egiten dira, 2022ra arte Eusko Jaurlaritzaren finantziazioa 210.000 eurokoa izan da eta 422 gaztek parte hartu dute; 2021ean Ikusika udaleku irekiak egin dira BECen, Sailburuordetzaren laguntzarekin (396.000 euro) eta 400 gaztek parte hartu dute, 2018an, Mingaina Dantzan koloniak egitea sustatu zen, 54.000 euroko laguntza ekonomikoarekin eta 61 gazteren partaidetzarekin; b) euskarazko haur eta familientzako aldizkariak argitaratzeko laguntza, 2019 eta 2021 artean euskarazko komunikabideentzako laguntzak emateko deialdiaren bidez, Irrien Lagunak (258.000 €) eta Karramarro, gazteen aldizkaria (172.000 €) argitalpenetarako diru-laguntza eman da; c) Euskarazko familia-transmisioari eta -aisiari laguntzea, "Euskalgintza" deialdiaren bidez, urtero ekimenak babesten dira. Ekimen horien helburua da euskarazko aisialdiko familia-jarduerak sustatu eta ahalbidetzea eta familia-transmisioa sustatzea. Horrez gain, euskararen transmisioari buruzko ikerketak eta proiektu pilotuak bultzatzen dira familian; d) euskararen ikaskuntza sustatzea haur eta familia etorkinetan, Eusle programaren bidez; eta e) gazteen artean euskara ikastea sustatzea, 2022an euskaltegietako matrikulazioa doan izango dela 16 eta 30 urte bitarteko gazteentzat.

Jarduera fisikoa egiteari eta sedentarismoa murrizteari dagokionez, batez ere haur eta nerabeen artean (93. jarduera), Mugiment proiektua aipatu behar da berriro (<https://mugiment.euskadi.eus>). 018 eta 2022 artean 124 Mugiment sare jarri dira martxan, 136 Mugiment Orientazio Zerbitzu, 9.496 erabiltzaileekin guztira. Gainera, 2021ean eta 2022an Eusfit Mugiment (EAEko haur eta nerabeen egoera fisikoa monitorizatzeko sistema) proiektuari ekin zaio, guztira 44 ikastetxek eta 4.762 ikasle nerabek parte hartuta.

9. grafikoa. Mugiment 2018-2022 proiektuan parte hartu duten erakunde kopurua

10. grafikoa. Mugiment 2018-2022 proiektuan parte hartu duten pertsonen kopurua

Ikastetxe publikoetan oporraldietan aisiako eta astialdiko jarduerak garatzeari buruz (97. jarduera), nahiz eta beti ikastetxeetan egiten ez diren, oporretan hiri-udalekuak abian jartzeari aipatu behar da. Hala, zenbait udalek oporretan udaleku edo aisialdi programen berri eman dute. Adibidez, Irungo Udalak, 2022an bakarrik, 609 adingabe artatu ditu Irun - GazteARTEan Uda, Irun – Udalekuak eta Irun - Etorri Avec Nous! Basaurin, bestalde, Udalak hiri-udalekuak eta kirol-udalekuak antolatzen ditu, duela 15 urte baino gehiago; 2022an, uztailean, 5 ikastetxetan eta gizarte-zentro batean egin ziren, eta 483 haurrek parte hartu zuten hiri-udalekuetan eta 259k kirol-udalekuetan. Foru mailan, azpimarratzekoa da Udalekuak kanpaina, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Foru Aldundiek antolatzen duten udalekuen programa, 7 eta 13 urte bitarteko hiru lurraldeetako haurrentzat. Hala ere, oro har, neurriak garapen txikia izan du. Azkenik, Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak Euskal Autonomia Erkidegoko Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren martxoaren 30eko 2/2023 Legearen argitalpena nabarmentzen du. Lege horrek hainbat alderdi jasotzen ditu ikastetxeetan kirol-jarduna sustatzeari eta eskola-kirolari dagokienez.

Eskola-eremuan garatzen diren jarduerak ikastetxearen beraren eta ikastetxearen inguruko gizarte- eta hezkuntza-erakundeen eskolaz kanpoko jarduerekin koordinatzeari dagokionez (99. ekintza), Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak honako hau aipatzen du: a) Euskal Herriko jarduera fisikoari eta kirolari buruzko martxoaren 30eko 2/2023 Legea, eskola-adinean kirol-jardunaren esparruan haurren babes eta ongizatera zuzendutako hainbat alderdi biltzen dituena (75. artikulua); b) "Zure taldekoak gara" abian jartzea, gehiegikeriari eta sexu-jazarpenari eta sexuagatiko jazarpenari aurre egiteko zerbitzua 2018an; eta, azkenik, c) Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaritzak zenbait jarduera egin ditu kiroleko indarkeria prebenitu eta saihesteko: kirol-arloko 16.000 profesional teknikarientzako prestakuntza antolatu du, haurren eta nerabeen eskubideen eta babesaren arloan; kirol-arloko 50.000 teknikariri prestakuntza eman die, kirol-arloko indarkeria-kasuak detektatzeko eta prebenitzeko protokoloetan gaitzeko; kirol-arloan, bi komunikazio-kanpaina egin dira, kirol-arloan, indarkeriari aurre hartzeko.

Kirolaren Legea berrikustean adingabeak kirolean babesteari eta behar bereziak dituzten pertsonak kirola egin ahal izateari (100. jarduera) lotutako alderdiak sartzeari dagokionez, nabarmendu behar da printzipio gidarrietan, legearen xedeetan eta martxoaren 30eko 2/2023 LEGEA, Euskadiko jarduera fisikoarena eta kirolarena, 2021. eta 2022. urteetan izapidetu zena, haurren eta nerabeen interes gorenean sartu dela, bai eta haurren eskubideak sustatu eta babestu direla, eta jarduera fisikoa eta kirola sustatu direla desgaitasunen bat duten herritarren artean.

Gizarte- eta ekonomia-desabantailazko egoeran dauden adingabeei kirola egiten eta sartzeko laguntzeko kirol-erakundeen sentsibilizazioaren eta laguntzaren esparruan (101. jarduera), Pasa Baloia proiektua jarri da abian, egoera ahulean dauden haur eta nerabeen jarduera fisikoa sustatzeko programa pilotu gisa. Gainera, Kirol Eskolako irakasle eta monitoreei zuzendutako prestakuntza eman da, kiroleko aukera berdintasunari buruzkoa.

Planean aurreikusitako jarduerak alde batera utzita, eta eragina izan badute haurren ongizateari buruzko 4. ardatzaren helburuak lortzeko orduan, azpimarratu behar da Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzak 6.000 euroko diru-laguntza izenduna eman duela kiroleko hezkuntza- eta bizikidetzajardueretarako, haurren eta gazteen babesari dagokionez, 2022. urtean.

Aitzitik, ez da aurrerapausorik eman, edo ez da informaziorik bidali ordutegien kultura berri baten garapenari buruz, landa-eremuetan kirol- eta kultura-ekipamenduak eraikitzeari eta/edo egokitzeari buruz, landa-ingurunea kirol- eta kultura-jardueren bidez dinamizatzeko diru-laguntzen lerro bat sortzeari buruz edo biztanleentzako belaunaldi berriko banda zabalaren instalazioa sustatzeari buruz.

5. ardatza. Euskadin familia- eta haur-politiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea

5. ardatzaren helburua da Euskadin familia- eta haur-politiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea. Horretarako, planak 15 jarduera aurreikusten ditu, hiru helbururen inguruan egituratuta:

- dauden laguntza eta zerbitzuen berri ematea eta gizarte kontzientziatzea familian eta haurtzaroan inbertsio politikak garatzeko beharraz;
- lidergo- eta koordinazio-esparru argia ezartzea autonomia, lurralde eta toki mailan;
- jardunbide egokiak zabaltzea, esku-hartzeak ebaluatzea eta haurren eta familien ongizatearekin lotutako adierazle-sistema bati eustea, politika publikoak berrorientatzeko.

Erakundeek emandako informazioaren arabera, 11 jarduera –% 73,3– amaituta daude (2) edo garapen handia (2) edo ertaina (7) izan dute; gainerako 4 jarduerak, berriz, garapen txikia dute edo ez dira hasi. 5. ardatzak, beraz, betetze-maila handia lortzen du.

23. taula. 16. helburuko jardueren betetze-maila

16. helburua. Informazioa, sentsibilizazioa eta kontzientziaketa.	Betearaztea Altua >% 70
102. Familientzako gida baten aldizkako argiratzea eta eguneratzea	
103. Kontziliazio erantzunkidearen eta gurasotasun positiboaren garrantziari buruzko sentsibilizazio- eta prestakuntza-kanpainak, hezkuntzaren eta komunikabideen arloan, egitea	
104. Haurren eskubideak sustatzeko eta familietan eta haurrengan inbertitzeko kanpaina instituzional baten egitea	
105. Gizonek hazkuntza/zaintza lanetan parte hartzeari buruzko sentsibilizazioa indartzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

2021ean hutsik geratu zen lehen kontratu-eskaintza baten ondoren, 2022an, Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzak Euskal Administrazioek familien eskura jartzen dituzten baliabide publikoen Gida bat egitea kontratatatu zuen (102. jarduera). Gida horrek familiei baliabideak eskuratzeko aukera eman behar die berariaz, zaugarriak kontuan hartuta (ugariak, guraso bakarrekoak, desgaituak, etorkinak...). Gidak aldizka eguneratzen den datu-base bat izan behar duela ezartzen da, zeina online bilatzaile bihurtuko den eta Familiaren Behatokian kokatuko ostatatuko den argitalpen birtual batekin batera. Gida 2023an argitaratuko da.

Hezkuntzaren eta komunikabideen arloan kontziliazio erantzunkidearen eta gurasotasun positiboaren garrantziari buruzko sentsibilizazioari eta prestakuntzari dagokionez (103. zk.), Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Familia eta Haurren Zuzendaritzak hainbat kanpaina egin ditu kontziliazio erantzunkideari buruz gizarte sentsibilizatzeko. 2018an, gurasoen presentziak hazkuntzan duen garrantziari buruzko kanpaina egin da, eta, 2020an, kontziliazio-politikak aurkeztu dira Euskaliten Kongresuan eta Zuzendaritzaren Aurrerapenerako Elkartearen “Kontziliazioa, talentua erakartzeko eta fidelizatzeko neurri gisa” izeneko jardunaldian, bai eta lan-eszedentzian dauden langileentzako laguntzen liburuxkak eta hedabideak ere, gurasoek urtebetetik beherakoa jaiotzeagatik eta zaintzeagatik jasotzen dituzten prestazio kontributiboen aldiak parekatzeko. 2021ean kontziliazio erantzunkidean eta gurasotasun positiboan zentratzen da (seme-alabekin jolasteko denbora emateak duen garrantziari buruz). 2021ean kontziliazioari buruz sentsibilizatzeko webgune berria argitaratzeak www.euskadi.eus/kontzilia, eragin berezia du kontziliazio erantzunkidean. 2021etik aurrera, Kontzilia Newsletterra argitaratzen da bi hilean behin, eta kontziliazioari eta erantzunkidetasunari

buruzko informazioa ematen da bertan.

Aurretik adierazi den bezala, Plana indarrean dagoen bitartean, Familia eta Haurren Zuzendaritzak jakinarazi du urtean bi komunikazio-kanpaina egingo direla (telebista, irratia, prentsa eta sare sozialak), herritarrak sentsibilizatzeko adingabeen eskubideez eta familietan eta haurrengan inbertitzeko beharraz (104. jarduera). 2018an, Haurren Eskubideen Nazioarteko Eguna zela eta, kanpaina bat egin zen Arartekoarekin eta Bilboko Udalarekin lankidetzan, antzerki-lan bat eskaintzeko. 2019an Unicef eta Lehendakariarekin batera ekitaldi bat antolatu zen Haurren Eskubideen Hitzarmenaren 30. urteurrena ospatzeko eta eskubideei buruzko bideo bat argitaratu zen. 2021ean, «Haurren eta nerabeen eskubideekin ez da jokatzeko» publizitate-kanpaina egin zen. 2022an, haurren eta nerabeen eta Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko arduradun politikoen arteko topaketa. Haren helburu nagusia adingabeen premiak detektatzea eta «Haurren eta Nerabeen Legearen aurreproiektua» kontrastatzea izan zen. 2021ean, komunikabideetan kanpaina bat egin zen, familiari balioa emateko, haren aniztasuna eta osaera errespetatuz.

Gizonek hazkuntza- eta zaintza-lanetan parte hartzeari buruzko sentsibilizazioa bultzatze aldera, 2018ko martxoan bideo bat egin zen, Aitaren Egunean gizonek aitatasunean duten inplikazioaren garrantziari buruz; era berean, 2021ean “Aitarekin. “Aitarekin, Zure denbora, zure ondarerik onera” (105. zk.).

24. taula. 17. helburuko jardueren betetze-maila

17. helburua. Gidaritza eta koordinazioa. Autonomia-, lurralde- eta toki-mailan lidergo- eta koordinazio-esparru argia ezartzea, eta gizarte- eta hezkuntza-esparru erreal baten artikulazioa bultzatzea.	Betearazte ertaina %30-70
106. Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babesteko 3/2005 Legearen aldaketa	
107. Gazteriaren Euskal Legea lantzea	
108. Familia eta Haurtzaroko Lurralde Kontseiluen funtzionamendua bultzatzea	
109. Familia, haur eta nerabeen tokiko planak eta mahaiak martxan jartzea	
110. Familia eta Haurtzaroaren Zuzendaritzaren plantillaren eta egituraren egokitzea	

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

2021. eta 2022. urteen artean, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailak Haurren eta Nerabeen Lege berriaren aurreproiektua izapidetu du, inplikaturako eragileekin entzunaldi-izapideak egin ditu, nahitaezko txostenak egin ditu, ekarpenak bildu eta baloratu ditu (106. jarduera). 2023rako geratzen da Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoaren txostena, Gobernu Kontseiluaren onespena eta testua Legebiltzarrera bidaltzea.

2022ko martxoaren 10ean, Eusko Jaurlaritzak Gazteriaren 2/2022 Legea onartu zuen, 2022ko martxoaren 25eko Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratua (107. jarduera). Legearen xedea da esparrua, arauak eta eskumenak antolatzea, Euskal Autonomia Erkidegoko gazte-politika garatzeko eta gazte guztien eskubideak aitortzeko, emantzipazioan arreta berezia jarrita.

Familia eta Haurtzaroaren Lurralde Kontseiluen funtzionamendua bultzatzerakoan (108. zk.), Autonomia Erkidegoan Euskadiko Elkarrizketa Zibilerako Mahaiaren barruan Haur eta Gazteen Batzordea sortzea nabarmendu behar da. Foru Aldundiari dagokionez, Gipuzkoako Foru Aldundiak Gipuzkoako Haurren Lurralde Kontseilua abian jarri dela jakinarazten du; Arabako Foru Aldundiak, berriz, Haurren, Gazteen eta Familiaren Kontseilu Sektorialaren bultzada nabarmentzen du. Kontseilu hori Gizarte Zerbitzuen Lurralde Kontseiluari atxikita dago, eta deialdi bat egin du 2018an, bat 2021ean eta bestea 2022an.

Haur eta nerabeen tokiko planak eta mahaia abian jartzeari dagokionez (109. zk.), Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Familia eta Haurren Zuzendaritzatik HaurEkin haur eta nerabeek parte hartzeko proiektua eta haur eta nerabeek parte hartzeko mekanismoak sortzeko gidak egiten emandako aurrerapenak azpimarratu dira. Lehen adierazi den bezala, 2020 eta 2022 artean bi pilotatze egin dira, bakoitza errealitate desberdinak dituzten 3 lurraldeetako 9 udalerrirekin, tokiko esparruan parte hartzeko kontseiluak abian jartzeko. Lehenengoan Agurain, Amurrio, Ataun, Durango, Gordexola, Legutio, Portugalete, Urretxu eta Zumaia izan ziren. Bigarreanean, Barakaldo, Bergara, Donostia, Eibar, Gorniz, Guardia, Laudio, Lemoa eta Zaldibia. Pilotajeen ondoren eta 2022an Familien eta Haurren Zuzendaritzak Haurren Hirien Sarea martxan jarri ondoren, HaurEkin sarea sortu zen.

Familia eta Haurren Zuzendaritzaren plantillaren eta egituraren egokitasunari dagokionez (Planean Familia Politikako eta Aniztasuneko Zuzendaritza aipatzen da, aurreko izendapenaren arabera), 2021ean bi administrari eta arlo buru bat izango dira (110. jarduera).

25. taula. 18 helburuko jardueren betetze-maila

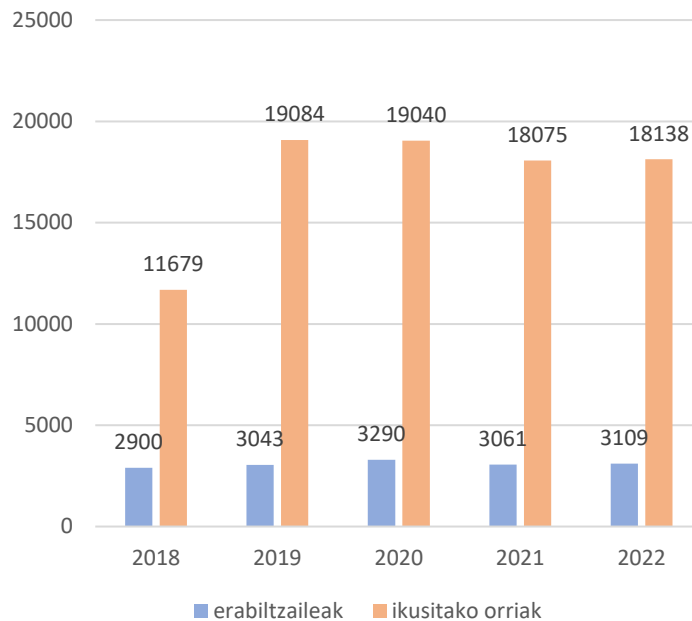
18. helburua. Ezagutzaren kudeaketa eta ebidentzian oinarritutako praktika.		Exekuzio altua <70%
Jardunbide egokiak zabaltzea, esku-hartzeak ebaluatzea eta haurren eta familien ongizatearekin lotutako adierazle-sistema bati eustea, beharrak detektatu eta politika publikoak berrorientatzeko.		
111. Familia eta Haurtzaroko Behatokiaren indartzea		
112. Haurrei eta nerabeei zuzendutako esku-hartze programen ebaluazioa, eta arlo horretako prestakuntza espezializatua bultzatzea		
113. Tokiko haurren, nerabeen eta familien egoerari buruzko diagnostiko lokalak egitea bultzatzea		
114. Haurtzarolari buruzko iritzi-barometro baten garapena bultzatzea		
115. Haurtzaroko/nerabezaroko bizi-baldintzei buruzko luzetarako ikerketak egitea		
116. Haurtzarolari, nerabezarolari eta familiari buruzko inpaktu-txostenak araudi-proiektuetan sustatzea		

Amaituta ; Exekuzio altua ; Exekuzio ertaina ; Exekuzio baxua, hasierarik gabe, daturik gabe

Plana indarrean egon zen lehenengo bi urte eta erdian, Familia eta Haurren Zuzendaritzak Familia eta Haur eta Nerabeen Behatokiak indartu zituen (111. jarduera). 2018an hainbat azterlan kontratatu ziren: Euskadin gurasoen aurkako indarkeriaren egoerari buruzko ikerketa eta prebentzio-faktoreak; Haur eta Nerabeen adierazleen sistemaren eguneratzea eta adingabeen aurkako indarkeriaren azterketa, 85/2017 Legez besteko Proposamenaren edukari buruzkoa. 2020an, euskal haur eta nerabeen egoeraren adierazleen sistema eta euskal familien egoeraren adierazleen sistema eguneratu dira. Gainera, 2018an eta 2020an haurrei eta familiei buruzko berrikuspen sistematikoak egin dira. 2019an eta 2020an, urtean bi azterlan argitaratu dira behatokiaren barruan –nazioarteko konparazio-txostenak, kontziliazio-prestazioei eta norberaren ardurapeko seme-alabagatiko prestazioei buruzkoak; berrikusketa, kontziliazioaren arloan gizonenganako diskriminazio positiboko neurriei buruzkoa; eta azterlana, Euskadin, familia eta lana uztartzen laguntzeko prestazioei buruzkoa–.

Familia Behatokiaren eta Haur eta Nerabeen Behatokiaren web-orriaren erabilerari dagokionez, bisitakopurua handitu egin zen lehen urteetan, eta nahiko egonkor mantendu da ondoren.

9. grafikoa. Familien eta Haur eta Nerabeen Behatokiaren web erabilera (2018-2022)

Era berean, haurrei eta nerabeei zuzendutako esku-hartze programen ebaluazioa eta prestakuntza espezializatua bultzatu da (112. jarduera). Horrela, Familia eta Haurtzaroren Zuzendaritzak “Kirola, Hezkuntza eta Bizikidetzak: Haurren eta Nerabeen Babesa” graduondokoa abian jartzea sustatu du Euskal Herriko Unibertsitateko Hezkuntza Fakultatearekin batera, baita arrisku psikosozialeko haur eta familiekin lotura goiztiarrak indartzeko Lehen Urratsa programaren aplikazioaren emaitzei buruzko ikerketa ere, Lagungo Familia Orientazio Zentroarekin lankidetzan. 2018az geroztik, Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Gizarte Zerbitzuen Zuzendaritzak hainbat ekintza finantzatu ditu, besteak beste:

- Buru gaixotasuna duten haur eta nerabeei eta haien familiei ematen zaien arretaren azterketa Arabako lurralde historikoan; topaketa tekniko profesionala: teoriatik praktikara gaixotasun mentala duten haur eta nerabeekin lan egitean; topaketa tekniko profesionala: buru-osasuneko detekzio eta esku-hartze goiztiarra haur eta nerabeengan Arabako Lurralde Historikoan (ASAFES buru gaixotasuna duten pertsonen eta senideen elkarte arabarra).
- Haurtxo aldizkaria / Justizia eta Haurtzarora Foroa / Formakuntza kursoak (AVAIM. Tratu txarrak jasandako haurrei laguntzeko euskal elkarte);
- Beroak (Familia harreragileen elkarte) eginiko prestakuntza plana
- “MENAS, komunikabideak eta harrera-gizartea: hausnarketak, erronkak eta errealitateak generoari, sexu-aniztasunari eta haien eskubideei dagokienez” proiektua (Camino al barrio etorkinen kultura zabaltzeko elkarte).
- Adingabekoen, familien edo zaintzaileen ebaluazio psikosozialerako gida argitaratzea (Lagungo familia-orientazio zentroa).
- Sexu-afektibitate aniztasunari eta genero identitateari buruzko prestakuntza eta sentsibilizazio programa (gehitu, gay, lesbiana, transexual eta bisexualen elkarte).

- Familia eta lana uztartzearen aldeko sentsibilizazio bideoa (Familia Ugarien Elkartearen Federazioa Euskadi-Kide).

Bestalde, Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Familia eta Haurren Zuzendaritzak zenbait ekimen jarri ditu abian, eta esku-hartze sozialaren aldeko apustuari eusten dio, hirugarren sektore sozialari emandako dirulaguntzen eta dirulaguntza izendunen bidez. UPV-EHUrekin lan egiten da arreta goiztiarrean berezko titulazio bat sortu ahal izateko. Arreta goiztiarrari buruzko master gisa eskaintzen da unibertsitate horretan 2021-2022ko ikasturtetik aurrera. 2022an, «Arreta goiztiarreko esku-hartze espezializatuari buruzko azterlana, atzerriko jatorria duten haur eta familietan». Haurren eta nerabeen babesgabetasuna baloratzeko BALORA tresna berrikusi da. 2021ean Haur eta Nerabeentzako Indarkeriaren aurkako Euskal Estrategia garatzen da, eta 2022an aurkezten da. Estrategia horrek jarduketa-esparru komuna ezartzen du, bai eta erakunde publiko eta pribatuen ekintza ikusaraztea ere, proiektuari atxikitze publikoaren bidez.

2020an, EAEko Haur eta Nerabeen Behatokiak azterlan bat egin zuen, "EAEko udal-eremuko Haur eta Familia Politikak" izenekoa, eta bertan haurren eta nerabeen tokiko politika publikoak aztertzen ziren, 113. jardunaren ildotik. 2021ean, Behatokiak azterketa bat egiten du haurren eta nerabeen tokiko diagnostikoak eta planak egiteko, Euskal Autonomia Erkidegoko toki-erakundeetako arduradun politiko eta teknikoei haurren eta nerabeen egoerari buruzko diagnostiko bat egiteko eta haurren eta nerabeen parte-hartze aktiboa lantzeko, jarraibide eta dinamikak txertatzeari garrantzi berezia emateko. Horrela, Erandiok eta beste hainbat udalek jakinarazi dute 2022an udalerrian haurren eta nerabeen babesari buruzko diagnostikoa eta gomendioak egin dituztela.

Haurren eta nerabeen bizi-baldintzekin lotutako luzetarako ikerketak (115. zk.) Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzak euskal haur eta nerabeen egoeraren adierazleak egiteko sistema eguneratu du, oinarrizko izaeraz eta urtero 2018az geroztik. Adierazleen multzo osoa berrikustea, egokitzea eta eguneratzea falta da. Erabaki da datuak berrikustea eta eguneratzea Haurren Behatoki berriak eman beharreko zerbitzuetako bat izatea, 2021-2022an berriz formulatu eta abian jarri nahi dena. 2022an, Haur Bermearren Estrategia lantzen hasi ziren, eta, estrategia horren arabera, administrazioek eta agenteek beharrezko jarduerak egin behar dituzte haurrek eta nerabeek baldintza berdinetan garatuko direla bermatuko dieten baliabideak izan ditzaten.

Arau-proiektuetan haurren, nerabeen eta familien gaineko eraginari buruzko txostenak egiteari dagokionez (116. jarduera), Xedapen Orokorrak Egiteko Prozeduraren ekainaren 30eko 6/2022 Legeak berariaz jasotzen du (15. artikulua) honako hau: *“Haurren eta nerabeen gaineko eraginaren ebaluazioa, egindako izapideen eta haurrengan eta nerabeengan izango duten eraginaren azalpen xehatua emateko, haurren interes gorenaren printzipioa betetzen dela neurtu eta egiaztatzeko”*. 2022an, Familia eta Haurren Zuzendaritzak azterlan bat kontratatu zuen, arau-proiektuek haurrei eta familiei eragin diezaieketen eraginari buruzko txostenak egitea errazteko. Gidak 2023an argitaratzea aurreikusten da.

Azkenik, IV. Planaren azken ebaluaziorako prozesu hau bera —2020an egindako tarteko ebaluazioarekin batera— kontuan hartu beharreko elementua da politika publikoak hobetzeko eta bideratzeko jardueren esparruan. Ildo horretatik, azpimarratzekoa da Familien eta Haurren aldeko Euskal Itunaren jarraipen-prozesua, 2021ean garatua. Kasu guztietan, Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saileko Familien eta Haurren Zuzendaritzak bultzatutako ekimenak dira.

Aitzitik, ez da aurrerapausorik eman 114. jarduketan, haurren iritzi-barometro baten garapena bultzatzeko.

3. FAMILIEN ETA HAURREN EGOERA EUSKADIN: ERAGIN ADIERAZLE-EN BILAKAERA

EAEko Familiei Laguntzeko Erakunde arteko IV. Planak, bere 8. atalburuan, jardueren eragina neurtzeko adierazle multzo bat jasotzen du, familien eta haurren egoeran hainbat unetan izandako bilakaera kontuan hartuta.

Ondoko taulak adierazle horiek laburbiltzen ditu, haien bilakaera eta IV. Planaren testuinguruan hartutako konpromisoak betetzean izan dezaketen eragina ebaluatzeko.

26. taula. IV. Planaren eragin-adierazleen bilakaera

	Abiapuntuko adierazlea	Erreferentzia-adierazlea	Gaur egungo adierazlea	Aldaketa
Mantentze-pobrezia (< 18)	% 11,9	<7,5%	% 10,4	↓%1,5
Gizonezkoen okupazio-tasa 25-44	% 83,3	>% 80	%85,4	↑%2,1
Emakumeen okupazio-tasa 25-44	% 74,9	>% 80	%80,0	↑%5,1
Ugalkortasun-koiunturako adierazlea	1,37	>1,5	1,16	↓ 0,16
Ikasleen eskolatzeta-tasa: 1 urte	% 44,8	>% 56	%54,6	↑%9,8
Zaintzen arrakala	% 30	<15%	% 23	↓%7
Emantzipatzeko batez besteko adina	29,0 urte	<28 urte	29,3 urte	↑ 0,3
Gazteen emantzipazioaren % 25-29	%39,5	>% 50	% 35,7	↓ % 3,8

Iturriak: Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunen Inkesta 2016/2022. Saileko estatistika-organoa. Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Saila; Biztanleria Aktiboaren Inkesta 2017/2022. EIN; Oinarritzko adierazle demografikoak 2015/2022, EIN; Unibertsitatez kanpoko irakaskuntzen estatistikak. 2015 / 16-2022 / 23. Hezkuntza eta Lanbide Heziketa Ministerioa; Lana, familia eta norberaren bizitza bateragarri egiteari buruzko inkesta. Eustat; Gazteriaren Euskal Behatokia 2015/2022.

Oro har, eragin-helburuak modu positiboan bete direla ikusten da, baina ez modu orekatuan: enplegua, pobrezia, haur-hezkuntza eta kontziliazioa hobetu arren, emankortasun- eta emantzipazio-helburuak ez dira lortu:

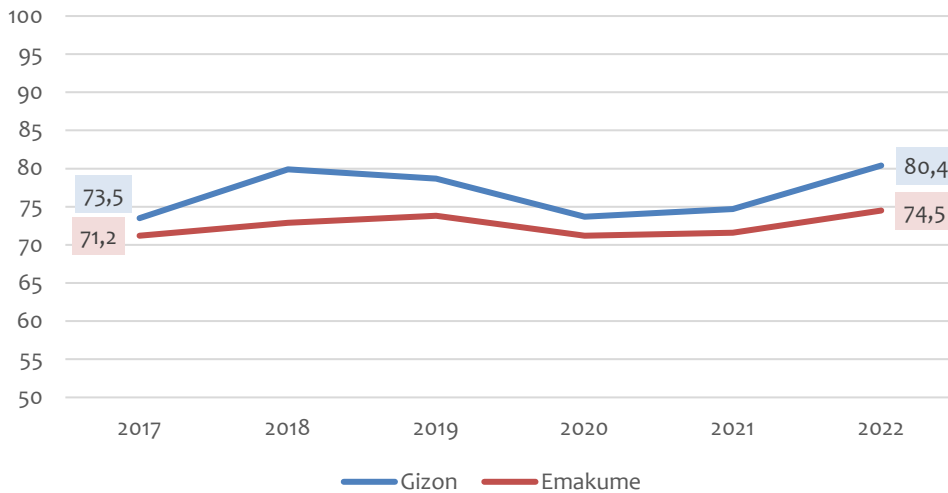
- Lan- esparruari buruzko adierazleek lortu egiten dute lortu nahi diren erreferentzia-horizonteak lortzea (%80ko okupazioa 25-44 urte bitarteko emakume eta gizonetan); haur-hezkuntzan, helburua lortu ez arren, joera positiboa ikusten da eskolatzeta goiztiarrean.
- Pobrezia-egoerei eta adingabeko seme-alaben zaintza-arrakalari lotutako adierazleei dagokienetz, datuek aurrerapen positiboa erakusten dute, baina ez dituzte lortzen Planean ezarritako helburuak.
- Azkenik, lortu ez diren helburuen artean, gazteen emantzipazioari eta ugalkortasunari buruzko adierazleak daude, hobetu beharrean okerrera egin dutenak. Gazte emantzipatuen

proportzioa murriztu egin da, eta atzeratu egin da pertsonak beren etxea uzteko duten adina. Bestalde, ugalkortasun-adierazleak —jaiotza-tasaren adierazlearekin batera— zifra baxuetan jarraitzen du.

Okupazio-tasa eta batez besteko errenta pertsonala handitu egin dira 25-44 urte bitarteko biztanleen artean Euskadin, baina oraindik ere ikus daitezke emakumeen eta gizonen arteko aldeak

COVID-19aren krisiaren eraginaren ondoren, okupazio-tasak goranzko joera berreskuratu du azken urteetan, eta helburua da % 80 gainditzea, bai emakumezkoetan, bai gizonezkoetan, IV. Planak ezartzen zuen bezala. Datuek erakusten dutenez, 25 eta 44 urte bitarteko biztanleen artean gizonen eta emakumeen arteko aldeak murriztu egin dira: 2017an 8,4 puntu ziren, eta 2022an 5,4.

10. grafikoa. Euskadiko 25-44 urte bitarteko biztanleen okupazio-tasa (%), sexuaren arabera. 2017-2022

Iturria: Biztanleria jardueraren arabera sailkatzeko inkesta. Eustat.

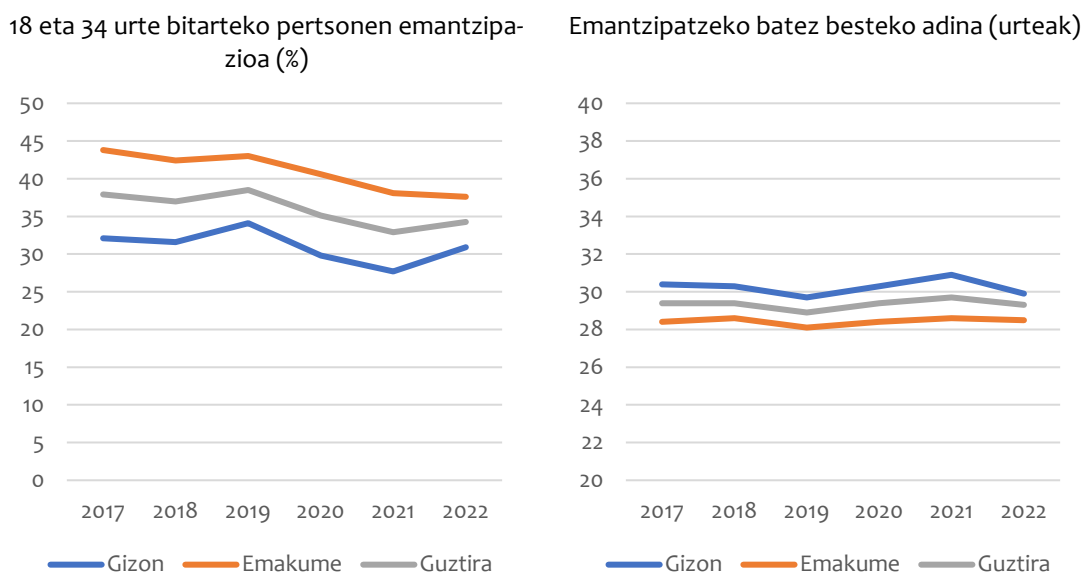
Emakumeen eta gizonen arteko ezberdintasun horiek gazteen lan-errentan ere islatzen dira. Egia da lan-diru-sarrerek gora egin dutela 2017arekin alderatuta, baina, 2021ean, 25-29 urte bitarteko emakumeek adin tarte bereko gizonen baino % 17 gutxiago kobratzen dute, eta % 23 gutxiago 30 eta 34 urte bitarteko emakumeek.⁹

Emantzipatzeko batez besteko adina 30 urte ingurukoa da, baina emantzipazio-tasa murriztu egin da, neurri batean, etxebizitza eskuratzeko kostu handiagatik

2017 eta 2022 artean, 18 eta 34 urte bitarteko pertsonen emantzipazio-tasa % 38tik % 34ra pasatu da, eta murrizketa nabarmenagoa izan da emakumeetan (% 44tik % 38ra). Hala ere, emantzipatuta bizi diren emakume gazteen ehunekoa gizonena (%31) baino handiagoa da. Emantzipatzeko adinari dagokionez, datuek erakusten dute emantzipatzen diren emakumeek gizonen baino lehenago egiten dutela -28 urte inguru-, 30 urtetik aurrera familia uzten baitute.

⁹ EUSTATen errenta pertsonalaren eta familiarren estatistika.

11. grafikoa. Euskadiko gazteen emantzipazioarekin lotutako adierazleak. 2017-2022

Iturria: Gazteriaren Euskal Behatokia.

Gazteen emantzipazio-tasa murriztearen arrazoietakoa bat etxebizitza eskuratzeko kostu handia da. Datuen arabera, azken urtean, 18 eta 34 urte bitarteko soldatapeko pertsona batek etxebizitza ordaintzera bideratu behar duen hileko soldataren proportzioa murriztu egin da: % 53 etxebizitza jabetzan dagoenean eta % 51 alokairuan. Hala ere, kopuru horiek gehiegizko ahalegin ekonomikotzat jotzen dira, soldataren %40 baino gehiago alokairu-errenta edo hipoteka-kuota ordaintzeko erabiltzen baita. 2017 eta 2021 bitartean, etxebizitzaren kostuagatik gehiegizko ahalegin ekonomikoa egiten duten 18 eta 34 urte bitarteko gazteen ehunekoa murriztu egin da gizonen kasuan, eta emakume gazteen artean, berriz, % 19 baino gehiago hazi da.

27. taula. Etxebizitza eskuratzeko kostuaren adierazle nagusiak, sexuaren arabera. 2017-2021 2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Etxebizitza librea jabetzan izateko kostua (batez beste-ko soldata garbiaren%)	Guztira	55,1	54,1	55,8	58,7	52,9
	Gizonak	51,0	50,9	53,5	54,3	51,2
	Emakumeak	60,6	60,0	61,6	63,0	57,1
Alokairuko etxebizitza librea eskuratzeko kostua (batez besteko soldata garbiaren%)	Guztira	49,4	50,0	51,3	54,7	51,1
	Gizonak	45,7	47,0	49,3	50,6	49,5
	Emakumeak	54,2	55,4	56,7	58,8	55,1
Etxebizitzaren kostua ordaintzeko ahalegin ekonomikoa (>etxeko diru-sarreraren % 40)	Guztira	16,9	-	14,4	-	16,8
	Gizonak	16,3	-	12,2	-	13,9
	Emakumeak	17,3	-	16,2	-	19,3

Iturria: Gazteriaren Euskal Behatokia.

Jaiotza-tasak behera egiten jarraitzen du Euskadin, eta amatasun-adina atzeratzen da, bai bertako emakumeen artean, bai atzerritarren artean.

Enplegua eta etxebizitza eskuratzeko adierazleak oso lotuta daude familia berrien sortzearekin (planaren 1. ardatza). Beraz, etxebizitza eskuratzeko zailtasunak eta lan- eta ekonomia-eremuko genero-eten iraunkorrak etxe berriak eratzea baldintzatzen dute. Beraz, jaiotza-tasa, hau da, 1.000 biztanleko erregistratutako jaiotza-kopurua jaisten ari da, eta 2022an % 6,18an kokatu da. Era berean, ugalkortasunaren koiunturako adierazleak beheranzko joerari eusten dio: 2017an emakume bakoitzeko 1,32 seme-alaba izatetik 2022an 1,16 izatera igaro da, planean finkatutako 1,50 seme-alabetatik urrun. Bi kasuetan, beherakada handiagoa izan da atzerriko nazionalitatea duten emakumeen artean, nahiz eta kopuruak ez diren Espainiako nazionalitatea duten emakumeen kopuruetatik oso bestelakoak. Halaber, amatasunaren adina 33 urtetik gorakoa dela ikusten da.

28. taula. Jaiotza- eta ugalkortasun-adierazle nagusiak, nazionalitatearen arabera. 2017-2022

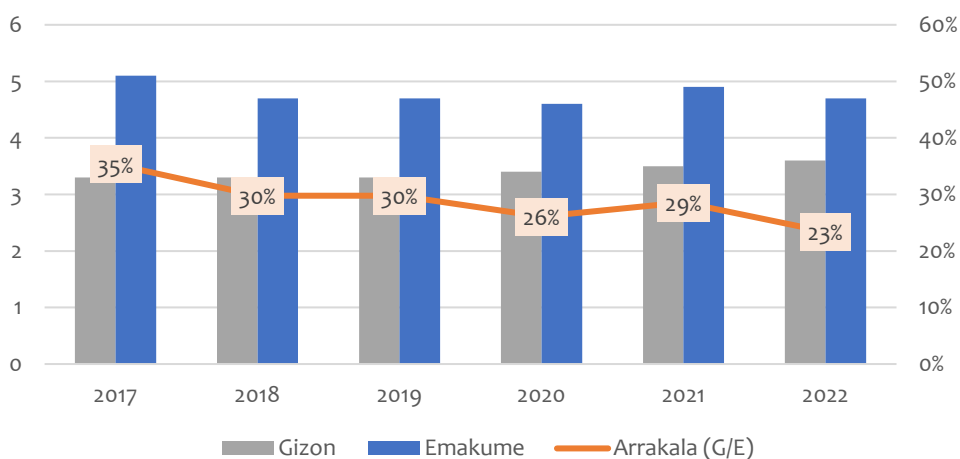
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jaiotza-tasa (jaiotzak 1.000 biztanleko)	Guztira	7,83	7,35	7,01	6,66	6,46	6,18
	Espainiakoa	6,88	6,31	5,94	5,63	5,53	5,20
	Atzerritarra	22,72	22,14	20,66	18,46	16,93	16,52
Ugalkortasunaren koiunturako adierazlea (seme-alabak emakume bakoitzeko)	Guztira	1,32	1,28	1,25	1,21	1,20	1,16
	Espainiakoa	1,23	1,18	1,15	1,13	1,15	1,10
	Atzerritarra	1,94	1,91	1,81	1,62	1,50	1,50
Amatasunaren batez besteko adina (urteak)	Guztira	32,93	33,00	32,90	33,03	33,35	33,39
	Espainiakoa	33,62	33,78	33,74	33,84	34,01	34,21
	Atzerritarra	29,64	29,76	29,63	29,91	30,20	30,07

Iturria: Oinarrizko adierazle demografikoak. EIN.

Adingabeen zaintzan genero-arrakala murriztu egiten da, baina lan- eta familia-bizitza bateragarri egiteko zailtasunek jarraitzen dute, bai eta lan-eremuan amatasunak/aitatasunak eragin dezakeen kaltearen inguruko kezka ere.

Euskadin Familiei Laguntzeko Erakunde arteko IV. Planean jasotako bigarren ardatza seme-alabak zaintzeko erantzunkidetasunari eta familia- eta lan-bizitza uztartzeari buruzkoa da. Alde horretatik, Eustaten lana, familia eta norberaren bizitza bateragarri egiteari buruzko inkestako datuek erakusten dute etxeke zainketen arteko aldea murriztu egin dela. 2022an, gizonek batez beste 3,6 ordu ematen dituzte 15 urtetik beherako seme-alabak zaintzen (2017an baino %9 gehiago), eta emakumeek 4,7 ordu (%8 gutxiago). Beraz, ordu-kopuruaren aldea %35etik %23ra jaitsi da.

12. grafikoa. Seme-alaba adingabeak zaintzeko egunean emandako orduen batez besteko kopurua, sexu-aren arabera. 2017-2022

Iturria: Lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeko inkesta. Eustat.

Arduraldia alde batera utzita, emakumeen heren batek uste du zailtasunak dituela lana eta 15 urtetik beherako seme-alaben zaintza uztartzeko; gizonen artean, berriz, ehuneko txikiagoa da (%26). 2017ko datuekin alderatuta, ikusten da emakumeen kasuan hautemandako zailtasunak gora egin duela, eta gizonen kasuan, berriz, behera egin duela. Bestalde, 4 emakumetik 1ek uste du amatasunak kalte egin diola edo egin liezaiokeela bere ibilbide profesionalean, %9,6k gizonen kasuan. Bi kasuetan, amatasunak edo aitatasunak lan-sustapenerako aukeretan eragin diezaiokkeen kezka nabarmen handitu da 2017tik.

29. taula. Biztanleria landunak amatasunari/aitatasunari eta familia- eta lan-bizitza bateratzeari buruz duen pertzepzioari buruzko adierazleak. 2017-2022

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lana eta adingabeko seme-alaben zaintza bateratzeko zailtasuna (%)	Guztira	28,0	30,2	27,4	27,7	28,7	28,1
	Gizonak	29,7	31,1	27,9	26,7	31,4	26,2
	Emakumeak	26,2	29,1	26,9	28,8	25,8	30,0
Lan-karrerako amatasun/aitatasunaren kaltea (%)	Guztira	13,0	14,1	14,6	13,4	13,5	17,5
	Gizonak	6,6	7,1	8,4	7,3	8,2	9,6
	Emakumeak	20,0	21,8	21,4	20,0	19,3	26,1

Iturria: Lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeko inkesta. Eustat.

Mantentze-pobreziak gora egin du guraso bakarreko familietan, murriztu egin da seme-alabak dituzten bikoteen artean eta 14 urtetik beherakoak dituzten familietan

Pobreziaren eta Gizarte Desberdintasunaren Inkestaren (PGDI) azken datuen arabera, mantentze-txirotasun-egoeren eragina zertxobait ¹⁰ hazi da 2016 eta 2022 artean, aurreko edizioetan (2018, 2020) izandako beherakada gorabehera.

¹⁰ Mantentze-txirotasunak esan nahi du baliabide ekonomiko nahikorik ez dagoela oinarrizko beharrak erregulartasunez betetzeko, batez ere elikadura-, etxebizitza-, jantzi- eta oinetako-gastuekin zerikusia dutenak. Pobrezia-arriskuan daude, aintzat hartutako erreferentzia-aldian, oinarrizko premia horiei aurre egiteko adierazitako atalaseak baino diru-sarrera txikiagoak dituzten pertsonak, familiak edo etxeak.

Familien osaera kontuan hartuta, guraso bakarreko familien pobrezia-egoerak igo dira gehien (2016tik 2022ra % 5,4 igo dira). Aitzitik, aipatu behar da pobrezia behera egin duela 14 urtetik beherako pertsonak bizi diren etxeetan, nahiz eta portzentaje hori zertxobait handiagoa izan adingabeak bizi ez diren etxeetan baino. Halaber, seme-alaba adingabeak ardurapean dituzten bikoteen artean pobrezia gutxitu da.

30. taula. Euskadin mantentze-pobrezia duen eragina (%), familia-talde motaren eta etxean 14 urtetik beherako adingabeen kopuruaren arabera. 2016-2022

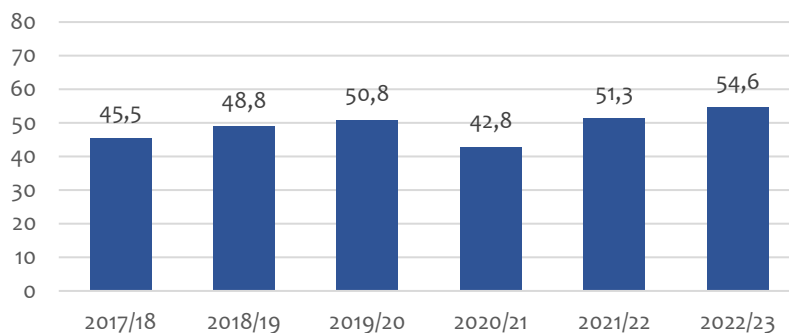
		2016	2018	2020	2022	16/22 garapena
Familia-talde mota	Seme-alabarik gabeko bikotea	3,7	3,6	3,3	3,9	↑ 0,2
	Seme-alabak dituen bikotea	5,5	6,2	6,1	4,5	↓ 1,0
	Guraso bakarreko familiak	13,8	17,3	18,6	19,2	↑ 5,4
	Beste talde batzuk	11,3	11,7	15,5	11,2	↓ 0,1
14 urtetik beherako-en presentzia etxean	Adingabekorik gabe	5,2	6,7	6,0	6,6	↑ 1,4
	Adingabekoekin	11,1	10,7	12,7	9,1	↓ 2,0
GUZTIRA		7,1	8,0	8,0	7,3	2000

Iturria: Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunen Inkesta. Saileko estatistika-organoa. Berdintasuna, Justizia eta Gizarte Segurantzza Saila.

Eskolatzeko goiztiararen tasak gora egiten jarraitzen du Euskadin

COVID-19aren krisiaren ondorioz 2020/2021 ikasturtean izandako beherakadaz gain, Euskadiko eskola goiztiarrekotasun goranzko joerari eusten dio. Azken ikasturtean, 1 urteko biztanleriaren erdia baino gehiago matrikulatuta dago haur-ikastetxeetan, eta %56ko helburua lortu ez bada ere, bilakaera ona dela uste da.

13. grafikoa. Eskolatzeko-tasa garbia (%) Euskadiko urte 1eko ikasleetan. 2017/18-2022/23 ikastaroak

Iturria: Unibertsitatez kanpoko irakaskuntzen estatistikak. Hezkuntza eta Lanbide Heziketa Ministerioa.

4. PLANAREN GAUZATZEAREN BALORAZIOA ETA ORIENTAZIOA

Aurreko kapituluan aurreratu den bezala, ebaluazio-prozesuaren esparruan, Planean zuzenean inplikaturako erakundeei eta Familiaren Euskal Kontseilua osatzen dutenei galdera-sorta bat helarazi zaie, honako gai hauek balioesteko:

- Planari buruzko gogoeta orokorrak: balorazioa, ezagutza-maila, koordinazioari eta dinamizazioari buruzko pertzepzioa, indarguneak eta ahultasunak edo jarraipena eta ebaluazioa,
- IV. Planaren emaitzen balorazioa: helburu bakoitzaren garapen-mailari buruzko pertzepzioa, eragin handiagoa edo txikiagoa duten jarduerak, arazo nagusiak, iradokizunak, helburuak edo lehentasuneko jarduerak hurrengo Plana egiteko.

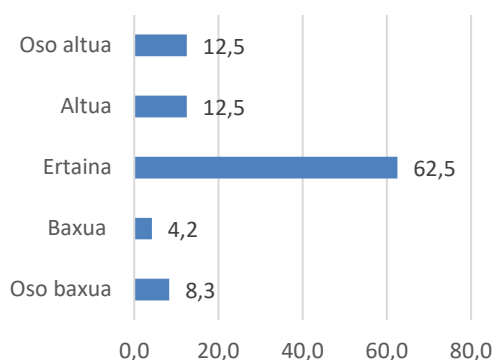
Atal honetan, beraz, erakundeek egindako ekarpen baloratiboenak laburbiltzen dira, Eusko Jaurlaritzako 10 erakundek¹¹, 2 foru-aldundiek¹², 8 udal-erakundek¹³ eta Familiaren Euskal Kontseiluko 6 erakundek¹⁴ emandako 26 galdetegiren erantzunen bidez.

4.1. Planaren balorazio orokorra ¹⁵

4.1.1. Planaren ezagutza-maila

Abiapuntu gisa, IV. Planari buruz duten ezagutza mailari buruz galdetu zitzaizen erakundeei. Planaren ezagutza-mailari dagokion batez besteko puntuazioa 10etik 5,8koa da; beraz, ezagutza-maila bitarteko gisa balioetsi daiteke.

14. grafikoa. IV. planaren ezagutza-maila

¹¹ Sail hauetakoak: Kultura eta Hizkuntza Politika; Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saila; Osasun Saila; Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politika Saila; Lan eta Enplegu Saila; Hezkuntza eta Emakunde.

¹² Arabako Foru Aldundia eta Gipuzkoako Foru Aldundia.

¹³ Arrasate, Basauri, Donostia, Erandio, Irun, Portugalete, Sestao eta EUDELeke udalak.

¹⁴ AFAE Acción Familiar Euskadi, Elkartean Desgaitasun Fisikoa duten Pertsonen Euskadiko Konfederazio Koordinatzailea, Hirukide Euskadiko familia ugarien elkarte, Konfecoop Euskadiko Kooperatiben Konfederazioa, MSPE Hautapenezko Ama Ezkongabeen Elkarte eta UNICEF.

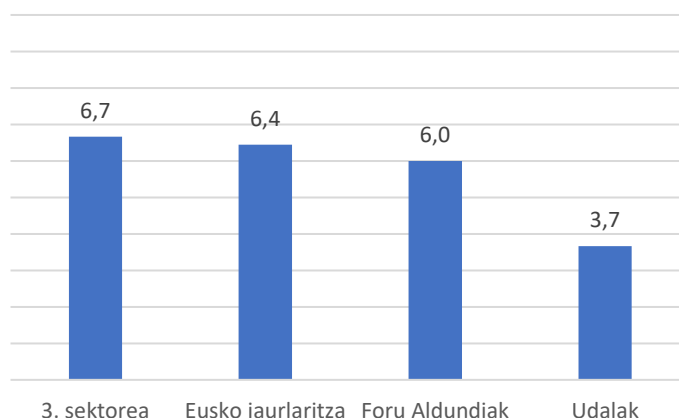
¹⁵ Nolanahi ere, kontuan izan behar da ebaluazio-prozesua zenbait udaletan eta foru-aldunditan 2023ko maiatzaren ondorioz izaten diren aldaketen ondorioz gertatzen dela. Izan ere, legealdia aldatzen denean kargu berrieekin komunikazio-jarduerak egitea komeni dela uste dute erakundeek.

Datuen arabera, erakundeen %25ek planaren ezagutza oso altua edo altua dute, eta %12,3k soilik uste dute gutxi edo oso gutxi ezagutzen dutela. Erakunde gehienek (%62,5) planaren ezagutza ertaina dutela uste dute. Interesgarria da erantzunak erakunde motaren arabera aztertzea. Izan ere, ikus daitekeenez, Euskal Kontseiluko erakundeak dira planaren ezagutza maila handiena erakusten dutenak (10etik 7 batez beste), ondoren foru aldundiak (6,6) eta Eusko Jaurlaritzako sailak (6,4). Udal-erakundeen kasuan, ezagutza-maila nabarmen txikiagoa da, eta ez da nahikoa (3).¹⁶

4.1.2. Planaren koordinazioari eta dinamizazioari buruzko pertzepzioa

Bigarrenik, IV. Planaren esparruan dinamizazioari buruz familien politiketan parte hartzen duten erakundeek pertzepzioa ezagutu nahi izan zen. Erantzunen azterketak erakusten du erakundeek 10etik 5,75 ematen dietela koordinazio- eta dinamizazio-prozesuei.

15. grafikoa. IV. Planaren Koordinazioari eta Dinamizazioari buruzko pertzepzioa

Berriro ere, emaitzak bat datoz planaren ezagutzarekin, erakunde motaren arabera. Horrela, Euskal Kontseiluko erakundeek hobeto ikusten dituzte Plana koordinatzeko eta dinamizatzeko prozesuak (6,7/10), eta, ondoren, Eusko Jaurlaritza (6,4) eta Foru Aldundiak (6). Aitzitik, udal erakundeak dira alderdi hori negatiboki baloratzen duten bakarrak (3,7).

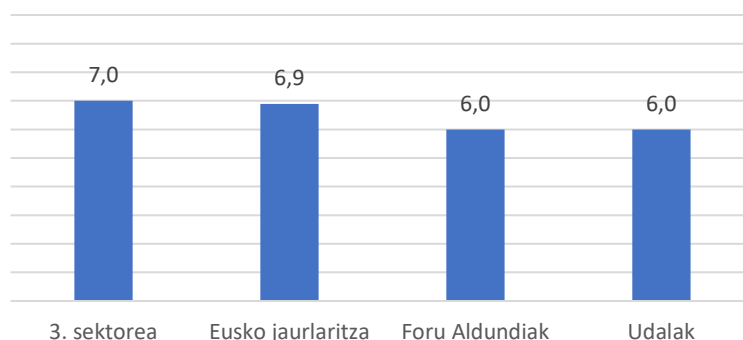
4.1.3. Planaren balorazio orokorra

Erakundeek planaren balorazio positiboa egiten dute, 10etik 6,6ko batez besteko notarekin.¹⁷

¹⁶ Beharbada, 2023ko maiatzeko hauteskunde-aldaketek baldintzatuko dute hori; izan ere, hauteskundeetarako informazio-eskaeratik oso hurbil dago.

¹⁷ Tarteko ebaluazioan baino pixka bat murriztagoa; izan ere, erakundeek balorazioa 7tik gorakoa izan zen.

15. grafikoa. IV. Planaren balorazio orokorra

Erakunde-motari erreparatuta, emaitzek erakusten dute hirugarren sektorea dela IV. Planaren balorazio onena egiten duena (7/10), ondoren Eusko Jaurlaritzaren informatzaileak (6,9), foru-aldundienak (6) eta udalenak (6). IV. Planaren balorazio orokor hori da puntuazio handiena lortzen duen alderdia, bai termino absolutuetan, bai erakunde mota bakoitzean.

4.1.4. Indarguneak eta ahuleziak ¹⁸

Indarguneak
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planaren izaera “zeharkakoa”, “erakunde artekoa”, “integrala” eta “anbiziotsua”, “haurren eta familiaren arazoei eta erronkei ikuspegi globaletik” aurre egitean (Eusko Jaurlaritza, aldundiak, E3S). ▪ 5 ardatzen bidez beste sistema batzuetako elementuekin “koherentea” den ekintza (Eusko Jaurlaritza, aldundiak, E3S). ▪ Lege bat eta itun bat izatea, adostuak, Plana babesten dutenak, eta Plana “guztiantzako tresna” gisa ikustea nahi izateko interesa ikusaraztea, erakundeen inplikazioarekin eta Familia eta Haurren Zuzendaritzaren (Eusko Jaurlaritza, E3S) lidergoarekin. ▪ Familia “segurtasun eta gizarte-kohesioko lehen elementu” gisa onartzea eta familiak “laguntza, bitartekoak eta estrategiak” behar dituela onartzea (aldundiak). ▪ Familia- eta haurtzaro-politiken ikuspegi orokorra eta integrala, bi eremuak errealitate beraren zati gisa ulertuta (Eusko Jaurlaritza). ▪ Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia onartzearen ondoriozko Planeko ekimenak indartzea, lidergoari eta koordinazioari dagokienez (Eusko Jaurlaritza, E3S). ▪ Haurren eta nerabeen parte-hartzea, haurtzaroan gizarte-inbertsioa, prebentzio-ekintzak eta adingabeak familia barruko zuzenbide-subjektu gisa eratztea balioan jartzea (EJ, aldundiak, E3S). ▪ Alderdi hauen zentralitatea: haurren garapen integrala, emakume eta gizonen arteko berdintasuna, kontziliazioa eta gizarte-antolaketa erantzunkidea edo familia-eredu berriak (EJ, udalak). ▪ Partaidetzako eta zeharkako elaborazioaren metodologia, jarraipen kuantitatibo eta kualitatiboko sistema (Eusko Jaurlaritza, aldundiak).

¹⁸ Udal-erakundeek, batez ere, plana behar bezala baloratzeko nahikoa ezagutza ez dutela adierazi dute. Bestalde, azpimarratu beharra dago bitarteko ebaluazioan aipatutako alderdi batzuk mantendu egin direla, indarrean jarraitzen dutelako.

Ahuleziak

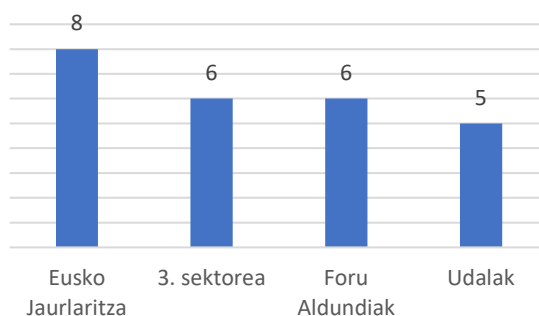
- Plana sailen artekoa, erakundeen artekoa eta alderdi anitzekoa denez, eta indargunetzat jotzen denez, oso zaila da plana dinamizatzea, ezartzea eta haren jarraipena egitea. Horretarako beti egokia ez den hainbat sistema eta administrazioen arteko lankidetzak eta koordinazioa behar da (Eusko Jaurlaritza, aldundiak, udalak, E3S).
- Familia eta Haurren Zuzendaritzako (Eusko Jaurlaritza, ETS) langileen baliabideen horniduran dauden gabeziak.
- Ez dago koordinaziorik planaren fase desberdinetan parte hartzen duten pertsonen artean; hau da, lanketan parte hartzen duten langileek ez dute jakiten nork egiten dituen ekintzak eta nork ematen duen horren berri (beharbada, bilketa fasean dauden udal eta foru hauteskundeetan izandako aldatetengatik).
- Planaren helburuak hobeto definitu behar dira, diagnostiko eguneratu batean oinarrituta, tesuinguruaren horizonteetatik haratago, izaera oso orokorra baitu. Hedatzeko ahalegina ez dator bat Planaren anbizio eta garrantziarekin; kontua ez da neurri asko hartzea, baizik eta neurri horiek diagnostiko on bati erantzuten diote eta ekintza eta adierazle zehatzak ezartzen dira, baliabideak hornituz eta erakundeen konpromisoak betez (Eusko Jaurlaritza, aldundiak, E3S).
- Behar bereziak dituzten kolektibo jakin batzuei arreta handiagoa ematea falta da — desgaitasuna duten pertsonak, etorkinak, guraso bakarreko familiak, indarkeria matxistaren biktimak—, bai eta komunitate-eremuan prebentzio-jarduerak indartzea ere; esku-hartze goiztiarrak, diziplina anitzeko ikuspegiarekin, bizitzako lehen urteetan desabantailak leunduko dituztenak (udalak, aldundiak, E3S).
- Genero-ikuspegia eta sektore artekoa indartzeko beharra (Eusko Jaurlaritza).
- Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzeko ekintza espezifikoek duten garrantzia dela eta, zenbait erakundek Haurren eta Nerabeen Lege proiektuarekin bat datorren Haur eta Nerabeentzako Plan espezifikoaren izatearen alde egiten dute; beste batzuek, berriz, egungo egiturari eustearen alde egiten dute (E3S).
- Ezagutzarako zoru komun bat ezarri behar da, ebidentzian oinarritutako programak aplikatu behar dira eta/edo esku-hartzeen ebaluazioa eta ikuskapena sustatu behar da, baita materialen egokitzapena eta erakundeen arteko ezagutza-trukea ere (Eusko Jaurlaritza, udalak).
- Etengabeko jarraipenik eza, informazioa unean-unean jasotzeaz harago; erakundeek ematen duten informazio desberdina; adierazleen bilketaren sistematizazio eskasa; eta ebaluazioen emaitzen hedapenean gabeziak (Eusko Jaurlaritza, aldundiak).

4.1.5. IV. Planaren jarraipen- eta ebaluazio-zikloa baloratzea

Halaber, IV. Planaren jarraipen- eta ebaluazio-zikloari buruz egindako balorazioari buruz galdetu zitzairen erakundeei, bai eta horretarako erabilitako tresnen erabilgarritasunari buruz ere.

Ebaluazio eta jarraipen zikloari buruzko balorazioari dagokionez, erakundeek balorazio positiboa egin dute 10etik 6,1ekin. Berrito ere, erakunde informatzaileen arabeko balorazioan alde handiak daude, eta bat datoz aurretik adierazitakoekin. Hurrengo grafikoak erakusten duenez, Eusko Jaur-laritzaren informatzaileak dira Planari lotutako ebaluazio-prozesuak ondoen baloratzen dituztenak, 10etik 8rekin. Hirugarren sektoreko erakundeek eta aldundiek ere balorazio ona egin dute (10/6). Berrito ere, udal-erakundeek ematen dute balorazio txarrena (10/5), baina oraingoan nahikoa.

16. grafikoa. IV. planaren ebaluazioari eta jarraipenari buruzko pertzepzioa

Ikuspegi kualitatiboago batetik, alderdi positiboen artean, honako hau baloratzen da: “planaren ebaluazioari buruz, egiteke dauden aurrerapen eta erronkei buruz modu argi eta zabalean informatu da”. Era berean, “eragin kuantitatiboaren adierazleen artean hainbat portzentajetan sexuaren arabera bereizitako ehunekoak ezartzea oso positiboki baloratzen da”.

Aitzitik, alderdi negatiboen artean, “fase guztietan prozesua gutxi ezagutzen dela” aipatzen da, planaren beraren gaineko ezjakintasuna eta ezagutzen ez dena ebaluatzeko zailtasuna barne; gauzatze-adierazleentzat aurreikusitako erreferentziako epemugarik ez ¹⁹ egotearen ondoriozko mugak; bilketa-tresna lagunkoiagoak garatzeko komenigarritasuna; eta “ebaluazio-prozesu honetatik kanpo informazio falta”. ²⁰

Jarraipen- eta ebaluazio-prozesuetan erabiltzen diren tresnei dagokienez, azpimarratu behar da horiek guztiak gaitzituaren gainetik baloratzen direla, baina hurrengo puntuetan zehazten diren intereseko ñabardura batzuekin:

- ebaluazio-txostenak dira puntuaziorik altuena (10etik 6,8) lortzen duen jarraipen-prozesuaren elementuak.
- galdera-sorta informazio kualitatiboa biltzeko tresna egokitzat jotzen da (6,1/10eko balorazioa).

¹⁹ Horri dagokionez, aipatzekoa da informazioa eskatzeko unea legegintzaldi aldaketarekin batera etorri dela, bai tokikoari dagokionez, bai foru-eremuari dagokionez, eta horrek eragina izan ahal izan duela Planaren ezagutzari buruzko pertzepzioan.

²⁰ 2020an egindako “tarteko ebaluazioaren argitalpena ez egitea” aipatzen da adibide gisa, baina Familiaren Euskal Kontseiluan aurkeztu zen, eta Planaren erantzukizunak zituzten erakundeei bidali zitzairen.

- jarduerak gauzatzeari buruzko informazioa biltzeko Exceleko tresna 5,7 batekin baloratzen da; baina matrizea sinplifikatzea eta linean betetzea erraztea gomendatzen da.
- azkenik, jarraipen-organoak aktibatzea eta konparaziozko jardunaldiak egitea positiboki baloratuko lirateke (5,5), baina prozesu osoan (diseinua, hedapena, jarraipena eta ebaluazioa) erreferentziako langilerik ez egoteak mugatuko du horien baliozkotasuna; gainera, udalek erakunde txikiaren presentzia handiagoa eskatzen dute.

4.2. IV. Planaren gauzatzeari eta inpaktuari buruzko balorazioa

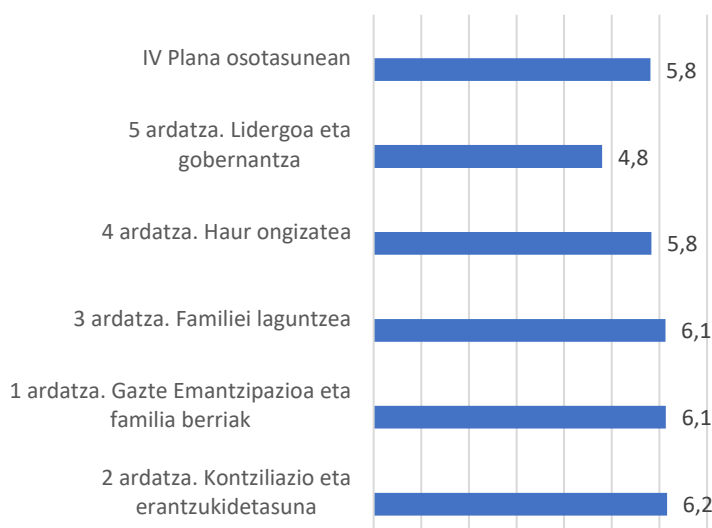
Gauzatzearen balorazio objektiboaren aurrean –bigarren kapituluan zehaztu da–, erakundeei galdetu zitzaizen zer iritzi zuten IV. Planeko 5 arloetako bakoitzaren garapenari buruz. Era berean, entitateei galdetu zitzaizen ea zein jarduketek eragin positiboagoa izan duten haurrei eta familiei laguntzeari dagokionez, haien ustez; eta, aldiz, zein eremuk izan duten aurrerapen txikiena eta/edo hobetzeko zein arazo edo iradokizun kontuan hartu behar diren etorkizuneko plangintzarako.

4.2.1. Ardatzen garapenari buruzko pertzepzioa

Oro har, Planaren ardatzen garapenari buruzko balorazio orokorraren azterketak erakusten du batezbesteko nota 10etik 5,8 ingurukoa dela, eta, beraz, batez besteko garapen-maila duela.

Ondorengo grafikoak ardatz bakoitzaren garapenari buruzko pertzepzioa erakusten du, eta erakusten du kontziliazioari buruzko 2. ardatza, emantzipazioari buruzko 1. ardatza eta familiei laguntzeko 3. ardatza direla hedapen handienarekin hautematen diren arloak; aldiz, haurren ongizateko 4. ardatza Plan osoaren puntuazio berarekin baloratzen da; lidergoari eta gobernantzari buruzko 5. ardatza, berriz, Plan osoaren batez bestekoaren azpitik geratzen den bakarra da.

17. grafikoa. IV Planaren hedapenari buruzko pertzepzioa

Nolanahi ere, erakundeek ardatz eta helburu gehienaren garapenari buruz duten pertzepzio subjektiboa txikiagoa da bildutako eta 2. kapituluan deskribatutako betetze-datuek erakusten dutena baino.

Zaila da pertzepzio txiki horretarako arrazoiak zehaztea. Hala ere, erakunde-mota kontuan hartuta, badira elementu komun batzuk: Eusko Jaurlaritzatik datozen informatzaileen pertzepzioa da, oro har, altuena, eta, aldiz, baloraziorik baxuena udalek edo gizarte-erakundeek egiten dute. Informazio-txostenak jarduera horiek hautematen dena baino gehiago garatu direla baieztatzen duela kontuan hartuta, arazo bat adieraz dezake benetan egindako jarduerak jakinaraztean, batez ere udaletako eta hirugarren sektoreko profesionaleri dagokienez. Gizarte-erakundeen kasuan, badago beste arrazoi bat, aldarrikatzaileagoa dena, jardunetan gehiago aurrera egitea eskatuko duena, bereziki egoera ahulean dauden kolektibo jakin batzuen –familia ugarien, guraso bakarreko familien edo desgaitasuna duen kideren baten– behar espezifikoerik dagokienez.

4.2.2.1. ardatza. Gazteen emantzipazioa eta familia berrien prestakuntza bultzatzea

a) Gauzatze-mailari buruzko balorazioa

Lehenengo ardatzaren kasuan, gazteen emantzipazioan eta familia berrietan zentratzen dena, garapen mailari buruzko erakundeen batez besteko balorazioa 10etik 6,1ekoa da, zehazki:

- 1. helburua, gazteei zuzendutako enplegu-politika aktiboak indartzeari eta kalitateko enplegua lortzeari lotuta dagoena, bereziki emakumeen eta gazteen artean, 6,25/10 da;
- 2. helburua, berriz, seme-alabak dituzten pertsoneri eta gazteei etxebizitza lortzen laguntzea da, eta 10/6 emango zaie.

Oro har, entitateen pertzepzio orokorra antzekoa da, baina zertxobait txikiagoa, betetze-mailaren emaitzek eta 2. kapituluan deskribatutako jarduketek erakusten dutenaren aldean. Etxebizitza eskuratzeko 2. helburuan izan ezik, izan ere, exekuzioari buruzko informazioaren arabera, amaiera-maila lortzen du, eta erakundeen pertzepzioa askoz txikiagoa da (6/10), nahiz eta onartutakoa baino handiagoa izan.

31. taula. Gauzatze-maila versus 1. ardatza betetzeari buruzko pertzepzioa

	Gauzatze-maila	Erakundeen pertzepzioa
1. ardatza. Gazteen emantzipazioa	Exekuzio altua >% 70	6,1/10
1. helburua. Enplegu-politika aktiboak indartzea	Exekuzio ertaina % 30-70	6,25 / 10
2. helburua. Etxebizitza eskuratzea	Amaituta >% 90	6/10

b) Eragin handiena duten jarduerak

Gazteen emantzipazioari eta familia berriei dagokienez, honako hauek dira erakundeen ustez eragin handiena izan dutenak:

- Adostasun zabala dago 2022ko ekainaren 21ean Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia onartzeak duen garrantzia azpimarratzeko, eta, ondoren, Gazteen Emantzipazioa Ahalbidetzeko Euskal Estrategia eta horretarako laguntza ekonomikoak aurkezteak duen garrantzia azpimarratzeko.

- Etxebizitzaren esparruan, positiboki baloratzen dira bai Gaztelagun programa –batez ere onuradunen kopuruari dagokionez– bai eraikitako zuzkidura-bizilekuen kopurua eta, oraintsuago, Emantzipa programa.
- Laneratzeari eta parte-hartzaileen kopuruari dagokionez, lehen enplegua sustatzeko programak aipatzen dira, hala nola, Lehen Aukera, tokiko eta eskualdeko enplegu-planak eta lanez kanpoko praktikak eskuratzeko Beraktibatu programa. Foru mailan, gizartetik bazterturik dauden gazteak laneratzeko hainbat programa nabarmentzen dira.

c) Aurrerapen txikiagoak

Zein arlotan izan den aurrerapen txikiena eta/edo zein hobekuntza alderdi hartu behar diren kontuan zailtasun jartzen denez, erakundeek ekarpenek ondorengoa adierazten dute:

- Gabeziak zerbitzuak, erakundeak eta sistemak koordinatzeko prozesuetan, beharrezko egoeran dauden familiei arreta integrala eta etengabea emateko.
- Etxebizitzaren esparruan, oro har, eskuragarritasun urria, eta zehazkiago, sustapen publikoko etxebizitzak eskuratzeko dituzten gazteen kopuru txikia, edo seme-alaben kopuruak progresibitate eza, familiei lehentasuna ematerakoan.
- Inklusioaren eremuan, erakunde batzuek uste dute neurri batzuk jada ez direla egokiak, eskaera txikia dutelako; esate baterako, atzerriko zentroetan praktikak egiten ari diren gazteak kontratatzea –beste neurri batzuek ordezkaturik, *Global Training* nazioartekotze bekak esate baterako–, edo gazteak itzultzeko programa, zeinak laguntza ekonomikoak ematen zizkien enpresei kontratatze eta lekualdatze –ez zen arrakastatsua izan–.
- Azkenik, aniztasun funtzionala duten pertsonen egoera oraindik ere behar bezala aztertu gabe dagoela baloratzen da, hala nola, emantzipazio-estrategiak, etxebizitza-politika sozialak edo enplegarritasuna hobetzeko politikak diseinatzea.

4.2.3.2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta zaintzan erantzukidetasuna erraztea

a) Gauzatze-mailari buruzko balorazioa

Bigarren ardatzaren kasuan, erakundeek garapen-mailaren batez besteko balorazioa 10etik 6,2koa da, zehazki:

- 3. helburua, gurasoek beren seme-alabei behar duten denbora eskaini ahal izateko, familia-premiei egokitutako gizarte-denboraren antolaketa egokiagoaren eta gizarte-antolaketa erantzukidetasun bidez, 5,8/10 batekin baloratuko da;
- 4. helburua: hazteko guraso-trebetasunak eskuratzeko sustatzea, lotura eta laguntza segurua sustatzea eta familiei zailtasun-egoeretan laguntza eskaintzea, puntuazio altuagoa lortu du (6,4/10).

Hurrengo taulan ikusten denez, erakundeek garapenaren inguruan duten pertzepzioa, bai ardatz osoarena, bai erantzukidetasunaren 3. helburuarena, jardueren txostenak erakusten duena baino askoz txikiagoa da. Gainera, azpimarratu behar da balorazio subjektiboaren eta garapen errealen arteko desoreka hori askoz nabarmenagoa dela udaletatik datozen pertsonen artean.

32. taula. Gauzatze-maila versus 2. ardatza betetzeari buruzko pertzepzioa

	Gauzatze-maila	Erakundeen hau-tematea
2. ardatza. Adiskidetzea eta erantzunkidetasuna	Amaituta >% 90	6,2/10
3. helburua. Gizarte-antolaketa erantzunkidea eta familien beharretara egokitua	Exekuzio altua >% 70	5,8/10
4. helburua. Familiak hazteko eta laguntzeko guraso-trebetasunak	Exekuzio altua >% 70	6,4/10

b) Eragin handiena duten jarduerak

Zer jarduketek izan dute eragin positiboagoa bizitza pertsonala, familiakoa eta lanekoa uztartzea errazteko eta zaintzan erantzunkidetasuna lortzeko galdetzen zaienean, erakundeek honako hauek nabarmentzen dituzte:

- Laguntza ekonomikoa: 200 € 3 urtera arteko seme-alaba bakoitzeko. ²¹
- 14 urtera arteko seme-alabak zaintzeko langileak kontratatzeko laguntzak.
- Guraso-baimenak parekatzera eta baimenak handitzera bideratutako neurriak.
- Gurasotasun positiboko programak eta atxikimendua garatzeko programak, maila desberdinetan.
- Lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeko planak bultzatzea, bai eta enpresen esparruan diagnostikoak egitea ere.
- Kontziliazioari eta gurasotasun positiboari buruzko informazioa duten web atariak (Kontzilia eta Gurasotasuna) eta gizonen eta emakumeen arteko berdintasunaren aldeko kontzientziazioa eta inplikazioa sustatzeko ekimenak, hala nola Gizonduz.
- Arreta psikosoziala, gizarte eta hezkuntzako esku-hartzea eta etxean etxeko trebetasunak eskuratzeko eta garatzeko laguntza konbinatzen dituzten esku-hartzeen eragin zuzena eta positiboa.

c) Aurrerapen txikiagoak

Aitzitik, erakundeen ustez aurrerapen txikienak izan dituzten eremuak edo/eta kontuan hartu behar diren arazoak eta iradokizunak, honako hauek dira:

- Abian jarritako jarduera askotan genero-inpaktuen azterketarik ez egitea.
- Zaintzaren erantzukidetasunean kultura-aldaketa sakona egiteko beharra, seme-alaben haztea emakumeen gain errotik etor ez dadin.
- Guraso-trebetasunen garrantziaz konzientzia eza, eta hori epe luzerako esku-hartze gisa landu behar da. 0 eta 5 urte bitarteko adingabeen gurasoekin/zaintzaileekin esku hartzera bideratutako programek gutxi bideratzen dituzte profesionalak, nahiz eta parte-hartzaileek asebetetze-maila handia izan ohi dan.

²¹ 2022an onartutako Euskal Estrategia 2030ean aurreikusitako laguntza.

- Desgaitasunen bat edo mendekotasuna duten pertsonen kasuan, adingabeak edo mendekotasuna duten pertsonak zaintzeko lanaldi-murrizketa edo eszedentzia duten pertsonentzako laguntzak handitzea eskatzen da, bai eta laguntzen arteko kopuruak, baldintzak eta bateragarritasunak hobetzea ere (adibidez, FIZPE eta LPPEA bateragarriak izatea)²².

4.2.4.3. ardatza. Familiei laguntzea

a) Gauzatze-mailari buruzko balorazioa

Hirugarren ardatzaren kasuan, familiei laguntzera bideratua, erakundeen batez besteko balorazioa 10etik 6,1ekoa da, zehazki:

- 5. helburua, seme-alabak dituzten familia guztiei gutxieneko baliabide ekonomikoak bermatzea eta haurren pobrezia prebenitzea, 10etik 6,7ko balioarekin baloratzen da;
- 6. helburua da haur guztiek haurren arreta-zerbitzu irisgarriak eta kalitatezkoak jaso ahal izatea erraztea. Helburu hori 10/6rekin baloratuko da.
- azkenik, 7. helburua (familiako forma eta loturen aniztasuna babestea, belaunaldien arteko harremanak sustatzea eta aitona-amonek beren bilobak zaintzeko egiten duten ekarpena aitortzea) 5,6/10 zenbakiaz baloratzen da.

Familiei Laguntzeko 3. ardatzari dagokionez, berriz ere egiaztatu da informatzaileen pertzepzioa jardueren ardura duten erakundeek emandako exekuzio-datuek erakusten dutena baino zertxobait txikiagoa dela. Ardatz osoari dagokionez, bai eta 5. helburuari dagokionez –familiei zuzendutako laguntza ekonomikoak– eta 6. helburuari dagokionez –haurrentzako arreta irisgarria eta kalitatezkoa–, betetze-maila handia da, eta entitateen balorazioa, berriz, ertaina (nahiz eta altua). 7. helburua –familia-aniztasunari laguntzea– da hautematea eta benetan betetzea bat datozen baktarra, eta ertain gisa baloratzen da.

3. taula. Gauzatze-maila versus 3. ardatza betetzeari buruzko pertzepzioa

	Gauzatze-maila	Erakundeen pertzepzioa
3. ardatza. Familiei babesa	Exekuzio altua >% 70	6,1/10
5. helburua. Seme-alabak dituzten familientzako diru-laguntzak	Amaituta	6,7/10
6. helburua. Haurrentzako arreta irisgarria eta kalitatezkoa	Amaituta	6/10
7. helburua. Familia-aniztasuna babestea	Ertaina %30-70	5,6 / 10

b) Eragin handiena duten jarduerak

Haurrei eta familiei laguntzeari dagokionez, haien ustez zein jarduerak izan duten eragin positiboagoa kontuan hartuta, erakundeek honako hau baloratzen dute:

²² Kontziliaziorako laguntzak %30 igoko dira adingabeak edo mendekotasuna duten pertsonak zaintzeagatik lanaldia murriztuz gero, desgaitasuna duten familietan, familia ugarietan, guraso bakarreko familietan edo familia-unitatea osatzen duten pertsonetako bat genero-indarkeriaren biktima denean.

- Haurren Berme Estrategiaren aurrerapenen garrantziari buruzko adostasun zabala.
- Era berean, familiei ematen zaizkien dirulaguntzak hobetzeko hainbat jarduera nabarmentzen dira, haietako batzuk Estandarizatutako Familia Errentari lotu gabe orokortuz: bigarren seme-alabengatiko laguntzak bigarren urteko bati (121/2018 Dekretua); bigarren seme-alabengatiko laguntzak hirugarren urteko batean handitzea (27/2023 Dekretua); edo DSBGESren 14/2022 Lege berriaren ondoriozko erreformak, ardurapeko adingabeak dituzten familien onurarako erreformak eta haur-pobrezia saihestea helburu dutenak.
- Hezkuntzaren arloan, eragin positibo handieneko neurri gisa nabarmentzen da Aukerak Suspertzen programa (Agintzari), gizarte-desabantailan dauden adingabe eta familiei laguntzeko, bai eta haurreskolen tarifak murriztea/doakotasuna ere.
- Familiarentzako laguntzak kudeatzeko behar diren datuen elkarreragingarritasunean aurrerapenak.

c) Aurrerapen txikiagoak

Aurrerapen txikiagoa izan duten esparruei buruz edo kontuan hartu beharreko hobekuntza-arazo edo -iradokizunei buruz galdetzen zaienean, hauek dira erakundeen ekarpenak:

- Familia-errenta estandarizatuaren irizpideak administrazio publiko guztietara hedatzea.
- Familiei ematen zaizkien laguntzen hobekuntza eta DSBGESn ematen zaien tratamendua onartuta, oraindik ere badago aukerarik zaugarrienak diren familien beharriari erantzuteko; hori dela eta, zenbait erakundek 18 urtetik beherakoei ematen zaizkien laguntzen unibertsaltasun progresiborantz aurrera egitearen alde egiten dute.
- Zerga-politikak, ardurapeko seme-alabengatiko prestazioak eta tributu-esparruan dauden ondorengoengatiko kenkari fiskalak hobeto integratzeko beharrezkoak diren erreformak aztertzea eta garatzea, errenta txikienetan bereziki.
- Desgaitasunen bat duten pertsonak bizi diren familien kasuan, bai eta guraso bakarreko familien kasuan ere, gainkostu ekonomikoei erantzuteko eskatzen da, berariazko jardueren bidez. Azken horien kasuan, guraso bakarreko egoerak zehazteko irizpideak finkatzea eskatzen da, Eusko Jaurlaritzaren jardura guztietan aplikatu ahal izateko.
- Haurrak eta nerabeak zaintzeko zerbitzuen eta baliabideen kalitatea hobetzea.

4.2.5.4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea

a) Gauzatze-mailari buruzko balorazioa

Laugarren ardatzean ere, haurren eta nerabeen ongizatea eremu askotan sustatzera bideratuta, erakundeek garapen-mailari buruz duten batez besteko balorazioa (10etik 5,8) 2. kapituluaren deskribatutako betetze-maila efektiboaren emaitzen azpitik geratzen da, % 70etik gorako exekuzio-maila handia iradokitzen baitute. Horrela, hurrengo taulak egiaztatzen du erakundeek garapenari buruz duten pertzepzioa, ia helburu guztietan, benetan bildutako gauzatze-datuak baino askoz ere baxuagoa dela.

34. taula. Gauzatze-maila versus 4. ardatza betetzeari buruzko pertzepzioa

	Maila burutzapen	Hautematea erakundeak
4. ardatza. Haurren ongizatea	Exekuzio altua >% 70	5,8/10
8. helburua. Haurrei lotutako arazoak goiz detektatzea eta arreta goiztiarreko zerbitzuen garapenean aurrera egitea	Exekuzioa ertaina %30-70	6,7/10
9. helburua. Haurren osasuna sustatzea esku-hartze integralen bidez, familiei laguntza emanez, bizitza osasungarria sustatzeko eta arrisku-jokabideak prebenitzeko jardueretan	Amaituta >% 90	5,3/10
10. helburua. Bizikidetzarako eta ekitaterako hezkuntza-esparru komuna, diskriminaziorik gabeko eskolatzea eta ikasle bakoitzaren ikaskuntza-beharretara egokitutako hezkuntza-erantzunak	Exekuzio altua >% 70	6,2/10
11. helburua. Haurren babesgabetasunaren prebentzioa eta esku-hartze eraginkorra zaugarritasun eta babesgabetasun-egoeretan.	Exekuzio altua >% 70	6,7/10
12. helburua. Haur eta nerabeen aurkako indarkeria eta genero-indarkeriaren ondorioak prebenitzea	Amaituta >% 90	6,1/10
13. helburua. Adingabeek egindako arau-hausteak prebenitzea eta murriztea eta Gazte Justiziaren erantzun pertsonalizatuak egokitzea, gizarteratzea hobetuz	Amaituta >% 90	5,2/10
14. helburua. Haurrek eta nerabeek beren ongizateari buruzko erabakietan parte hartzea	Exekuzio altua >% 70	5,8/10
15. helburua. gizarte-, kultura- eta gizarte-hezkuntzako ekipamenduak sustatzea, eta aisiarako, kirolerako eta kulturarako sarbidea erraztea haur eta nerabe guztiei eta, bereziki, desabantaila handiena dutenei.	Exekuzio ertaina %30-70	5,6 / 10

Desfase hori bereziki nabarmentzen da 9. helburuan, hau da, haurren osasuna sustatzekoan; 12. helburuan, haurren aurkako indarkeria prebenitzeari buruzkoan; 13. helburuan, adingabeen arau-hausteak murrizteko helburuan, eta 14. helburuan, haurren eta nerabeen parte-hartzeari buruzkoan. 4 helburu horietan, berriz ere, udal-erakundeek dute betetzearekiko pertzepzio txikiena.

b) Eragin handiena duten jarduerak

Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzeko garaian, haien ustez, zein jarduerak izan duten eragin positiboagoa kontuan hartuta, erakundeek honako hau baloratzen dute:

- Oro har, honako hauen garrantzia azpimarratzeko adostasuna dago:
 - o Haur eta Nerabeentzako Indarkeriaren aurkako 2022-2025 Euskal Estrategia onestea, haren diagnostiko-azterketa nabarmenduta;
 - o Euskarri Erakunde arteko Adierazpena - Zaugarritasun-egoeran dauden adingabeak eta gazteak gizarteratzeko eta laneratzeko estrategia partekatua;
 - o haur eta nerabeen lege-aurreproiektuak barne hartzen dituen printzipioak eta ekimenak;
 - o Estatuan, 8/2021 Lege Organikoa onartzea, haurrak eta nerabeak indarkeriatik babesteko.
- Babesgabetasun-egoeran dauden adingabeei dagokienez, nabarmentzekoa da babesgabe-

tasun arin/moderatuko egoeran dauden detekzio eta gizarte- eta hezkuntza-arloko esku-hartze eta esku-hartze psikosozialeko zerbitzuak indartu direla, eta indarkeria matxistaren biktima diren emakumeen seme-alabentzako laguntza hobetu dela.

- Atzerritar adingabeak Euskal Autonomia Erkidegora aldi baterako lekualdatzeko programei buruzko Dekretua onartzea.
- 116111 Zeuk Esan arreta-telefonoa bultzatzea. Haurrentzako eta nerabeentzako laguntza-zerbitzua.
- Arlo soziosanitarioan, hiru lurraldeetan Arreta Goiztiarreko Balorazio Taldeak garatzea, sistemen arteko elkarreragingarritasun soziosanitarioko proiektuan egindako aurrerapenak edo Osakidetzaren eta haurtzaroan eta nerabezaroan babesgabetasun-egoeretan lehen eta bigarren mailako arretako gizarte-zerbitzuen jarduerak koordinatzeko esparru-protokolo orokorra egitea nabarmentzen dira.
- Hezkuntzari dagokionez, honako hauek nabarmentzen dituzte erakundeek: familiek hezkuntza-prozesuetan eta familia-portaerek nerabeen jokabideetan duten eraginari buruzko kontzientzia hartzean duten inplikazioa; eskola-jazarpenari aurrea hartzeko Bizikasi programa; irakaskuntza itunduan diskriminazioa murrizteko egindako aurrerapenak; hezkuntza-ingurunean curriculum sozioemotionala garatzeko proposamenak; eta Berdintasunerako, Begirunerako eta Indarkeriarik Ez Izateko Nahiko hezkidetzaprograma.
- Toki-, eskualde-, lurralde- eta/edo autonomia-esparruetan haurren parte-hartzearen sustapenean aurrerapausoak ematea, haurrei zuzen-zuzenean eragiten dieten erabakietan parte hartzen dutenei arreta berezia eskainiz, ez soilik pasiboa den biztanleria gisa.
- Garraioaren arloari dagokionez, EAEko garraio publiko guztiaren doakotasuna nabarmentzen da 6 urtetik beherakoentzat.

c) Aurrerapen txikiagoak

Aurrerapen txikiagoa izan duten esparruei buruz edo kontuan hartu beharreko hobekuntza-arazo edo -iradokizunei buruz galdetzen zaienean, hauek dira erakundeen ekarpenak:

- Lehen eta bigarren hezkuntzako gizarte-zerbitzuen arteko koordinazio-arazoez bere horretan jarraitzen dute, haurren eta nerabeen sustapen, prebentzio eta babesaren arloan.
- Arreta eta laguntza psikologikoko inbertsio gutxi egiten dira haurrak eta nerabeak antzemateko hasierako faseetan.
- Gurasoenganako indarkeriari dagokionez, ez da lortu arau-hausteak murriztea; arrisku handiko egoeran dauden nerabe arazotsuak dituzten familien esparruan, egindako esku-hartzeak konplexutasun handiagoa izan behar du eta plangintza eta baliabide gehiago behar ditu.
- Adingabeek egindako arau-hausteei dagokienez, ez da gazte justiziaren erantzunik eman, beharizan horri erantzuteko behar beste baliabide pertsonal izateko zailtasunagatik.
- Hezkuntza-arloan, Bizikasi eskola-jazarpena prebenitzeko ekimena positiboki nabarmentzen bada ere, ikusten da eragin mugatua duela beste indarkeria-mota batzuen aurrean; bestalde, arau-aldaketek, LOPIVI deritzon legeak adibidez, oso garapen praktiko eskasa izan dute hezkuntza-eremuetan. Nahiko programaz gain, hezkidetzaprograma hezkuntza-sistema

osoan sistematikoki eta modu orokorrean txertatzen sakondu behar da.

- Arlo soziosanitarioan, aurrerapauso txikiak eman dira Osakidetzaren eta lehen eta bigarren mailako arretako gizarte-zerbitzuen jardueren koordinazioan, haurrak eta nerabeak babesik gabe daudenean. Gutxi garatu dira programa pilotu soziosanitario batzuk, hala nola haurdun dauden ama gazteei laguntzeko programa edo 0 eta 5 urte bitarteko haurrak dituzten familiei zuzendutako programa, non zabarkeria fisiko edo/eta psikikoaren arriskuaren adierazleak aurkezten diren. Haurren osasuna sustatzeko egin diren esku-hartzeek batez ere drogamenpekotasunak prebenitzeko programekin izan dute zerikusia.
- Haur eta nerabeentzako aisialdi-ekipamenduak garatzea, batez ere udalerrri txikienetan.
- Babesgabetasun-egoeran dauden haur eta nerabeentzako egoitza-harrerako baliabideak arautzen dituen uztailaren 8ko 131/2008 Dekretua aldatzea.

4.2.6. 5. ardatza. EAEko familia- eta haur-politiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea

a) Gauzatze-mailari buruzko balorazioa

Bosgarren ardatza EAEn familia- eta haur-politiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea da, eta horixe da garapenerako pertzepziorik txikiena duena (10etik 4,8), nahiz eta 2. kapituluan azaldu-tako jarduera-datuek gauzatze-maila handia erakusten duten, % 70etik gorakoa. Gainera, ardatz horrek alde handiagoa du lortutako betetze-mailaren (handia) eta erakundeek garapenarekiko duten pertzepzioaren (txikia) artean.

Desfase hori are nabarmenagoa da 16. helburuetan –laguntzen informazioa eta gizarte-kontzientziazioa– eta 18. helburuetan –jardunbide egokien zabalkundea, ebaluazioa eta adierazle-leen sistema–; izan ere, bi kasuetan, % 70etik gorako egikaritzearekin, erakundeen balorazioak ez du gainditu ere egiten (10etik 4,8 eta 4,9). Balorazio hori bereziki txikia da udal-erakundeen kasuan (16. helburua) eta hirugarren sektoretik datozenen kasuan (18. helburua).

35. taula. Gauzatze-maila versus 5. ardatza betetzeari buruzko pertzepzioa

	Betearatze maila	Erakundeen hautematea
5. ardatza. Lidergoa eta gobernantza	Exekuzio altua >% 70	4,8/10
16. helburua. Familia- eta haur-politikaren bidez ematen diren laguntza eta zerbitzuen berri eman eta gizarte kontzientziazioa familia eta haurtzaroan inbertitzeko politiken beharraz	Exekuzio altua >% 70	4,9 / 10
17. helburua. Autonomia-, lurralde- eta toki-mailan lidergo- eta koordinazio-esparru argia ezartzea, eta gizarte- eta hezkuntza-esparru erreale baten artikulazioa bultzatzea.	Exekuzio ertaina %30-70	4,9 / 10
18. helburua. Jardunbide egokiak zabaltzea, esku-hartzeak ebaluatzea eta haurren eta familien ongizateari buruzko adierazle-sistema bat izatea, premiak hautemateko eta politika publikoak ebidentzian oinarritutako praktikatik bideratzeko.	Exekuzio altua >% 70	4,8/10

b) Eragin handiena duten jarduerak

EAEEn familia- eta haurtzaro-politiken gidaritzza eta gobernantza bultzatzeko orduan, haien ustez, zein jarduerak izan dute eragin positiboagoa?

- Familia laguntza-sistema kohesionatu, koherente eta osatua eratzea.
- Aurrerapenak hezkuntzaren koordinazio soziosanitarioan.
- Gazteriaren martxoaren 10eko 2/2022 Legea egitea eta onartzea.
- 3/2005 Legea aldatzeko Haurtzaroari eta Nerabezeroari buruzko Lege Proiektua garatzen egindako aurrerapenak. Lege hori Estatukoa baino asmo handiagokotzat eta bermatzaileagotzat jotzen da.
- Familientzako baliabideen gida(k) prestatzea.
- Arau-proiektuetan haurren, nerabeen eta familien gaineko eraginari buruzko txostenak egitea sustatzeko gida metodologiko bat egiteko aurrerapenak.
- Haur eta nerabeentzako planak eta mahaiak garatzea, eta haurrentzako komunitate eta espazio atseginak ezartzea, batez ere toki mailan.
- Haur eta Nerabeen Batzordea, Elkarrizketa Zibilerako Mahaiaren esparruan.

c) Aurrerapen txikiagoak

Aurrerapen txikiagoa izan duten esparruei buruz edo kontuan hartu beharreko hobekuntza-arazo edo -iradokizunei buruz galdetzen zaienean, hauek dira erakundeek ekarpenak:

- Erakundeek arteko eta Hirugarren Sektorearekiko koordinazioa: Familia Batzordea eratzea, Familiaren Euskal Kontseilutik eskegitako batzordeak berraktibatzea eta/edo haur eta nerabeentzako lurralde-kontseiluak bultzatzea.
- Familia-jardunbide egokiak trukatzeko eta zabaltzeko lankidetzaren mekanismoak eta -esparruak sortzea.
- Familia- eta haurtzaro-politiken garrantziari buruzko kontzientziaketa, gizarte-agendan presentzia txikia dutenak.
- Familia-politiketan ematen diren laguntzei eta zerbitzuei buruzko informazioa erraz irakurtzea.
- Familia eta Haurren Zuzendaritzako plantilla eta egitura egokitzea.
- Familia eta Haurtzaroko Behatokiak sendotzea
- Haurren iritzi-barometro bat garatzea bultzatzea.
- Haurren eta nerabeen bizi-baldintzei buruzko luzetarako ikerketak egitea.

4.3. Plan berriaren orientazioari buruzko iritziak

Azkenik, galdetegi kualitatiboaren bidez, familiei eta haurrei laguntzeko etorkizuneko plan baten orientazioari buruzko iritzia eskatu zitzairen erakundeei. Zehazkiago, hurrengo planari begira lehen-tasunezkoak izango lirartekeen behar, helburu edo jarduketan inguruan galdetu zitzairen.²³

4.3.1. EAEko familia- eta haur-politiken gobernantzari buruzko orientabideak

Oro har, erakundeek plan berriaren orientazioari dagokionez egiten dituzten ekarpenak IV. Planaren printzipioekin bat datoz: erakunde arteko izaera eta dimentsio anitzekoa, eragile publiko eta pribatuen lotura, inbertsio soziala, esku-hartze goiztiarra, aukera-berdintasuna, etab.

- Planaren zeharkako izaera indartzea, haurren eta familiaren arazoei eta erronkei ikuspegi globaletik helduko zaiela bermatuz.
- Gobernantza on, koordinatu eta sistemen arteko, sailen arteko eta erakundeen arteko etengabeko abordatze integrala bermatuko duen behar diren mekanismoak eta protokoloak ezartzea.
- Metodologia parte-hartzaile eta transbertsal baten alde egitea, ez soilik lanketan, baizik eta bere hedapenean eta ebaluazioan (Familiaren Euskal Kontseilutik eskegitako batzordeak berraktibatzea).
- Planaren koherentzia bermatzea, beste sistema eta sail batzuen elementu eta planetan oinarrituta (adibidez, Euskadi 2030 Osasun Plana, Adikzioen VIII. Plana, Gazte Justiziaren V. Plana, Hezkuntza inklusiboa, etab.).
- Planek legegintzaldi/hauteskunde-ziklo bat baino gehiago gainditu ohi dutenez, Planean inplikaturako sailletako eta erakundeetako kargu berriekin komunikazio-jarduerak egitea, haien ezagutza, koordinazioa, hedapena eta jarraipena hobetzeko.
- Planaren helburuak hobeto definitzeko beharra, testuinguruaren mugak gaindituz; neurri zehatzek diagnostiko on bati erantzun behar diote, eta baliabideez hornitu, berotu, erakundeekiko konpromisoak hartu eta adierazle zehatzak eman behar dituzte.
- Familia- eta haur-politiken garrantziari buruzko kontzientziazio handiagoan sakontzea, gizarte-agendan presentzia txikia baitute.
- Familia zaugarriei eta/edo behar bereziak dituztenei (desgaitasuna duten pertsonak, etorkinak, guraso bakarreko familiak, genero-indarkeriaren biktimak) arreta handiagoa ematea.
- Ebidentzian oinarritutako programak aplikatzea edo esku-hartzeen ebaluazioa eta ikuskapena sustatzea, bai eta ezagutza eta jardunbide egokiak trukatzeko espazioak, ikasteko espazioak eta tresna eta baliabide baliiodunak sortzea ere; genero-inpaktuaren azterketa kontuan hartuta.

²³ Erantzun irekien galdera denez eta erakundeen heterogeneotasuna kontuan hartuta, jasotako proposamenen artean alde handia dago; beraz, izaera orokorragoa duten gogoetekin batera, jarduera zehatzagoetan oinarritutako proposamen espezifikoak daude.

- Hirugarren sektoreko jarduerak sustatzeko dirulaguntzak indartzea, haur eta nerabeei bereziki zuzendutako proiektu pilotu berritzaileen exekuzioa eta ebaluazioa batera finantzatzeko (ahal dela, Familia eta Haurren Zuzendaritzak kudeatuak).
- Familiaren Euskal Behatokia berraktibatzea, egin beharreko familia-politikaren prospektiba egin dezan, testuingurua eta ebidentzia aztertuz.
- Komunitate-eremutik prebentzio-jardueren eta detekzio goiztiarraren eta esku-hartze goiztiarraren alde egitea, diziplina anitzeko ikuspegi batetik, eta bizitzako lehen urteetako desabantailak zuzentzea.
- Haurtzaroan inbertitzeko printzipioa indartzea, gizarte-inbertsioaren paradigmaren esparruan, prebentzio-izaerako hezkuntza- eta gizarte-politiken aldeko apustu argiarekin, gizarte-politika tradizionalen izaera erreaktiboaren edo aringarriaren aurrean.
- Familia-ikuspegia sartzea, familia-inpaktuari buruzko txostenen bidez, araudia onartzean, bai eta familiari eragiten dioten lehiaketa eta oinarri publikoetan ere (sozialak, hezkuntza-koak, etxebizitzakoak, osasunekoak, etab.).
- Zenbait erakundek Haur eta Nerabeen Lege proiektuarekin bat datorren Haur eta Nerabeentzako Plan espezifiko baten alde egiten dute, Planaren esparruan haurren eta nerabeen ongizatea sustatzera berariaz zuzendutako ekintzen garrantzia kontuan hartuta. Beste erakunde batzuek, aldiz, familia-politikekin lotura mantentzearen alde egiten dute, plan bakar batean, eta, horrela, familiari funtsezko zeregina aitortzen diote haurren garapenean.

4.3.2. Emantzipazioaren, etxebizitza eskuratzeko bidearen eta laneratzearen arloko orientabideak

- Etxebizitzaren arloan, oro har herritarrei, familia zaurgarriari eta, bereziki, gazteei alokairuko etxebizitza eskuratzeko erraztasunak ematea; seme-alabak dituzten familiei eta emantzipatu nahi duten gazteei alokairuko etxebizitzak eskaintzeko laguntza-bideak indartzea; eta diskriminazio positiboa bultzatzea, premia berezia duten seme-alabak dituzten familiei etxebizitza-programak eskuratzeko eta babes publikoko etxebizitzak zuzenean esleitzeko.
- Berriki eman diren emantzipazio-estrategietan eta etxebizitzarako laguntzetan sakontzea, informazio-kanpainak ez ezik, sentsibilizazio-kanpainak ere indartuz.
- Laneratzeari dagokionez, erakundeek adierazi dute komenigarria dela lehen enplegurako pizgarriak eta txanda- eta berrikuntza-programak indartzea; luzaroan langabezian edo enplegu-intentsitate apalean dauden seme-alabak dituzten pertsonen enplegu-ekimen aktiboetara irispidea izan dezaten laguntzea; edo lanbide-orientazioaren eta lanbide-jardunbideen kalitatea indartzea, hezkuntzaren zein lanaren esparruan, gazteek lanbide-eta prestakuntza-arloan erabaki egokiak har ditzaten, eta gazteen emantzipazioa sustatzea.
- Desgaitasunen bat duten pertsonen kasuan, honako hauek eskatzen dira, besteak beste: enplegu arrunterako sarbidea bultzatzea; babes ofizialeko etxebizitza irisgarri gehiago sortzea; desgaitasuna duten gazteek laguntzak jasotzeko mugak handitzea; desgaitasunaren gainkostua laguntza ekonomikoetan kontuan hartzea; aisialdian laguntzeko eta parte hartzeko laguntzak handitzea, besteak beste.

4.3.3. Laneko eta familiako kontziliazioaren, genero-berdintasunaren eta zainketetako erantzukidetasunaren arloko orientabideak.

- Legegintza-arloan, zerbitzuetan, laguntzetan eta prestazio publikoetan eragina duten kontziliazio- eta berdintasun-politika sendoen bultzada indartzea, bai eta enpresetan ere; izan ere, politika horiek beharrezkoak izango dira atzerapenak eta/edo ziurgabetasuna ekar dezaketen gizarte- eta lan-aldaketen etorkizuneko egoerari aurre egiteko.
- Emakumeen eta gizonen berdintasunerantz kultura aldatzeko sentsibilizazioan eta prestakuntzan inbertitzea; kontziliari eta gurasotasunari buruz dauden web guneak eta informazio guneak bultzatzea.
- Zaintza-eredua berriz pentsatzea politika publiko guztietatik, eta dagokien jardueran sartzea. Kontuan hartu behar da zainketen kudeaketa egoera zaurgarrietan konplikatzen dela, hala nola guraso bakarreko familietan, bikoteko bi pertsonak larrialdi egoera batean funtsezko lanetan ari direnean, pobrezia mugan dauden familietan eta baliabide gutxirekin, etab.
- Gizonen gurasotasun positiboan eta erantzukidetasunean sakontzea, haiek zainketetan parte har dezaten eta inplika daitezten sustatzea; adi egotea, kontziliazioa babesten duten neurri guztiek ez baitute erantzukidetasunez egiten, soldata-arrakala areagotu baizik.
- Hiru lurraldeetan izaera soziosanitarioko proiektu pilotuak diseinatzea, atxikimendu segurua sustatzeko eta guraso-sentikortasuna eta -erantzukizuna hobetzeko.
- Enpresak ordu-malgutasunean, lanaldi jarraituetan, telelanean edo lanaldi osoko ordukopurua murriztean inplikazio handiagoa izan dezan sustatzea, norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea errealagoa eta eraginkorragoa izan dadin: kontratazio publikoko prozesuetan bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzen dituzten enpresak lehenesteko klausula sozialak bultzatzea; bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzen laguntzeko neurriak hartzen dituzten enpresei zerga-pizgarriak ezartzeko aukera aztertzea.
- Amagandiko edoskitzea sustatzea, kontziliazio-neurrien bidez, planaren helburuak betetzeko (sei hilabeteren buruan amagandiko edoskitzea mantentzen duten haurren %).
- Guraso bakarreko familien kasuan, lanaldia murrizteagatik laguntza ekonomikoek baremo ekonomiko espezifikoak izateaz gain, mugarik gabeko murrizketei ere aplikatzea eskatzen da, diru-sarreraren galera oro handiagoa baita, diru-sarrera bakarra baitago. Era berean, guraso bakarreko irizpide bat aplikatzea, haurreskoletan sartzeko aukera bermatuko duena, orain doan sartu ahal izango baitira eta eskaria handitu egingo baita (ugariekin egiten den bezala).
- Familia ugarien elkarrekin eskatzen da, guraso bakarreko familien gozamen-aste berberak (24 aste) parekatzea haurdun ez dagoen gurasoarentzako borondatezko eszedentzian, eta laugarrenetik aurrerako seme-alaba bakoitzeko 2 aste gehiago gehitzea; familia ugarietako gurasoen edo seme-alaben lan-kontratazioa sustatzea, enpresei zerga-arinketekin hobaria emanez; mugikortasun geografikoa eta lan-baldintzak erraztu behar dira, eta, halaber, seme-alabak dituzten langileei kaleratzeak edo aldi baterako enplegu-erregulazioeko espediente baten osagarriak eragozteak.
- Desgaitasunen bat duten pertsonen kasuan, entitateek eskatzen dute kontziliazio-programak eta -neurriak bultzatzea daitezela desgaitasunen bat duten gurasoen kasuan, eta, hartara, bizitza independenterako eskubide eraginkorra ahalbidetzea; desgaitasuna duen aita edo ama izanez gero edo desgaitasuna duen odolkidetasuneko bigarren maila arteko

senideren bat zainduz gero, ezarrita dagoena hobetzeko egoerak arautzen dituzten hizarmen kolektiboetan klausulak jasotzea.

4.3.4. Familiei laguntzeko orientabideak

- Familiei zuzendutako prestazio ekonomikoak handitzea, zenbatekoei eta estaldurari dagokienez.
- Familia-errenta estandarizatuaren irizpideak administrazio guztietara eta horrek sarbidea edo zenbatekoa baldintzatzen duen laguntza edo zerbitzu guztietara nola hedatzen diren aztertzea.
- Haur Bermearen Estrategia lurreratzea, neurri zehatzak ezarriz eta Europako Haur Bermearen gomendioak bilduz.
- 18 urtetik beherakoei zuzendutako laguntzen unibertsaltasunean aurrera egitea, pixkanaka, eta zaurgarritasun handiagoko egoerak lehenestea, haurren pobrezia-arriskuaren tasak murrizteko (Haurreskolen adibideari jarraituz).
- Haurren arreta-zerbitzu guztien irisgarritasuna bermatzea, eta hezkuntza-beharretarako laguntza-langileak izatea.
- Aukerak Suspertzen programa sendotzea, desabantaila sozialean dauden adingabeei eta familiei laguntzeko.
- Zerga-politiken eta ardurapeko seme-alabagatiko prestazioen integrazioa hobetzea, errenta baxuenak dituzten familietan bereziki.
- Guraso bakarreko familientzako ekintza positiboko neurriak eta araudia ezartzea, Eusko Legebiltzarrak gehiengo zabalez onartutako legez besteko proposamenean eskatzen den moduan. Guraso bakarreko eskubideen legezko definizioa, sartzeko lehenetsuneko baldintzat hartzea, norberaren txartela sortzea... Familia ugarien kasuan, seme-alabengatiko zuzeneko dirulaguntzak areagotu behar dira, eta, neurri handiagoan, adin-agusitasunera iritsi arte, hirugarrenentzat eta ondokoentzat.

4.3.5. Babesgabetasun-egoerak prebenitzeko eta haurren eta nerabeen ongizatea sustatzeko orientabideak

- Sektore guztietako profesionalei prestakuntza eta sentsibilizazioa hobetzea, haurren eta nerabeen beharrei dagokienez (hezkuntza, osasuna, gizartea, segurtasuna, komunikabideak...).
- Familien eta haurren politiken laguntzei eta prestazioei buruzko informazioa zabaltzen aurrera egitea, irakurketa errazeko irizpideak aplikatuz.
- Babesgabetasun-arriskuan dauden adingabeei zuzendutako politiketan prebentziozko ikuspegia indartzea: haurtzaroan sortutako desberdintasunei aurre eginez, babes osoa eman ez duen babesgabetasun-arrisku handiko edo oso handiko egoeran dauden adingabeekin gizarte-bazterketako egoeran dauden familiei, eta komunitate-prebentzioko zerbitzuak, familia-babeserako zerbitzuak eta familia-harrerako zerbitzuak indartuz, besteak beste. Hala badagokio, familiek eta adingabeek behar duten euskarri integrala ematea, adingabea

guraso-figuretatik ken ez dadin; eta detekzio goiztiarraren, esku-hartze goiztiarraren eta lehen haurtzaroko lotura seguruaren garrantziari buruzko kanpainak egitea.

- Babesik gabe dauden adingabeei dagokienez, honako hauek komenigarriak direla adierazi da:
 - o babes-sistema propioa gizatiartzea eta sistemaren barruan dauden haur eta nerabeei arreta emateko elementu nagusi gisa lotura garatzea sustatzea,
 - o adingabeen profilekin bat datozen baliabideen eta profesionalen espezializazioa indartzea, batez ere jokaera-arazoak eta desgaitasuna dituzten adingabeak, bakarrik dauden adingabe atzerritarrak eta helduarora igarotzea,
 - o esku-hartzeko eredu komuna definituz, gizarte- eta hezkuntza-arloan eta arlo psiko-sozialean esku hartzeko zerbitzuak bultzatzea, Gizarte Zerbitzuen Zorroan babes-gabetasun-egoeran edo -arriskuan dauden adingabeentzat.
 - o Gizarte-babesik gabeko egoeran dauden haur eta nerabeentzako egoitza-harrerako baliabideak arautzen dituen uztailaren 8ko 131/2008 Dekretua aldatzea.
 - o asistentziaren kalitatea ebaluatzeko eta neurtzeko sistemak ezartzea, foru programa eta zerbitzu desberdinen etengabeko hobekuntza ezarri ahal izateko; halaber, babesgabetasun-egoeran dauden haurrei zuzendutako zerbitzuen alde aurretik ezarritako kalitate-estandarren kontrola ezartzea.
- Koordinazioa hobetzea, sustapenaren, prebentzioaren eta babesaren arloan, lehen eta bigarren hezkuntzako gizarte-zerbitzuen artean; gizarte-zerbitzuen eta Osakidetzaren artean, haurrak eta nerabeak babesik gabe daudenean; eta gizarte-zerbitzuen eta segurtasun-zerbitzuen artean, haurren babesgabetasunaren esparruan.
- Delituen prebalentziaren tamaina epe ertain eta luzera murriztea, ez bakarrik arau-hausle adingabeekin egiten diren esku-hartzeekin eta tratamenduekin, baizik eta eskala handiko prebentzioarekin (batez ere, lehen mailako prebentzioarekin). Horretarako, hainbat alderdi hartu behar dira kontuan: hezkuntza, familia, diru-sarrerak, etab.).
- Gurasoenganako indarkeria erabiltzen duten adingabeei zuzendutako programak indartzea.
- Indarkeria matxistaren tratamenduan eta horrek haurtzaroan dituen ondorioetan sakontzea. Arau-aldaketen aplikazio praktikoa sustatzea, hala nola Haurrak eta Nerabeak Indarkeriatik Babesteko Lege Integrala (HNIBBILO), eta Haurren eta Nerabeen Aurkako Indarkeriaren aurkako Euskal Estrategia onestea, lehentasunezko eta zeharkako proiektuak eta programak lantzeko erreferentzia-esparru gisa.
- Hezkuntza-arloan babesgabetasun-, tratu txarreko eta jazarpen-egoerak prebenitzeko protokoloa ebaluatu eta eguneratzea, ikasleen ahotsa txertatuz; testu-liburuen eta curriculum-materialaren kudeaketa solidariorako programa irakaskuntza publiko eta pribatu itunduko ikastetxe guztietan zabaltzea, derrigorrezko irakaskuntza osoan.
- Ikastetxe publiko zein pribatu itunduetan aisiarako eta astialdirako diruz lagundutako jarduerak bultzatzea, oporraldi guztietan, ordutegiak familiaren beharretara egokituz, lana eta familia bateragarri egiteko.
- Indarkeria matxista mota berriak aztertzea eta berrikustea, hala nola neskatoen, nerabeen eta gazteen aurkako ziber-indarkeria.

- Familientzako Gida eguneratu eta zabaltzea, euskal familiei erakunde eta entitate ezberdi-
netatik eskaintzen zaizkien baliabide eta laguntza guztiak jasotzeko.
- Osasunari eta haurtzaroan ohitura osasungarriak sustatzeari dagokionez, hauek dira le-
hentasanak:
 - o haur, nerabe eta horien familientzako osasun mentaleko zerbitzuak sendotzea,
 - o Adingabeok ardurapean dituzten familiek laguntza psikologiko eta psikopedago-
giko orokorreko zerbitzuak doan jasotzeko aukera izatea.
 - o Adingabeek eta nerabeek teknologia berriak modu desegokian erabiltzeko arriskua-
ri dagokionez, prebentzio eta esku-hartze programak indartzea,
 - o erakunde arteko hitzarmenak bultzatzea, elikagaien eta ostalaritzaren industriare-
kin lankidetzan, elikagai prestatuetan azukre, gantz saturatu eta gatza murrizteko,
 - o Euskadiko Ama Esne Bankua sustatzeko eta sensibilizatzeko kanpainak egitea eta
urtean zehar emaile kopuru nahikoa bermatzea.
- Arreta Goiztiarreko esku-hartze integralari buruzko otsailaren 2ko 13/2016 Dekretuaren ga-
rapena amaitzea, batez ere AGko ekintza-ildo estrategikoen definizioari eta hezkuntza,
osasun- eta gizarte-zerbitzuen sistemei dagozkien zerbitzuen eta prestazioen zorroen ga-
rapenari dagokienez.
- Erakundeen zaintza-eredu inklusiboa sustatzea, jarduera interaktiboak antolatzen diren
ikastetxeetan familia-espazioak garatuz, gizarte-zerbitzuei eta familientzako lanbide-
heziketari buruzko informazioa emanez (Haur Bermearen Estrategiaren barruko proposa-
menarekin bat etorritik).
- Aurreikusita zeuden programa pilotu batzuen garapenari ekitea: haurdun dauden ama gaz-
teei laguntzeko programa pilotu soziosanitarioa, 0 eta 5 urte bitarteko haurrak dituzten
familiei zuzendutako programa pilotu soziosanitarioa, zabarkeria fisiko edo/eta psikikoa-
ren arrisku-adierazleak edo zabarkeria fisiko edo/eta psikikoa-aren egoera arinak edo mode-
ratuak erakusten dituztenak.
- Genero-indarkeria pairatzen duten emakumeen kasuan, emakume hauek eta biktima diren
seme-alabak artatzen dituzten zerbitzen koordinazioa eta arreta hobetzea proposatzen da
; emakume biktimentzako prebentzio-izaerako taldekako tailerrak aktibatzea, seme-alabek
behar duten zaintzari eta segurtasunari dagokionez, eta etorkizunean tratu txarren edo
mendetasunaren jokabide-ereduak errepikatzea.
- Euskadi Lagunkoia programan aurrera egin bada ere, belaunaldien arteko sinergia gehiago
gara daitezke.
- Biztanle gutxien dituzten udalerrietan haur eta nerabeentzako aisiarako ekipamenduen
hornidura hobetzea.
- Haurren parte-hartzearen sustapenean aurrera egitea tokiko, eskualdeko, lurraldeko
eta/edo autonomia-erkidegoko eremuetan, biztanleria pasibo gisa ez ezik, zuzenean eragi-
ten dieten erabakietan partaide gisa ere.
- Adingabeoentzako garraio publikoan deskontu eta hobari berriak sartzeko aukera azter-
tzea, 12 urtetik beherakoentzako doakotasuna zabalduz.

- Desgaitasunen bat duten haurren kasuan, honako hauetarantz jotzen da: familiek bizitza independenterako eskaintzen dituzten laguntza-trantsizioak lantzeko beharra, horretarako behar diren laguntzekin; egitura eta ekipamendu soziokulturalak -fisikoak nahiz kognitiboak, diseinatu eta garatzeko orduan haurren eta haien familien aniztasuna kontuan hartzea; hezkuntza-zentroen eta eskolaz kanpoko jardueren aukera-berdintasuna bermatzea desgaitasunen bat duten haurrei; eta desgaitasunen bat duten haurrei parte hartzeko espazioak erraztea.

1. ERANSKINA. IV. PLANEKO ARDATZAK, HELBURUAK ETA JARDUERAK BETETZEKO ADIERAZLEEN LABURPEN-TAULA

1. ardatza. Gazteen emantzipazioa eta familia berrien prestakuntza bultzatzea				Exekuzio altua			
1. helburua. Enplegua lortzea. Gazteen enplegu-politika aktiboak eta gazteek kalitateko enplegua lortzera bideratutakoak indartzea	Exekuzioa ertaina	2018			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira
Gizarteratze aktiboko programen bidez kontratatutako gazte-kopurua (Lanbide)		52.563	58.028	110.591			
Gazteei egindako kontratuen kopurua (Lanbide)		168.422	162.799	331.221			
Gazteei egindako kontratuen batez besteko iraupena (Lanbide)		30	35	33			
Txanda-kontratuen bidez enplegua lortzen duten gazteen kopurua (Lanbide)		320	467	787			
Eszedentzia edo lanaldi-murrizketa duten pertsonak ordeztzeko diru-laguntzen kopurua (Lanbide)				1.852			
Eszedentzia hartu edo lanaldia murriztu duten pertsonak ordeztzeko diru-laguntzen onuradunen kopurua (Lanbide)				544			
2. helburua. Seme-alabak dituzten pertsonen eta gazteek etxebizitza eskuratzea erraztea.				Amaituta			
		2018			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira
Sustapen publikoko etxebizitzak eskuratzen dituzten gazteen kopurua		2.030	.1773	3.803 03 03, 03:03	871	650	1.992
Eraikitako zuzkidura-bizitokiaren kopurua							725
Zuzkidura-alojamenduetara sartzen diren gazteen kopurua		278	181	459			725
Sustapen publikoko etxebizitzak eskuratzen dituzten guraso bakarreko familien edo familia ugarien kopurua				Guztira: 109. 83 gurasobakarra. 26 ugari			Guztira: 740. 725 guraso bakarreko, 15 ugari
Sustapen publikoko etxebizitzak esleitzeko prozedura orokorretik kanpo dauden seme-alabak dituzten familien kopurua				181 etxebizitza			318 etxebizitza
Gaztelagun programaren onuradunen kopurua					% 57,68	%42,28	4.638
Gaztelagun programaren prestazioaren batez besteko zenbatekoa							234,1
Gaztelagun programari dagokion gastu osoa					% 61,59	% 38,39	8.812.141 15.141

2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta seme-alabak zaintzeko erantzukidetasuna erraztea. Amaituta

3. helburua. Gurasoek behar duten denbora eman diezaieten seme-alabei, familien beharrei eta gizarte erantzunkideari egokitutako denbora sozialaren antolaketa egokiagoa sustatuz.	Exekuzio altua	2018			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira
Herri-administrazioetan lan egiten duten eta Gizarte Segurantzak ezarritakoaz gain gurasotasun-baimena lortzen duten pertsonen kopurua					922	504	1426
Mendetasuna duten pertsonak zaintzeko eszedentziarako edo lanaldi-murrizketarako diru-laguntzak jasotzen dituzten pertsonen kopurua		329	77	406	358	89	447
Mendetasuna duten pertsonak zaintzeko eszedentziarako edo lanaldi-murrizketarako laguntzen batez besteko zenbatekoa		1.067,02 €	1.069,61 €	1.067,51 €	1.240,94 €	1.243,09 €	1.241,37 €
Mendetasuna duten pertsonak zaintzeko eszedentziarako edo lanaldi-murrizketarako diru-laguntzetarako guztizko gastua		533.508,9 €	125.144,1 €	658.653 €	716.019,78 €	179.004,94 €	895.024,72 €
Haurdun ez dagoen ezkontidearentzako eszedentziarako diru-laguntzak jasotzen dituzten pertsonen kopurua				0	33	229	262
Haurdun ez dagoen ezkontidearentzako eszedentziarako laguntzaren batez besteko zenbatekoa				0	4.470,40 €	2.484,37 €	2.734,52 €
Haurdun ez dagoen ezkontidearentzako eszedentziarako laguntza ekonomikoetara bideratutako gastu osoa				0	147.523,2 €	568.920,8 €	716.444,00 €
Seme-alabak zaintzeko eszedentziarako diru-laguntzak jasotzen dituzten pertsonen kopurua, premia bereziko egoeraren arabera (eszedentzia osoa + lanaldi-murrizketa)					- guraso bakarra: 263 - ugari: 1.016 - pertsona bat %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria - larria: 526 - Genero-biktima: 20 Guztira emakumeak: 1.825	- guraso bakarra: 20 - ugaria: 186 - %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria - larria: 91 - Genero-biktima: 0 Gizonak guztira: 297	- guraso bakarra: 283 - ugariak: 1.202 - %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria dutenak - larriak: 617 - Genero-biktima: 20 Guztira sit. berezia: 2.122
Seme-alabak zaintzeko eszedentziarako laguntzaren batez besteko zenbatekoa, premia bereziko egoera motaren arabera (eszedentzia osoa + lanaldi-murrizketa)					- guraso bakarra. : 1.485,52 € - ugaria: 1.603,5 €	- guraso bakarra. : 1.955,05 € - ugaria: 1.673,7 €	- guraso bakarra : 1.515,28 € - ugaria: 1.614,74

2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta seme-alabak zaintzeko erantzukidetasuna erraztea. Amaituta

3. helburua. Gurasoek behar duten denbora eman diezaieten seme-alabei, familien beharrei eta gizarte erantzunkideari egokitutako denbora sozialaren antolaketa egokiagoa sustatuz.

Exekuzio altua	Emakumeak	2018		2022		Guztira
		Gizonak	Guztira	Gizonak	Guztira	
Seme-alabak zaintzeko eszedentziarako diru-laguntzetarako guztizko gastua, premia bereziko egoera motaren arabera (eszedentzia osoa + lanaldi-murrizketa)			- %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria : 1.506 € - Genero-biktima: 1.673 € Emakumeak guztira: 1.556,1 €	- % 50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria : 1.560,01 € - Genero-biktima: 0 € Gizona guztira: 1.654,9 €	€ - %50eko desgaitasuna edo hortik gorakoa edo dependentzia larria: 1.514,1€ - Genero biktima: 1.673€ Guztira: 1.570,04 €	
			- guraso bakarra : 592.724 € - ugaria: 2.187.168 € - %50eko desgaitasuna edo hortik gorakoa edo mendekotasun larria: 1.189.851€ - genero-biktima: 41.834€ Emakume osoa: 4.011.577 €	- guraso bakarra: 52.786 € - ugaria: 435.174 € - % 50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria: 213.722 € - genero-biktima: 0 Gizonezkoa, guztira: 701.682 €	- guraso bakarra: 645.511 € - ugaria: 2.622.342 € - %50eko desgaitasuna edo sup-a o dependentzia larria: 1.403.573- genero biktima: 41.834€ Guztira: 4.713.259 €	
			- guraso bakarrak: 263 - ugariak: 1.016 - %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria duten familiak: 526 - Genero-biktima: 20 Emakumeak guztira: 1.825	- guraso bakarrek: 20 - ugariak: 186 - %50eko ezintasuna edo dependentzia larria: 91 - genero-biktima: 0 Gizonak guztira: 297	- guraso bakar: 283 - ugariak: 1.202 - %50eko ezintasuna edo dependentzia larria: 617 - Genero-biktima: 20 Egoera berezia:	
Seme-alabak zaintzeagatik lanaldia murrizteko laguntza ekonomikoak jasotzen dituzten pertsonen kopurua, premia bereziko egoeraren arabera (eszedentzia osoa + lanaldi-murrizketa)						

2. ardatza. Norberaren bizitza, familia eta lana uztartzea eta seme-alabak zaintzeko erantzukidetasuna erraztea. Amaituta

3. helburua. Gurasoek behar duten denbora eman diezaieten seme-alabei, familien beharrei eta gizarte erantzunkideari egokitutako denbora sozialaren antolaketa egokiagoa sustatuz.	Exekuzio altua	Emakumeak	2018			2022		
			Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira	
								2.122
Seme-alabak zaintzeko lanaldia murrizteko laguntzaren batez besteko zenbatekoa, premia bereziko egoeraren arabera (eszedentzia osoa + lanaldi-murrizketa)					- guraso bakarra: 1.485,52 € - ugaria: 1.603,5 € - %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria: 1.506,1 € - Genero-biktima: 1.673,34 € Emakumea guztira: 1.556,1 €	- guraso bakarra: 1.955,05 € - ugari: 1.673,7 € - %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria: 1.560 € - Genero-biktima: 0 Guztira: 1.654,9 €	- guraso bakarra: 1.515,28 € - ugariak: 1.614,74 € - %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria: 1.514,1 € - Genero biktima: 1.673,34 € Guztira: 1.570,04 €	
Seme-alabak zaintzeko lanaldia murrizteko diru-laguntzetarako guztizko gastua, premia bereziko egoeraren arabera					- guraso bakar: 592.724 € - ugaria: 2.187.168 € - %50eko desgaitasuna edo mendekotasun larria: 1.189.851 € - Genero-biktima: 41.834€ Emakumea guztira: 4.011.577 €	- guraso bakar: 52.786 € - ugaria: 435.174 € - Desgaitasuna: %50 - Mendekotasun larria: 213.722 € - Genero-biktima: 0 Guztira: 701.682 €	-guraso bakarra: 645.511€- ugaria:2.622.342€- %50eko ezgaitasuna edo mendekotasun larria:1.403.573€- Genero-biktima:41.834€ Guztira: 4.713.259€	
Concilia+ web-orria osatzeko gastuak				10.890 €				
Bizitza pertsonala, familia eta lana uztartzeko proiektu-pilotu eta planetara bideratutako gastu osoa enpresa/erakundeetan				108.610 €				392.700 €
Berdintasun-planak garatzeko sentsibilizazioko, laguntzako eta orientazioko jarduerak jaso dituzten enpresen kopurua				4				
Diagnostiko bat eta kontzilio-plan bat egiteko laguntza jaso duten erakundeen kopurua								44

4. helburua. Gurasotasun positiboa eta atxikimendu segurua sustatzea. Hazteko guraso-trebetasunak eskuratzea sustatzea, lotura eta atxikimendu segurua sustatzea, eta familiei zailtasun-egoeretan laguntza eskaintzea.	Exekuzio altua	2018			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira
<i>Familia eta Haurtzaroaren Zuzendaritzak bultzatutako gurasotasun positiboko proiektuei zuzendutako guztizko gastua</i>				35.910 €			
<i>Familia Politikako eta Aniztasuneko Zuzendaritzak bultzatutako gurasotasun positiboko proiektuetan parte hartzen duten hezkuntza-sistemako, haurren arretarako sistemako eta osasun-sistemako profesionalen kopurua.</i>				111			
<i>Gizonduz programaren barruko jardueretan parte hartu duten pertsonen kopurua</i>		227	481	708			
<i>Familia-bitartekaritzako zentro-kopurua</i>				3			4
<i>Familia-bitartekaritzako zentroetako profesionalen kopurua</i>				14			16
<i>Familia-bitartekaritzako zentroetan artatutako pertsonen kopurua</i>				11.705	9.272	5.139	14.411
<i>Familia-bitartekaritzarako zentroi bideratutako gastu osoa</i>				755.000 €			840.000 €
<i>Izapidetutako familia-bitartekaritzako espedienteen kopurua</i>				2115			
<i>Familia-terapiako programetan parte hartzen duten pertsonen kopurua, bitartekaritzan parte hartzeagatik</i>							265
<i>Bitartekaritza-programen prozesuetan parte hartzearen ondoriozko familia-terapiako programen gastu osoa</i>							58.089 €

3. ardatza. Familiei laguntzea							Exekuzio altua					
5. helburua. Seme-alabak dituzten familientzako laguntza ekonomikoa eta haurren pobreziaren prebentzioa. Seme-alabak dituzten familiei gutxieneko baliabide ekonomikoak bermatzea	Amaituta	Emakumeak	2018		2022							
			Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira					
							148.403					
							791,89 €					
Ardurapeko seme-alaba bakoitzeko laguntzen onuradun diren familien kopurua							117.518.917 €					
Norberaren ardurapeko seme-alabagatikoko laguntzen batez besteko zenbatekoa												
Norberaren ardurapeko seme-alabagatikoko laguntzetara bideratutako gastu osoa												
6. helburua. Haurrentzako arreta. Haur guztiak haurren arreta-zerbitzu irisgarriak, eskuragarriak eta kalitatezkoak jaso ditzaten bultzatzea.	Amaituta	Emakumeak	2018		2022							
			Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira					
Haurreskoletako zentro-kopurua					235		233					
Haurreskoletako plazak					8.582		8.620					
Haurreskoletan sartzeko egindako familiaren ekarpenaren batez besteko zenbatekoa					160		148					
Zaintzaileak kontratatzekeko diru-laguntzen onuradunen kopurua ²⁴						232	92	324	174 Z (0-3)	87 Z (0-3)	261 Z (0-3)	
								201 Z (0-14)	107 Z (0-14)	308 Z (0-14)		
Zaintzaileak kontratatzekeko laguntza ekonomikoaren batez besteko zenbatekoa									958,6 € Z (0-3)	958,6 € Z (0-3)	958,6 € Z (0-3)	
									1.092,8 € Z (0-14)	1.092,8 € Z (0-14)	1.092,8 € Z (0-14)	
Zaintzaileak kontratatzekeko laguntza ekonomikoetara bideratutako gastu osoa									196.840 € Z (0-3)	98.421 € Z (0-3)	295.261 € Z (0-3)	
									219.662,73 € Z (0-14)	116.934,88 € Z (0-14)	336.597,61 € Z (0-14)	
Premia-egoera puntualetan haurrentzako arreta-programa piloturako guztirako gastua											48.000 €	60.000 €
7. helburua. Familia-forma eta -loturen aniztasuna babestea, belaunaldien arteko harremanak sustatzea eta aitona-amonek beren bilobak zaintzeko egiten duten ekarpena aitortzea.	Batez besteko exekuzioa	Emakumeak	2018		2022							
			Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira					

²⁴ 2022an emandako datuak 164/2019 Dekretuaren V. kapitulari dagozkionak dira, 2022/09/30era arte indarrean egon zena. 2022/10/1etik aurrera, langileak kontratatzekeko laguntzen 102/2022 Dekretu berria jarri zen indarrean.

4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea

Exekuzio altua

8. helburua. Detekzio goiztiarra bultzatzea eta arreta goiztiarreko zerbitzuetan aurrera egitea. Ohitura osasungarriak sustatzea eta osasuna lortzea	Batez beste- teko exe- kuzioa	2018			2022		
	Amaituta	Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakume- ak	Gizonak	Guztira
9. helburua. Haurren osasuna sustatzea esku-hartze integralen bidez, hazkuntza bultzatzeko, bizitza osasuntsua sustatzeko eta arrisku-jokabideak prebenitzeko.							
<i>Jaiotzean pisu txikia duten haurren %</i>				0,1			% 5,94 (pisua <2500 gr)
<i>12 urterekin txantxarrik gabeko haurren %</i>		0,7	0,7	0,7			
<i>Euskadiko Ama Esne Bankuko emaile gisa aurre hautatutako emakumeen kopurua</i>		99	20	99	70		70
<i>PADIren estaldura</i>				0,7			
<i>Kerik Gabeko Gazteak programako parte-hartzaileak</i>				7.282 ikasle 79 ikas- tetxe			3.442 ikasle 38 ikastetxe
<i>Droga-mendekotasunen ingurumen-prebentziorako programetan parte hartzen duten per- tsonak</i>		102.146, 6.	91.558	193.704 - 193.704	82.285, 85.	77.943	160.228
<i>Arrisku digitalak prebenitzeko eta haiei aurre egiteko programa pilotuetan parte hartzen duten pertsonak</i>				6.233	10.319 19, 19:19	9.862 62	20.181
<i>Nerabeak drogen kontsumo arazotsuak prebenitzeko eta horiei heltzeko programetan</i>				1.616	1.242	991	2.233
10. helburua. Elkarbizitarako eta ekitaterako hezkuntza-esparru komun bat de- finitzea, aniztasunaren balioa indartzeko, diskriminaziorik gabeko eskolatzea bermatzeko eta hezkuntza-erantzunak ikaskuntza-beharretara egokitzeko.	Exekuzio altua	2020			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakume- ak	Gizonak	Guztira
<i>Aukerak Suspertzenen artatutako haur eta nerabeen kopurua</i>		% 50	% 50	1.114	% 49	% 51	2.829
<i>Aukerak Suspertzenen artatutako familien kopurua</i>							2.201
<i>Aukerak Suspertzen Ukraina artatutako haur eta nerabeen kopurua</i>					% 45	% 55	69
<i>Aukerak Suspertzen Ukraina artatutako familien kopurua</i>							29

4. ardatza. Haurren eta nerabeen ongizatea sustatzea

Exekuzio altua

11. helburua. Haurren babesgabetasun-egoerei aurrea hartzea eta esku-hartze eraginkorra izatea zaurgarritasun- eta babesgabetasun-egoera arin, ertain eta larrietan.	Exekuzio altua	2018			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira
<i>Gizarte- eta hezkuntza-eskuhartzerako udal-/foru-zerbitzuak erabiltzen dituzten adingabeen kopurua</i>							
AFA		330	406	736	337	295	632
BFA				50			329
Erandioko Udala		45	62	107	27	47	74
Galdakaoko Udala					68	108	177
Donostiako Udala		250	339	589			
Hernaniko Udala		53	54	107			
Zarauzko Udala				88			
Irungo Udala - Gizarte eta hezkuntzako esku-hartzea ingurune irekian		188	289	477	151	227	378
Irungo Udala - gazteekin programa		9	11	20	10	12	22
Leioako Udala		89	99	188			
Laudioko Udala				28			
Sestaoko Udala		99	124	223			162
<i>Familia-harreran dauden adingabeen kopurua</i>							
Arabako FA		62	67	129	62	56	118
GFA		153	201	354			
<i>Egoitza-harreran dauden adingabeen kopurua</i>							
Arabako FA		129	337	466	155	368	523
GFA		130	304	434			
<i>Zaurgarritasun-egoeran dauden haur eta nerabeentzat laguntza- eta mentore-programetan parte hartu dutenen kopurua</i>							
Arabako FA				334 tutoretza eta 115 zaintza	267 tutoretza; 54 zaintza	132 tutoretza eta 31 zaintza	399 tutoretzapean eta 85 zaintzapean

12. helburua. Haur eta nerabeen aurkako indarkeria prebenitzea, bai eta genero-indarkeriak haur eta gazteen gainean dituen ondorioak ere.	Amaituta	Emakumeak	2018		Emakumeak	2022		
			Gizonak	Guztira		Gizonak	Guztira	
<i>Genero-indarkeriako egoerak izan dituzten familia-unitateetako esku-hartze espezializatuko programetan dauden adingabekoen kopurua</i>								
Arabako FA			78 adingabe Hegoak Foru Zerbitzuan			155 adingabe Hegoak Foru Zerbitzuan		
			38 Esku-hartze Psikohezitzaileko eta Genero-indarkeriaren biktimentzako Laguntzako			16 Esku-hartze Psikohezitzailean eta genero-indarkeriaren biktimentzako laguntzan.		
BFA					370,0		468,0	
GFA		69,0	112,0	181,0				
Nahiko hezkidetzeta programan parte hartu duten pertsonen kopurua		2.774,	2.709.	5.483				
13. helburua. Gazteen delinkuentziari aurrea hartzea eta adingabe arau-hausleen arretoa hobetzea. Adingabeek egindako arau-hausteak murriztea eta Gazte Justiziaren erantzunak pertsonalizatzea, gizarteratzea hobetuz	Amaituta	Emakumeak	2018		Emakumeak	2022		
			Gizonak	Guztira		Gizonak	Guztira	
<i>Gurasoenganako indarkerian espezializatutako familian esku hartzeko programetan parte hartu dutenen kopurua</i>								
BFA			103 familia			100 familia (85 adingabe)		
GFA		23	37	60				
14. helburua. Haurrek eta nerabeek beren ongizateari buruzko erabakiak hartzen parte har dezaten bultzatzea.	Exekuzio altua	Emakumeak	2018		Emakumeak	2022		
			Gizonak	Guztira		Gizonak	Guztira	
15. helburua. Gizarte- eta kultura-zerbitzuak eta gizarte- eta hezkuntza-zerbitzuak garatzea; hau eta nerabeen aisia, kirola eta kulturarako sarbidea erraztea, bereziki, egoera zaurgarrian dauden pertsonen.	Batez besteko exekuzioa	Emakumeak	2018		Emakumeak	2022		
			Gizonak	Guztira		Gizonak	Guztira	
<i>Haur eta familian hirugarren sektorerako diru-laguntzak jaso dituzten erakundeen kopurua</i>								
Sailburuordetza Gizarte-politikak					13		32	
Arabako FA					7		4	
GFA					8			
Donostiako Udala					21			

Zarauzko Udala	1	
Sestaoko Udala	1	1
Hautzarroan eta familian Goi Mailako Heziketa jardueretarako diru-laguntzetarako gutzizko gastua		
Sailburuordetza Gizarte-politikak	256.315,0 €	401.245,22 €
Arabako A	24.848,6 €	20.030,77 €
GFA	49.100,0 €	
Donostiako Udala	61.000,0 €	
Zarauzko Udala	1.449,2 €	
Sestaoko Udala	4.367,0 €	6.000 €
Mugiment programan parte hartu duten erakundeen kopurua	14	124
Mugiment Programan egindako jardueretan parte hartu duten pertsonen kopurua	76	9.496
Adingabeentzat erabateko edo zatiko doakotasun-sistemak aplikatzen dituzten garrario publikoko zerbitzuak ematen dituzten konpainien kopurua	40	40

5. ardatza. Euskadin familia- eta haur-politiken gidaritza eta gobernantza bultzatzea

Exekuzio altua

16. helburua. Familia- eta haur-politikaren esparruan antolatutako laguntzen eta zerbitzuen berri ematea, eta gizarte kontzientziaztea familian eta hautzarroan inbertsio-politikak garatzeko beharraz	Exekuzio altua	2018			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira
Haurren eskubideak sustatzera eta familietan eta haurren inbertitzera bideratutako kanpainen kopurua + kontziliazioari eta hazkuntzari buruzkoa							
Gizarte-politikatako Sailburuordetza				1			3 (2021)
Irungo Udala				1			3
Haurren eskubideak sustatzeko eta familietan eta haurren inbertitzeko kanpainetara bideratutako gastua						6.048,79 €	91.262,39 €
Gizarte-politikatako Sailburuordetza							
Irungo Udala							2.000 €
17. helburua. Autonomia-, lurralde- eta toki-mailan lidergo- eta koordinazio-esparru bat ezartzea, eta gizarte- eta hezkuntza-eremu erreal baten artikulazioa bultzatzea.	Batez besteko exekuzioa						

18. helburua. Jardunbide egokiak zabaltzea, esku-hartzeak ebaluatzea eta haurren eta familien ongizateari buruzko adierazle-sistema bat izatea, premiak hautemateko eta politika publikoak ebidentzian oinarritutako praktikatik bideratzeko.	Exekuzio altua	2018			2022		
		Emakumeak	Gizonak	Guztira	Emakumeak	Gizonak	Guztira
<i>Haur eta Nerabeen Behatokitarako berariaz bideratutako gastu osoa</i>				40.000 €			154.113,40€
<i>Haur eta Nerabeen Behatokiaren webguneko erabiltzaile-kopurua</i>				2.900			3.109
<i>Haur eta Nerabeen Behatokiaren web orriaren ikusitako orrialdeen kopurua</i>				11.679			18.138
<i>Haurren edo Familiaren Behatokiaren egindako azterketa/berrikuspen sistematikoaren kopurua</i>				2			2

2. ERANSKINA. FAMILIEN ETA HAURREN ZUZENDARITZAK FAMILIA- ETA HAUR-POLITIKETAN GAUZATUTAKO AURREKONTUA (2018-2022)

Hurrengo koadroan, Familia eta Haurren Zuzendaritzak gauzatutako aurrekontuaren bilakaera islatzen da, IV. Plana indarrean dagoen bitartean, 2018- 2022 epean, familia- eta haur-politiketan soilik. Gogoratu behar da IV. kapituluaren aurreikusitako jardueren %40 inguru Eusko Jaurlaritzako Familia eta Haurren Zuzendaritzaren ardura direla. Zehazkiago, kalkulu osoak ekintza hauen* zenbaketa barne hartzen du:

- Familientzako kontziliaziorako laguntzak (164/2019 Dekretuaren laguntza-lerroa eta COVID-19aren laguntza-lerroa)
- Enpresentzako kontziliazio-laguntzak
- Seme-alabak hazteko laguntzak
- Familia eta Haur eta Nerabeentzako Behatokiak
- Kontziliazio-politikak (K30 pilotajea, Kontziliaren kudeaketa, kanpainak, ebidentzia zientifikoa...)
- Familien bitartekotza-politikak (FBZ, terapia, tokiko gastuak, materialak eta publizitatea)
- Gurasotasun positiboa
- Haurtzaroari eta nerabezaroari buruzko politikak
- IV. Planaren eta Itunaren neurriak abian jartzea
- Kontziliazioa eta gurasotasun positiboa bultzatzeko dirulaguntza izendunak.

Familia eta Haurren Zuzendaritzak familia- eta haur-politiketan gauzatutako aurrekontua (2018-2022)					
2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
49.654.933,73 €	48.895.355,07 €	45.562.683,04 €	53.726.093,69 €	47.961.339,50 €	245.800.405,03 €

*Kontuan izan behar da, 2020an legealdia aldatu zenean, aldaketak egon zirela Sailean, eta aldaketa horiek eragina izan zutela hasieran Familia Zuzendaritzaren eskumenekoak ziren gaietan (Immigrazioa eta LGTBI). Immigrazioaren kasuan, Migrazio eta Asilo Zuzendaritzara eraman ziren, eta, LGTBIren kasuan, Giza Eskubideen, Memoriaren eta Lankidetzaren Sailburuordetzara.

*Ez da kontabilizatu Zuzendaritzak 2018-2019 ikasturtean Inmigrazioan eta LGTBIIn egindako gastua, ezta Gizarte Politiketako Sailburuordetza osatzen duten beste Zuzendaritzei dagokiena ere (Migrazioa eta Asiloa eta Gizarte Zerbitzuak).

FAMILIENTZAKO KONTZILIAZIORAKO LAGUNTZAK	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
N lerroa (164/2019 Dekretua)	3.265.075,40 €	20.072.497,09 €	19.718.645,89 €	22.512.966,78 €	19.493.690,87 €	105.062.876,03 €
D lerroa (164/2019 Dekretua)	658.653,06 €	671.297,43 €	731.746,40 €	975.617,98 €	895.024,72 €	3.932.339,59 €
E lerroa (164/2019 Dekretua)	--	--	1.287.918,61 €	4.415.485,16 €	716.443,67 €	6.419.847,44 €
Z lerroa (164/2019 Dekretua)	262.255,67 €	270.091,80 €	294.020,56 €	451.178,00 €	631.858,60 €	1.909.404,63 €
2020ko apirilaren 8ko Agindua (COVID N eta D)	--	--	426.963,58 €	239.458,39 €	3.799,09 €	670.221,06 €
Agindua, 2021eko otsailaren 9koa (Z COVID)	--	--		406.357,38 €	18.996,37 €	425.353,75 €
GUZTIRA	24.185.984,13	21.013.86,32 €	22.459.295,04 €	29.001.063,69 €	21.759.813,32 €	118.420.042,50 €

ENPRESENTZAKO KONTZILIAZIORAKO LAGUNTZAK	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
Diagnostiko bat eta kontziliazio-plan bat egiteko laguntza (Agindua, 2022ko uztailaren 6koa)					155.109,180 €	155.109,180 €
GUZTIRA					155.109,180 €	155.109,180 €

FAMILIENTZAKO HAZIERA-LAGUNTZAK	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
1. seme-alabak	4.582.000,00	4.715.700,00	3.890.300,00	3.941.300,00	4.280.300,00	21.409.600,00
2. seme-alaba	10.293.300,00	12.254.000,00	9.347.600,00	9.201.300,00	9.367.800,00	50.464.000,00
3. seme-alabak	7.705.400,00	7.911.766,75 puntu	7.317.000,00	7.873.600,00	8.121.400,00	38.929.166,75.
Ugariak	1.628.300,00	1.725.650,00	1.300.500,00	953.200,00:00	1.108.500,00	6.716.150,00
GUZTIRA	24.209.000,00	26.607.116,75	21.855.400,00	21.969.400,00	22.878.000,00	117.518.916,75

KONTZILIAZIO POLITIKAK (K3o pilotajea, Kontziliaren kudeaketa, kanpainak, ebidentzia zientifikoak...)	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
GUZTIRA	119.499,6 €	25.561,00 €	24.972,00 €	174.339,00 €	54.691,00 €	399.062,60 €

FAMILIA-BITARTEKARITZAKO POLITIKAK (FBZ,	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
--	------	------	------	------	------	-----------

terapia, tokiko gastuak, materialak eta publizitatea)						
GUZTIRA	773.000,00 €	801.000,00 €	777.160,00 €	841.178,00 €	867.292,00 €	4.059.630,00 €

GURASOTASUN POSITIBOA	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
GUZTIRA		12.705,00 €	9.135,00 €	106.539,00 €	18.148,00 €	146.527,00 €

HAUR ETA NERABEENTZAKO POLITIKAK	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
GUZTIRA	183.600,00 €	241.043,00 €	216.920,00 €	1.355.957,00 €	1.653.437,00 €	3.650.957,00 €

BEHATOKIAK	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
Ikerketak: Haurren eta Nerabeen Behatokia	27.850,00	47.894,00 €		78.917,00 €	154.000,00 €	308.661,00 €
Ikerketak: Familia Behatokia	14.000,00 €	4.149,00 €	40.801,00 €		70.900,00 €	129.850,00 €
	41.850,00 €	52.043,00 €	40.801,00 €	78.917,00 €	224.900,00 €	438.511,00 €

IV. PLANA ETA ITUNA ABIAN JARTZEA	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
GUZTIRA					101.249,00 €	101.249,9 €

IZENDUNAK, CONCIL ETA GURASOT POSITIBOA	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022
	142.000,0 €	142.000,00 €	179.000,00 €	198.700,00 €	248.700,00 €	910.400,00 €